

Glasnik mira

Sadašnji trenutak
Međugorje

Važnost Papine
odluke o hodočašćima
u Međugorje

Godišnjica je prilika
za novi početak

Međugorje je
slika Crkve

Poruka odasljana u
Kibehu istovjetna je
poruci iz Međugorja

Mariju u pohode

Trideset i osam godina
Gospa nas podsjeća da ne
zaboravimo cilj
svoga života

Predajmo sebe, svoje
obitelji, svoje župe i svoje
biskupije Bezgrješnom
Srcu Kraljice Mira

S Marijom-Majkom života

Put do slobode srca

Potreba jače i
vjerodostojnije
komunikacije

Vrijeme uloženo u obitelj
vraća se stostruko

Velikodušnost umjesto
konzumerizma

Svibanj – mjesec
hrvatskih pobjeda, poraza
i tragedija

Guardini „stoljetni dar“
Crkvi i svijetu

Draga djeco! Bog mi je dopustio iz svog milosrđa da sam s vama, da vas poučavam i vodim prema putu obraćenja. Dječice, vi ste svi pozvani da iz svega srca molite da se ostvari plan spasenja vama i po vama. Budite svjesni, dječice, da je život kratak i čeka vas život vječni po zasluzi. Zato, molite, molite, molite da biste bili dostojni instrumenti u Božjim rukama. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba preplate
Nikolina Šivrić
e-mail: preplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vučelić
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisk
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjetе, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, evropske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPDATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Medugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0804 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Medugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE8875090300002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, Internet: www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode dogadaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesna, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Poštovani, zbog značajnog povećanja poštarine, morali smo, na žalost, povećati i visinu godišnje pretplate (12 brojeva) na naš mjeseci. Od 2019. godine godišnja pretplata za BiH iznositi će 30 KM, za Hrvatsku 130 HRK, za evropske zemlje 40 €, za Švicarsku 60 CHF, za USA, Kanadu i Južnu Ameriku 80 USD te Australiju 120 AUD.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici Arhiv ICMM

Gospina škola

Sadašnji trenutak Međugorja, FRA T. PERVAN

Važnost Papine odluke o hodočašćima u Međugorje, D. PAVIĆIĆ

Crkvena hodočašća u Međugorje tema „Argumenata“ HKR-a

Godišnjica je prilika za novi početak, FRA M. ŠAKOTA

Mariji u pohode, FRA Z. BENKOVIĆ

Trideset i osam godina Gospa nas podsjeća da ne

zaboravimo cilj svoga života, P. TOMIĆ

Međugorje je slika Crkve, S. AMABENE

Poruka odasvana u Kibehu istovjetna je poruci iz Međugorja, S. ČOVIĆ RADOJIČIĆ

Predajmo sebe, svoje obitelji, svoje župe i svoje biskupije

Bezgrješnom Srcu Kraljice Mira, J. BURAZER

S Marijom – Majkom života, P. TOMIĆ

Događanja

Put do slobode srca, T. GAŽIOVA
Meditacija

Laici i njihova poslanja

Međugorje – potreba jače i vjerodostojnije komunikacije, M. KRAJINA

Duhovske e-vježbe

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Vrijeme uloženo u obitelj vraća se stostruku, K. MILETIĆ

Velikodušnost umjesto konzumerizma, M. MILETIĆ

Svibanj – mjesec hrvatskih pobjeda, poraza i tragedija, B. SKOKO

Teološki podlistak

Guardini „stoljetni dar“ Crkvi i svijetu, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Kraljica Mira, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji Glasnika mira, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

MEĐUGORSKI „RESPONDEO – ODGOVOR“

Da bismo ocrtali koordinate svoje prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, valja nam uz 38. međugorsku obljetnicu ponoviti drevni Davidov vrapaj i zahvalu: *Da nije Jahve za nas bio – neka slobodno rekne Izrael – da nije Jahve za nas bio: kad se ljudi digoše proti nama, žive bi nas progutali. Kad je uskripio bijes njihov na nas, voda bi nas podavila; bujica bi nas odnijela, vode pobješnjele sve nas potopile. Blagoslovjeni Jave koji nas ne dade za pljen Zubima njihovim! Duša je naša poput ptice umakla iz zamke lovaca: raskinula se zamka, a mi umakosmo! Pomoći je naša u imenu Jahve koji stvorio nebo i zemlju.* (Ps 124)

Neka se i u nama uz riječi ovog psalma odvrate sjećanja na zame, smicalice, na rat i smrt, na administrativne probleme, duhovne zavrzelame, ali i naše propuste. Trajala je ta neizvjesnost sve do dolaska nadbiskupa mons. Henryka Hosera, apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje u lipnju prošle godine. Stoga, uz 38. obljetnicu imamo razlog za radost: nadbiskup je nedavno objavio preporuku da se hodočašća u Međugorje mogu slobodno organizirati. Opet se osjeća novi zanos, sličan onom kada Marija i Marta pospremaju kuću za Gospodinov dolazak.

Nameće se, također, nakon novih Papinih poticaja pojačana odgovornost i potreba jasnih odgovora na izazove novih okolnosti: na vjerskom i kulturnom, na ekonomskom i duhovnom planu. Valjalo bi, možda, definirati i tiskati „osobnu iskaznicu“ Međugorja, dati kratak međugorski „respondeo – odgovor“ prijateljima, ali i kritičarima. Možda je za temelj takve knjižice ili brošure pogodan upravo tekst dr. fra Tomislava Pervana kojim komentira najnoviju međugorskiju zbivanja, a iz njega izdvajamo: *Uvijek smo htjeli i kušali hoditi zajedno s Crkvom, raditi po savjeti sukladno s crkvenom praksom, promicati zdravi nauk Crkve, zdravu crkvenu mariologiju i kristologiju, bez pretjerivanja ili bilo kakve natruhe fanatizma. Zahvalni smo papi Franji što je prepoznao plodove Međugorja, a i njegovu posebnom izaslaniku, sunarodnjaku svetoga Ivana Pavla II., koji je silno cijenio Međugorje.*

Vjerujem da je i ovdje Duh Sveti puhao u pravom smjeru. Uvjeren sam kako vrh Crkve nije mogao previdjeti niti zanemariti sva ona milijunska mnoštva koja su prošla Međugorje te koja su promijenila lice Međugorja u svakom pogledu. Ali isto tako i lice cijele Kristove Crkve jer je toliko plodova posijano. Kad bi nam uspjelo velikim magnetom locirati sve plodove u Crkvi koji su se rodili na temelju međugorskih ukazanja i inicijativa, vjerujem da bi Crkva te cijeli planet bili nalik velikom mozaiku ili tepihu posloženu i otkanu od međugorskoga prediva i gradiva.

Jasno je iz fra Tomislavove poruke da mikroskopom duše trebamo tražiti pozitivno oko nas, odvajati pšenicu od pljeve, činjenice od gatanja, a onda to nesobično podijeliti s onima koji nam dolaze. Krist je preko Majke i ljubljenoga apostola Ivana grlio svijet. I nama valja odgovoriti životnim svjedočenjem na nove proclaimsaje duhoviti apostolima mira, zagrliti s Kraljicom Mira, poput ljubljenog učenika, svijet i narod koji hodočasti u Međugorje tražeći oproštene, vjeru i nadu.

SADAŠNJI TRENUTAK MEĐUGORJA

Dvije već godine službena Crkva gleda na Međugorje drukčijim očima otkako je Papa poslao svoga posebnog izaslanika u osobi mons. Henryka Hosera te je prije godinu dana istu osobu imenovala Sveta Stolica apostolskim pohoditeljem župe Međugorje s jasno određenom misijom, naime, sagledati mogućnosti boljeg dušobrižništva hodočasnika koji se slijedi u Međugorje u sve većem broju. Stanje se stubokom mijenja Papinom odredbom od prije mjesec dana kojom se dopuštaju službena hodočašća u Međugorje na svim razinama. Sveta Stolica odlučuje ubuduće izravno o budućnosti Međugorja kao hodočasničkoga mjesta, ali i kao župe.

FRA TOMISLAV
PERVAN

POSVEMAŠNIJI ZAOKRET U CRKVI

To je bitno drukčije od onoga što se događalo prije trideset i pet godina kad se htjelo Međugorje ugušiti i na razini ondašnje države i društva, kad je mjesni biskup htio u Vatikanu isposlovati zabranu bilo kakva hodočašćenja u Međugorje te vjerničkih okupljanja i govora o ukazanjima.

Onodobno je mostarski biskup podastro pročelniku Zbora za nauk vjere kard. J. Ratzingeru rezultate rada svojih komisija, koje isti pročelnik nije uvažio, nego je prebacio mjerodavnost u pitanjima Međugorja na onodobnu BKJ. Ova najnovija odredba o dopuštenju hodočašćenja u Međugorje ne prejudicira nikakav sud Crkve glede samoga fenomena ukazanja koji je još uvijek u procesu istraživanja.

To je gotovo neshvatljiv zaokret u odnosu na one mrzle i hladne

vjetrove koji su još prije nekoliko godina puhalo napose iz Zbora za nauk vjere, kad su stanoviti krugovi htjeli zabraniti hodočašćenja, putovanja, nastupe te širenje poruka iz Međugorja te kad se „kolportiralo“ naokolo kako „Gospa nije poštanski ured“ koji bi svakodnevno odašiljao SMS poruke u svijet. Ponovno se očituje drevna istina kako se Crkvi ne žuri, kako ona ima vremena, kako ona ne djeluje od izborâ do izborâ kao za parlamente, nego da prepušta Duhu i vjerničkom uvjerenju da se stvari iskristaliziraju.

PITAMO SE, JE LI TREBALO PROTEĆI OVLIKO DUGO VREMENA DA BI SE DOGODIO U SAMOM VRHU CRKVE ZAOKRET SPRAM MEĐUGORJA. I OVDJE KAO DA SE PONAVLJA BIBLIJSKA BROJKA ČETRDESET. ČINI SE DA SMO MORALI PROĆI UPRAVO KAO I IZRAELCI ČETRDESET GODINA HODA PUSTINJOM, IZLOŽENI RAZNIM KUŠNJAMA I NEVOLJAMA, DA BI KONAČNO VJERNICI KOJI DOLAZE OVAMO MOGLI ODAHNUTI I REĆI: „BOGU HVALA!“ TREBALO JE PROĆI MNOGE ‘SCILE I HARIBDE’, MNOGE „MASE I MERIBE“ NA OVOME HODOČASNIČKOM PUTU, NA HODU KROZ KUŠNJE, KROZ PUSTINU.

Na završetku četvrтoga desetljeća međugorskih zbivanja koja su ostavila dubok, ali i širok trag u cijeloj Crkvi, društvu i svijetu, dogodio se posvemašnji zaokret u Crkvi glede Međugorja. Odlukom pape Franje Međugorje je postalo „eksteritorijalno“, ono je odsad pod izravnom mjerodavnosću samoga Vatikana, odnosno Svetе Stolice. Još uvijek možda nismo svjesni dalekosežnosti gornjih poteza ovoga Pape, ali će se vremenom vidjeti i sagledavati sve protežnice koje će imati duboke posljedice na međugorski fenomen, neovisno o zadršci, da se tim činom ne prejudicira istinitost međugorskih ukazanja.

Ostat će trajno u zraku pitanje, ne prizna li se, naime, autentičnost ukazanja, tko je „proizveo“ govor o ukazanjima, tko ih je lansirao u javnost, tko je u jednom trenutku onodobne tinejdžere „katapultirao“ iz njihove mlađenačke bezbrižnosti u žarište društvenoga zbivanja, u sve društvene medije, tko im je onoga 24. lipnja 1981. do dana današnjega uzeo njihovu privatnost, miran san, spokoj duše i tijela? Njima i njihovima. To će ostati trajni upitnici, zanijeće li se autentičnost njihova iskustva, naime, tvrdnja da im se ukazala Majka Božja.

Međugorje je u minulih četiri desetljeća bilo i ostalo zamašnjak svekolike duhovne obnove u srcu Crkve, ono je postalo duhovna pluća Crkve u Europi, ali i svijetu, mjestom gdje Duh Božji snažno puše, gdje su vjernici mogli i mogu iskusiti djelovanje milosti u svojim životima, gdje ljudi susreću živoga Boga. Gotovo da nema mjesta na ovom planetu u kome nije odjeknulo ime Međugorje. Sličan tretman koji je steklo Međugorje ovim Papinim odlukama imaju primjerice u Italiji Loreto,

za nauk vjere, tražili zabranu govora o ukazanjima, objavljuvanje poruka, zabranili su javne nastupe vidiocima te govor o ukazanjima. Trebalо je to biti stanovita uvertira u postupnu zabranu i eutanaziju Međugorja. Pa ipak, dogodio se obrat.

Cini se da Bog ima upravo drukčiji plan od nas ljudi. I tu nam Sвето pismo može biti dobra poduka i lekcija. Naime, nakon izlaska iz Egipta Izraelci su mogli iz Egipta prečacem preko pojasa Gaze u Obećanu zemlju za kojih jedanaest-dvanaest dana. Toliko je trebalо onodobno karavanama iz Palestine u Egipat. To nam veli knjiga Ponovljenog zakona u prvim redcima.

Gospodin ih je, međutim, htio iskušati u njihovoj vjernosti pa je pušto da jedan naraštaj nestane i drugi se rodi koji će onda pod Jošuom, a ne Mojsijem, unići u Obećanu zemlju.

Cijena slobode jest velika. Dopustio je da obiđu cijeli Sinajski poluotok te s druge strane unidu u zemlju Kaanan, preko Jordana, što bijaše trajni simbol i podsjetnik za Izraelce.

Na tom putovanju bilo je raznih kušnja, provjere vjernosti. Mnogi su pali i otpali, a ni Mojsije se nije do kraja pokazao vjernim, pa je i on morao umrijeti, ne ušavši u Obećanu zemlju. Tako nešto dade se primjeniti i na Međugorje jer su se i ovdje

tičnost onoga što je Melanie zapisala. U početku se ona opirala kad je lionski kardinal tražio da napiše povjerene tajne.

Za ukazanja pastirima Malenie i Maximinu Marija je sjedila, ruku naslonjenih na koljena, i plakala. Doslovce, gorko plakala. U takvu su je stavu vidjeli mali vidioci. Marija se potom uspravila i počela govoriti što čeka Francusku, svijet i cijelu Crkvu ne krenu li putem obraćenja. Teške je riječi zabilježila Melanie iz Gospinih usta tako da je njezin spis dospio čak na Popis zabranjenih knjiga (tzv. Indeks). Zborila je Marija, uplakana, o teškoj i gnjevnoj ruci svoga Sina, koja samo što se nije spustila na svijet.

zanjima gotovo istovjetan biblijski poziv na zaokret i obraćenje.

MAGNET ZA MILIJUNE BOGORĀŽITELJA

Deset godina nakon početka međugorskih zbivanja i ukazanja onodobna Biskupska konferencija izdala je svoju izjavu u kojoj se kaže da se na temelju dosadašnjih ispitivanja nije moglo zaključiti da je riječ o nadnaravnim događajima, ali se preporučuje pratnja vjernika i hodočasnika u

Crkva je prepoznaла plodove Međugorja na općem planu. To se nikako nije moglo previdjeti niti zaobići. Vjerničko osjetilo vjere („sensus fidei fidelium“) jest prema Saboru novi „locus theologicus“, mjesto spoznaje djelovanja Duha Svetoga koji djeluje u vjernicima i zacijelo ne bi milijuni išli na mjesto gdje se pojavio nekakav „otrovni korijen“, nego dolaze na izvore bistre vode, koje struje iz sakramenata Crkve snagom Duha Isusova. Međugorje kao „biotop“ naše vjere, kupka duše.

Foto: Arhiv ICMM

smjenjivali naraštaji, vjerni i manje vjerni.

Koji su razlozi i zbog čega tolike godine čekanja i iščekivanja na mig s vrha Crkve? Možemo samo nagadati ili prepostavljati zbog čega ovoliko dugo čekanje. Primjerice, ukazanja u La Salettu (Francuska, 1846.) priznata su nepunih pet godina nakon što je vidjelica Melanie napisala povjerene tajne papi Piju IX. Kad je Papa pročitao napisano, uvjerio se u auten-

Dvanaest godina nakon tih ukazanja dogodio se Lurd, opet ukazanja jednoj pastircici, Bernardici Soubirous. Tu je u žarištu također poziv na pokoru i obraćenje. Na molbu mjesnoga župnika da se predstavi, Marija je odgovorila da je ona „Bezgrješno začeće“. I u Fatimi, za ukazanja Luciji, Francisku i Jacinti, imamo opetovanu poziv na obraćenje, strašne vizije pakla i paklenih muka. Poziv na posvetu Bezgrješnom srcu koje će ipak na kraju trijumfirati.

Ukazanja su priznata nakon trinaest godina. Krajem stoljeća imamo Međugorje kao trajni poziv na životni zaokret, obraćenje, povrat izvornosti vjere. U svim uka-

sakralnatom i duhovnom smislu te usmjerenošću na čistoću pravovjerja i bogoslužja.

Uslijedio je krvavi rat te raspad države u krvi. Ne znamo koliko je rad te komisije, koje je plod tzv. Zadarska izjava iz 1991. bio uvjetovan radom prethodnih komisija, čiji je sud bio negativan, jer je radom prethodnih komisija ravnao sam mostarski biskup, koji je od početnoga prihvata ukazanja i vjerovanja te izjava kako

„djeca ne lažu“, postao žestokim osporavateljem te je javno optuživao dijocese kao lašće.

Nove su se države rodile u krvi, kao i sva novorođenčad. U odnosu na Međugorje nije bilo nikakvih pozitivnih pomaka sa strane crkvenih odgovornih pastira, štoviše, htjelo se sve relativizirati, umanjiti, pa čak svoditi „ad absurdum“, podastiranjem raznih brojki.

Zaokret u samome procesu dogodio se u vrhu Crkve. Dok su ovdašnji pastiri bili zaokupljeni drugim problemima, Međugorje je danomice raslo i širilo se. Puštao sve dublje korijene u Crkvi i dušama vjernika. Vidljivo to bijaše napose za susreta mladih u kolovozu svake godine. Međugorje je postalo magnet za milijune bogotražitelja u pustinji svijeta i života, koji su dolazili iz nama nepoznatih krajeva i zemalja te ne bijaše moguće ugušiti oganj koji se širio iz Međugorja diljem cijele Crkve. Stoga se papa Benedikt, kao teolog, ali i veoma duhovna osoba, iščitavajući znakove vremena, odlučio uspostaviti međunarodnu teološku komisiju u Vatikanu koja bi se bavila fenomenom Međugorja. U svome razboru te istančanu čitilu vjere papa Benedikt je prepoznao pozitivnost međugorskih plodova za Crkvu.

ČUVATI DUHOVNE SILNICE IZ MEĐUGORSKOG VRUTKA

Crkva je prepoznała plodove Međugorja na općem planu. To se nikako nije moglo previdjeti niti zaobići. Vjerničko osjetilo vjere („sensus fidei fidelium“) jest prema Saboru novi „locus theologicus“, mjesto spoznaje djelovanja Duha Svetoga koji djeluje

Poglavito pak za nas, koji smo ovdje od samoga početka, to je zacijelo stanovita satisfakcija za sve nedoumice i dvoumice. Uvijek smo htjeli i kušali hoditi zajedno s Crkvom, raditi po savjesti sukladno s crkvenom praksom, promicati zdravi nauk Crkve, zdravu crkvenu mariologiju i kristologiju, bez pretjerivanja ili bilo kakve natruhe fanatizma. Zahvalni smo papi Franji što je prepoznao plodove Međugorja, a i njegovu posebnom izaslaniku, sunarodnjaku svetoga Ivana Pavla II., koji je silno cijenio Međugorje. Vjerujem da je i ovdje Duh Sveti puhalo u pravom smjeru.

u vjernicima i zacijelo ne bi milijuni išli na mjesto gdje se pojavio nekakav „otrovni korijen“, nego dolaze na izvore bistre vode, koje struje iz sakramenata Crkve snagom Duha Isusova. Međugorje kao „biotop“ naše vjere, kupka duše.

Jednako se može primjeniti na Međugorje i staro pravilo kako *lex orandi statuit legem credendi*, kako je „pravilo molitve i bogoslužja temelj crkvenoga vjerovanja“. Tj. ono što Crkva moli to i vjeruje, što u bogoslužju ispovijeda, to

Foto: Arhiv ICMM

s vremenom postaje pokladom vjere. Crkvena se dogma rodila upravo u bogoslužnim činima, a ne za stolovima teologa ni učenjaka.

Najnovijom Papinom odredbom skinut je i embargo na organiziranje službenih hodočašćenja u Međugorje tako da odsada službena, a ne samo privatna hodočašća mogu organizirati svi, od samih kardinala, pa naniže, do običnih svećenika i laika-vjernika. Tim je Međugorje i službeno upisano na zemljovidu Katoličke Crkve u svijetu kao mjesto kamo vjernici mogu nesmetano hodočastiti te ondje tražiti duhovnu pomoć. To je nalik prometnim znakovima. Naime, ako smo dosada imali crveno ili žuto svjetlo u odnosu na Međugorje, ovim je upaljeno zeleno svjetlo za sve koji žele i osjećaju potrebu hodočastiti.

POGLED UNATRAG UNAPRIJEĐ
Poglavitno pak za nas, koji smo ovdje od samoga početka, to je zacijelo stanovita satisfakcija za sve nedoumice i dvoumice. Uvijek smo htjeli i kušali hoditi zajedno s Crkvom, raditi po savjeti sukladno s crkvenom praksom, promicati zdravi nauk Crkve, zdravu crkvenu mariologiju i kristologiju, bez pretjerivanja ili bilo kakve natruhe fanatizma. Zahvalni smo papi Franji što je prepoznao plodove Međugorja, a i njegovu posebnom izaslaniku,

Na završetku četvrтoga desetljeća međugorskih zbivanja koja su ostavila dubok, ali i širok trag u cijeloj Crkvi, društvu i svijetu, dogodio se posvemašnji zaokret u Crkvi glede Međugorja.
Odlukom pape Franje Međugorje je postalo „eksteritorijalno“, ono je odsad pod izravnom mjerodavnošću samoga Vatikana, odnosno Svetе Stolice. Još uvijek možda nismo svjesni dalekosežnosti gornjih poteza ovoga Pape, ali će se vremenom vidjeti i sagledavati sve protežnice koje će imati duboke posljedice na međugorski fenomen, neovisno o zadršci, da se tim činom ne prejudicira istinitost međugorskih ukazanja.

sunarodnjaku svetoga Ivana Pavla II., koji je silno cijenio Međugorje. Vjerujem da je i ovdje Duh Sveti puha u pravom smjeru. Uvjeren sam kako vrh Crkve nije mogao previdjeti niti zanemariti sva ona milijunska mnoštva koja su prošla Međugorje te koja su promjenila lice Međugorja u svakom pogledu. Ali isto tako i lice cijele Kristove Crkve jer je toliko plodova posijano. Kad

bi nam uspjelo velikim magnetom locirati sve plodove u Crkvi koji su se rodili na temelju međugorskih ukazanja i inicijativa, vjerujem da bi Crkva te cijeli planet bili nalik velikom mozaiku ili tepihu posloženu i otkanu od međugorskoga prediva i gradiva.

Najnovije vatikansko odobrenje ne prejudicira sud o videocima i ukazanjima Blažene Djevice Marije, ali se ne može zanemariti uloga vidjelaca u cijelome procesu međugorskih zbivanja. Prema njima se moramo odnositi krajnje obazrivo i pošteno kao i prema vjerničkoj svijesti na suglasje u vjeri i vjerovanju kod vjernika. Videoci imaju svoje ljudsko i kršćansko dostojanstvo, oni su prvi svjedoci izvanrednih događaja koji su se odigrali 1981. Danas su to odrasli i obiteljski ljudi koji već imaju i djecu svoje djece.

Uvijek je potreban oprez, obazrvost, a u ovom trenutku velika mjera dalekovidnosti. Ne toliko bavljenje i opterećivanje prošlošću. Treba poštovati savjest, dobru vjeru, uvjerenje onih koji bez vlastitoga interesa promiču i svjedoče svoja uvjerenja. Nije to nikakav sektaški duh, nego svjedočanstvo dobre savjesti, o kojoj govori i koju poštuje Novi zavjet. Jasno, moguće je prigovoriti da ima pogrešnih savjesti, savjesti u zabludi, da ima iskrivljenih pogleda, ali sam uvjeren da nitko od zagovornika Međugorja ne čini ništa u Međugorju iz zle volje, zlohotno ili da bi, ne daj Bože, svjesno htio nauditi Crkvi.

Jasno, treba istražiti i do kraja osvijetliti same početke, a o tome je dosta napisano i to je dobrano zasvjedočeno. U ovome trenutku daleko je potrebniye ne ostati taoci prošlosti, već biti oni koji normalno i trijezno promatraju sadašnji trenutak, sadašnja zbivanja, povlače zaključke, promiču katoličko dobro, podrežuju što je možebitno tijekom vremena izraslo ukrivo ili se iščašilo.

Treba istražiti gdje je danas žarište događaja, na čemu se temelji duhovni život koji ima svoja izvorišta u Međugorju, koje duhovne silnice potječu iz međugorskoga vrtuka. Nikomu nije od koristi nijekanje onoga što se dogodilo (ili se prema nekim nije smjelo dogodilo!) prije četiri desetljeća te što se i dalje rasplamsava kao snažni duhovni proces do današnjega dana.

PAPA ODOBRI HODOČAŠĆA U MEĐUGORJE

Foto: Dani

Papa Franjo donio je odluku kojom odobrava hodočašća u Međugorje, koja će odsad pa nadalje biskupije i župe moći službeno organizirati te ne će više biti samo u „privatnom“ obliku kao što je to dosad bilo. Ovu Papinu odluku su na jutarnjoj misi 12. svibnja u Međugorju objavili mons. Luigi Pezzuto, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini i mons. Henryk Hoser, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje.

Priopćenje

Papa Franjo je odredio da je moguće organizirati hodočašća u Međugorje uvijek pazeci da ne budu tumačena kao priznanje poznatih događaja koji još zahtijevaju ispitivanje sa strane Crkve, to jest da ne stvaraju na bilo koji način zabludu ili dvosmislenost u doktrinalnom smislu. Isti kriterij moći će biti primijenjen na pastire svakoga reda i stupnja koji žele poći u Međugorje i tamo slaviti ili suslaviti i na svečan način.

Međugorje, 12. svibnja 2019., mons. Luigi Pezzuto, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini i mons. Henryk Hoser, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje.

Prema objašnjenju koje je novinarima dao šef „ad interim“ ureda za tisak Svetе Stolice Alessandro Gisotti hodočašća u Međugorje ne smije se povezivati s priznavanjem međugorskog fenomena. Treba

„uvijek paziti da se izbjegava da se ta hodočašća tumači kao priznaje poznatih događaja koji još zahtijevaju ispitivanje od Crkve. Treba dakle izbjegavati da ta hodočašća ne stvaraju na bilo koji način konfuziju i dvosmislenost u doktrinalnom smislu. To se odnosi i na pastire svakog reda i stupnja koji žele poći u Međugorje i ondje slaviti ili koncelebrirati na svečan način“, objasnio je Gisotti Papinu odluku.

Bez osnova su kalkulacije kako je ovo Papino odobrenje koraka priznanju Gospinih ukazanja u Međugorju. Naglašava se kako se fenomen i dalje izučava. „Vjerujem da u Međugorju ima milosti. To se ne može negirati. Ima ljudi koji se obrate“, kazao je papa Franjo 2013. u razgovoru s marijanologom ocem Alexandreom Awijem Mellom, koji je danas tajnik Dikasterija za laike, obitelj i život. Taj razgovor je zatim pretvoren u knjigu u kojoj se kaže kako je papa Franjo upozoravao na protagonizam vidjelica i mnoštvo poruka i tajni. No, nije nikada negirao pozitivne plodove koje su ubirali toliki hodočasnici u Međugorje. Papa želi samo da budu zaštićeni oni koji odlaze na put u Međugorje da bi tamo molili.

Na taj će način nadbiskup Henryk Hoser, posebni apostolski vizitator Svetе Stolice, lakše uspostaviti, u suglasju s mjesnim biskupima ordinarijima, odnose sa svećenicima koji će biti zaduženi za organiziranje hodočašća u Međugorje. Papa je ovu odluku donio godinu dana nakon imenovanja umirovljenog poljskog nadbiskupa dijeceze Varšava-Praga, monsinjora Hosa, posebnim apostolskim vizitatorom župe Međugorje na neodređeno vrijeme i na raspolažnje Svetoj Stolici.

VAŽNOST PAPINE ODLUKE O HODOČAŠĆIMA U MEĐUGORJE

DARKO PAVIČIĆ

USTREPTALOST GLASA I RADOSNO UZBUĐENJE, KOJE NIJE MOGAO SAKRITI ŽUPNIK JEDNE ZAGREBAČKE ŽUPE DOK JE NAJAVLJIVAO VJERNICIMA NA KRAJU MISE SVOJE PRVO SLUŽBENO HODOČAŠĆE U MEĐUGORJE, SVE GOVORI.

Naime, bio je on na desetke puta dosad u Međugorju, ali otkako je papa Franjo odredio da je moguće službeno organizirati hodočašća u Međugorje, za svećenike i biskupe sve se stubokom promijenilo. Tako su upravo ovi dani za mnoge svećenike povijesni, jer po prvi put svoje župljane i hodočasnike mogu u Međugorje dovesti u vlastitom aranžmanu.

Ta odluka pape Franje ima višestruku važnost. Prva je ova koju spominjemo, s razine pojedinog svećenika, redovnika, biskupa ili nadbiskupa, koji više nije u „sivoj zoni“ duhovne pravnosti hodočasnica, nego može nastupiti u svome punome legitimitetu. Važno je to istom mjerom i za vjernike, koji odsad u punini mogu planirati svoja hodočašća, mirni i sigurni da ne čine ništa krivo i mimo volje tzv. službene Crkve.

Iz perspektive Međugorja važnost Papine odluke ogleda se u kontinuitetu njegova rasta i hoda prema očitom službenom priznanju statusa Međugorju koji su kritičari međugorskog fenomena stavljeni isključivo u posprdan odnos „Gospe poštice“,

su se i dosad u Međugorje organizirala hodočašća u pratinji svećenika, pohodili su ga mnogi biskupi (pa i kardinali) i ondje slavili misna slavlja, a vjernici dolaze u milijunima... No, važnost ovoga trenutka nalazi se u činjenici prepoznavanja upravtih plodova s najvišeg crkvenog vrha i želje da se upravo sabirući plodove Međugorja svih ovih godina, Crkva usredotoči na novu eru koja je pred Međugorjem.

Budući da odluka potječe od samoga pape Franje, važnost je i u očitovanju njegova stava prema Međugorju koji su kritičari međugorskog fenomena stavljeni isključivo u posprdan odnos „Gospe poštice“,

koju je papa Franjo spominjao. U ovome trenutku, kao i od imenovanja mons. Henryka Hosera prvo za posebnog izaslanika, a kasnije za upravitelja međugorske župe, vidi se da je Papina intencija više od plitkog shvaćanja internetske rulje i da Međugorju trasira upravo put prema službenom priznanju.

U sjeni ove najnovije odluke pape Franje vide se njegovi prijašnji stavovi o Međugorju, koji su ne samo pozitivni nego otkrivaju i veliki Papin angažman da se Međugorje sačuva od loših utjecaja. Tako je papa Franjo, prisjetit ćemo se, po povratku iz Fatime prije dvije godine u zrakoplovu prepričao kako je „krajem 2013. i početkom 2014. primio rezultate komisije kardinala Ruinija. U komisiji su bili dobri teolozi, biskupi, kardinali... ali baš dobri. Vrlo dobri. Kao i komisija. Izvještaj Ruinija bio je vrlo, vrlo dobar. Zatim su u Kongregaciji za nauk vjere bile dvojbe, a Kongregacija je osudila mogućnost da se pošalju svu dokumentaciju svakom od članova Feria Quarta, čak i onu koja se činila suprotnom Ruinijevom izvješću. Primio sam obavijest, sjećam se da je bila subota navečer, kasno navečer... i nije se činilo ispravnim. Bilo je to kao da stavljam na dražbu, oprostite mi na toj riječi, Ruinijevu izvješću koje je bilo jako dobro. U nedjeljno jutro prefekt je primio pismo od mene da umjesto da ih šalju u Feria Quarta, oni meni osobno pošalju mišljenja“.

Papa Franjo je, dakle, u toj nedjeljnoj noći spasio Međugorje. A o toj svojoj ključnoj ulozi za Međugorje papa Franjo posvjedočio je lani i Talijanki Chiari Amirante, utemeljiteljici i predsjednici zajednice „Nuovi Orizzonti“ (Novi obzori) i savjetnici Papinskog vijeća za novu evangelizaciju.

„Spasio sam Međugorje... Međugorje je u mome srcu“, bile su riječi su pape Franje, koje joj je uputio i koje su se munjevitom brzinom prenijele internetom i društvenim mrežama, nakon što ih je objavila Chiara Amirante, koja je papi Franji rekla da nekome može biti zburujući broj Gospinih poruka u Međugorju, ali da nije ni blizu tvrdnjama da Gospa svake minute ondje upućuje razne poruke, kako se može čuti.

„Papa mi je zatim je rekao nekoliko pozitivnih činjenica o Međugorju te sljedeće: 'Chiara, vidite, ja sam spasio Međugorje jer je Kongregacija za nauk vjere na temelju tolikih lažnih vijesti, već okarakterizirala Međugorje kao problem. Ja sam sam spasio Međugorje, Međugorje je u mome srcu, ja sam poslao mons. Hosera jer vjerujem da su plodovi jasni i da ih ima mnogo, a to sam rekao i na konferenciji za novine. Može se reći da je Međugorje u mome srcu i nisam shvatio da je afirmacija koju sam izrekao u svoje ime, a koja je došla iz krivih izvora, primljena tako snažno. Stalo mi je do Međugorja i zato nastavljam dalje sa svojim izaslanikom kako bih očuvao sve ono što je lijepo u Međugorju'“, prenijela je Papine riječi Chiara Amirante, dodajući kako joj je Papa tada dao blagoslov da ih prenese javnosti.

Papa Franjo blagoslovio je i riječi koje su javnosti prenijeli apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzutto i apostolski upravitelj župe Međugorje mons. Henryk Hoser u nedjelju 12. travnja, a koje otvaraju novu perspektivu Međugorja, što se vidi iz radosnog uzbuđenja kojemu zaciјelo svjedoče svećenici i vjernici diljem Hrvatske, BiH i cijelog svijeta.

CRKVENA HODOČAŠĆA U MEĐUGORJE TEMA „ARGUMENATA“ HKR-A

Papino odobrenje službenih crkvenih hodočašća u Međugorje bila je tema emisije „Argumenti“ Hrvatskoga katoličkog radia u kojoj su 20. svibnja gosti urednice Tanje Maleš bili profesor dogmatike sa zagrebačkog KBF-a dr. Anton Tamarut, novinar Večernjeg lista Darko Pavičić i međugorski župnik fra Marinko Šakota, koji se pridružio putem telefona.

Kako je podsjetio fra Marinko, u Papinoj izjavi stoji da se ne smije prejudicirati sud Crkve, dakle, ne smije se spominjati ukazanja prije priznanja. *Ne smijemo citirati Gospine poruke, dakle ne reći 'to je Gospa rekla tad i tad', to bi bilo prejudiciranje. Eventualno se može reći da tako prenose vidioci, rekao je fra Marinko Šakota, osvrćući se na Papinu odluku o hodočašću.*

Zbog lakšeg razumijevanja te odluke fra Marinko Šakota spomenuto je tzv. Zadarsku izjavu hrvatskih biskupa iz 1991.: *Hodočašće u Međugorje možemo bolje razumjeti ako se sjetimo Zadarske izjave kojom su bila dopuštena hodočašća u Međugorje samo u privatnoj inicijativi, a ne službena. Svećenici i biskupi nisu smjeli službeno organizirati hodočašća u Međugorje, ali su mogli dolaziti pratiti hodočasnike.*

Dodao je kako je ova odluka plod dugogodišnjeg istraživanja i ispitivanja. Put nije bio lagan ali, kako kaže, bio je to pravi put. Crkva dugo prati Međugorje, od prvog ukazanja, što dodatno daje na važnosti ovoj odluci. *Svi koji su bili u dvojbi sada će moći doći u Međugorje. Međugorje je duhovni pokret u svijetu, zaključio je međugorski župnik.*

O tome da je Međugorje mjesto čudesnih obraćenja tisuća ljudi te kolijevka duhovnosti, obitelji i cjelovitih životnih promjena, govorio je prof. Tamarut: *Međugorje je od samog početka jedan duhovni, religijski i religiozni fenomen. To je mjesto koje je posvećeno vjerom, brojnim obraćenjima. Mnogi su, zahvaljujući duhovnom iskustvu u Međugorju, promijenili svoj život i životnu orijentaciju. Međugorje je trajan izazov i poziv na promišljanje. Ishodište je jednog novog života i mjesto trajne zahvalnosti.*

Naglasio je i kako u središtu Međugorja nije Gospa, već Isus Krist. *Gospa nas nikad ne zove zbog sebe, nego zbog svoga Sina. Uvijek nas vodi svome Sinu, Spasitelju Isusu Kristu. Međugorje mora biti polazište Kristova nauka koji u središte stavlja Evandelje, koje je temelj naše vjere. Sve objave moramo prosudjivati i vrjednovati kroz Evandelje, zaključio je prof. Tamarut.*

Novinar Darko Pavičić dodao je kako je Međugorje jedinstveno mjesto na svijetu koje diše punim plućima duhovnosti i Kristove ljubavi. Istaknuo je kako se u Međugorju odvija svojevrsna renesansa: *Jedino takvo mjesto gdje se događaju izvanredni događaji između neba i zemlje je Međugorje. Takvog mjeseta na svijetu nema. Međugorje živi jednu novu sadašnjost i novu budućnost. Sve je prepuno ljudi i živi se i diše punim plućima.*

Pavičić je na kraju izrazio uvjerenje kako će Međugorje dobiti status pontifikalnog svetišta te kako je ovo priznanje samo korak prema službenom priznanju ukazanja.

Godišnjica je prilika za novi početak

Nečije riječi i neki događaji ostanu u trajnom sjećanju. Ne mogu se zaboraviti. Izviru kao rijeka ponornica koja nestane u zemlji pa se za nekoliko ponovno pojavi na površini. Sjećanje na te riječi i događaje nije samo povratak u prošlost već je hrana za sadašnje dane. I kad se na njih ne misli, nisu nestali. Od njih se živi. Takvi su za mene prvi dani Gospinih ukazanja na Podbrdu. Trideset i osam godina prošlo je od tada. Mnogo toga se kroz to vrijeme dogodilo, mnogo puta sam bio u Međugorju, ali u sjećanju i u srcu ništa ne nosim kao trenutke, slike, riječi i osjećaje iz tih prvih dana. Što se dogodilo tih dana i kako sam ja to doživio?

FRA MARINKO
ŠAKOTA

SRIJEDA, 24. LIPNJA 1981. GODINE, BLAGDAN JE SV. IVANA KRSTITELJA. Zbog blagdana neradni je dan. Svatko tko nije bolestan ili spriječen nekom neodgovarom obvezom išao je u prijepodnevnim satima na misu u župnu crkvu u Međugorje. Poslijepodne se tražio hlad zbog inače vrućih hercegovačkih ljeta, odlmaralo se i pripremalo za dane mukotrnog rada u vinogradima ili duhanistima.

U posljepodnevnim satima toga blagdana, oko 18 sati, u Podbrdu, dijelu sela Bijakovići, u trenu se pronio glas: *Gospa se ukazala! Na brdu iznad sela! Naša djeca je vidjela!*

Nakon što su vidjeli pojavu za koju su tvrdili da je Gospa, šestero djece (Ivana Ivanković, Mirjana Dragičević, Milka Pavlović, Vicka Ivanković, Ivan Dragičević i Ivan Ivanković) od straha bježi kući. Sutradan, 25. lipnja, nešto ih potiče da se upute prema mjestu gdje su je vidjeli prethodnog dana. Kad su ugledali Gospu, osjetili su da ih poziva da krenu prema njoj. Susreću se s njom na brdu, dvjestotinjak metara iznad kuća, ali ne više svi oni koji su je vidjeli prvog dana. Iz nekih razloga kod kuće su ostali Milka Pavlović i Ivan Ivanković, a Ivanki Ivanković, Mirjani Dragičević, Vicki Ivanković i Ivanu Dragičeviću

Foto: Arhiv ICM

pridružuju se Marija Pavlović i Jakov Čolo. Od tog dana njih šestero vide Gospu i njih nazivamo vidiocima.

Mještani su ostali zatečeni, „bez riječi“. No ta „nevjerica“ je trajala isto samo tren, jer snažno svjedočanstvo djece koja su tvrdila da su vidjela Gospu razoružalo je svaku pomisao da bi se moglo raditi o „dječoj priči“, prostrujalo je kroz srce i dušu i otvorilo prostor vjeri i prihvaćanju.

Nakon prvog susreta s Gospom šestero vidjelaca još nekoliko dana imalo je ukazanja na brdu iznad sela, odnosno na raznim mjestima u Bijakovićima. Komunističke vlasti ubrzano počinju represivno djelovati prema vidiocima i narodu. Vidioce odvode na ispitivanja u Mostar i na druga mesta izvan župe.

Već nekoliko dana nakon početka ukazanja vidioci i narod se počinju okupljati u župnoj crkvi u Međugorju

Foto: Arhiv ICM

gdje se pod vodstvom župnika fra Jozе Zovke počinje moliti krunica i slaviti euharistiju u 18 sati. Ni represije komunističkih vlasti ni zatvaranje župnika fra Jozе niti išta drugo nije moglo zaustaviti narod da svakodnevno, u velikom broju, hodočasti u Međugorje.

Za Gospinu ukazanja čuo sam 26. lipnja 1981. Tada sam imao 13 godina. Na Brdo ukazanja prvi put sam se popeo već sutradan, 27. lipnja, i bio u neposrednoj blizini vidjelaca za vrijeme ukazanja (otprilike tri-četiri metra udaljen od njih), što je na mene snažno djelovalo. Sjećam se velike gužve želje ljudi da dođu što bliže do vidjelaca. Isto tako u trajnom sjećanju ostala su mi lica vidjelaca za vrijeme ukazanja, ta lica zatečena, iznenadena i preneražena od susreta s Nebeskom Majkom.

U Bijakoviće i Međugorje išao sam još tri puta (28., 29. i 30. lipnja), a nakon toga sam s mojim školskim kolegama oputovao u Vojvodinu, točnije na Frušku Goru, gdje sam ostao mjesec dana. U tih mjesec dana nisam imao nikakva kontakt s mojom obitelji niti s kim drugim iz Hercegovine, tako da sam nestreljivo isčekivao dan povratka da saznam odgovor na pitanja koja su u meni živjela kroz to vrijeme. A u meni se stalno vrtjelo pitanje: „Je li istina?“ Čini mi se da sam već prvih dana u

Foto: Arhiv ICM

dubini duše vjerovao da jest, ali priznajem da su i sumnje bile prisutne. Nakon što sam se vratio iz Vojvodine i u Čitluku izašao iz autobusa, ugledao sam rođaka Željka Ostojića Seju i prvo pitanje koje sam mu postavio bilo je: „Rođače, što je s Gospinim ukazanjima u Bijakovićima?“ On mi je odgovorio: „Rođače, istina je! Bilo je nekoliko ozdravljenja...“ Jako sam se obradovao i odmah tog istog dana, nakon što sam bio neko vrijeme sa svojom obitelji, otišao u Međugorje.

Od tada sam (većinom pješice) skoro svakodnevno odlazio u Međugorje koje je od moje rodne kuće udaljeno 5 km. Nikada mi nije bilo teško ići u Međugorje. Bio sam dijete, ali roditelji me nisu prisiljavali da idem na misu u to sveto mjesto, jer sam to volio. Uvijek sam išao rado, vrlo rado. Ti odlasci i sudjelovanje u sv. misi i molitvi djelovali su na mene da sam zavolio sv. misu, Crkvu i duhovne sadržaje. Življene vjere u mojoj obitelji i Gospino ukazanja u župi Međugorje – to su dva uzroka zašto sam nakon prvog razreda srednje škole u Čitluku odlučio ići u sjemenište u Visoko i postati fratar.

Hodočasnici mi nerijetko postave pitanje zašto je Gospa izabrala župu Međugorje. Već prvih dana vidioci su bili postavljeno to pitanje. Gospa je odgovorila da je ovu župu izabrala jer je ovdje bilo i sada ima ljudi jake vjere. Osim toga upućivao sam na same Gospine riječi o izabranju župe: „Ja sam ovu župu na poseban način izabrala i želim je voditi. U ljubavi je čuvam i želim da svi budu moji.“ (1. 3. 1984.) „Vi ste izabrani narod i Bog vam je dao velike milosti.“ (15. 11. 1984.) „Draga djeco, volim vas i na poseban način sam izabrala ovu župu koja mi je milija nego ostale, gdje sam rado boravila, kad me je Svetišnji slao.“ (21. 3. 1985.) „Želim vam reći da sam ovu župu izabrala i da je čuvam u svojim rukama kao cvjetić koji ne želi umrijeti.“ (1. 8. 1985.) „Ova župa, koju sam izabrala, posebna je i razlikuje se od ostalih. I ja dajem velike milosti svima koji mole srcem. Draga djeco, upućujem poruke najprije stanovnicima župe, a onda svima ostalima.“ (6. 2. 1986.) „Ja sam vas izabrala, draga djeco, a Isus vam daje svoje milosti u misi.“ (3. 4. 1986.) „Dječice, vi ste izabrani da svjedočite mir i radost.“ (25. 10. 2001.)

Iako ljudi ove župe imaju svojih ljudskih slabosti, ipak je činjenica da su upravo oni svim srcem i s velikim pre-

danjem otvorili svoja srca Gospinu dolasku. Gospini pozivi odmah od samog početka našli su plodno tlo u srcima župljana, a potom i ljudi iz okolnih krajeva. Unatoč brojnim svakodnevnim izazovima veliki broj njih bio je spreman živjeti Gospine pozive i za vjeru ići i u zatvor, što se nekima i dogodilo.

Trideset i osma godišnjica Gospina izabranja župe Međugorje poziv je na sjećanje. Najprije je to poziv župljima župe Međugorje, a potom i svoj drugoj „Gospinoj djeci“ po cijelom svijetu. Zašto poziv na sjećanje? Zbog zaborava! Mojsije i drugi proroci uvijek iznova su moralni podsjećati izraelski narod na izabranje i na primljene milosti: „Sjeti se da si i ti bio rob u zemlji egipatskoj i da te odande izbavio Jahve, Bog tvoj, rukom jakom i ispruženom mišicom.“ Upravo je poziv na sjećanje razlog obdržavanja subote, Dana Gospodnjeg: „Zato ti je zapovjedio Jahve, Bog tvoj, da držiš dan subotnji.“ (Pnz 5,15)

Isti poziv na sjećanje potreban je župljima župe Međugorje kao i svima drugima koji su čuli Gospin poziv i na nj se već odazvali. Trideset i osam godina – još malo pa će biti četrdeset(!) – Gospina izabranja i našeg odaziva! Trideset i osam godina Gospa prati i vodi svoj narod kroz „pustinje“ današnjeg vremena, iz raznih oblika ropstva prema slobodi, iz raznih oblika nemira prema miru.

Izabranje je Gospina ruka pružena prema nama. Mnogi su se župljani i ljudi iz cijelog svijeta odazvali i ispružili svoju ruku Gospiji. Neki su je s vremenom povukli. Godišnjica je prilika za novi početak.

Foto: Arhiv ICM

Jesi li se ikada pitao zašto ljudi hodočaste u svetišta? Što je to što ih potiče da krenu na dugo putovanje, izdvoje vrijeme i odvaže se na avanturu susreta s Bogom i samim sobom? Je li im život postane tako težak da ne pronalazile drugoga izlaza pa su se moraju izdvojiti iz svoje zajednice i obitelji i uputiti u neizvjesnost? Možda proživljavaju životne krize i na taj način žele preispitati vlastite vrijednosti? Možda su krenuli Gospu u pohode da ih ona zagovara kod svoga Sina, jer sami dalje ne mogu? Zašto bi ti krenuo na hodočašće? Bi li molio za sebe ili nekoga drugog? Imaš li snage povjeriti svoj život Gospu i moliti je za zagovor i pomoć?

FRA ZVONKO BENKOVIĆ

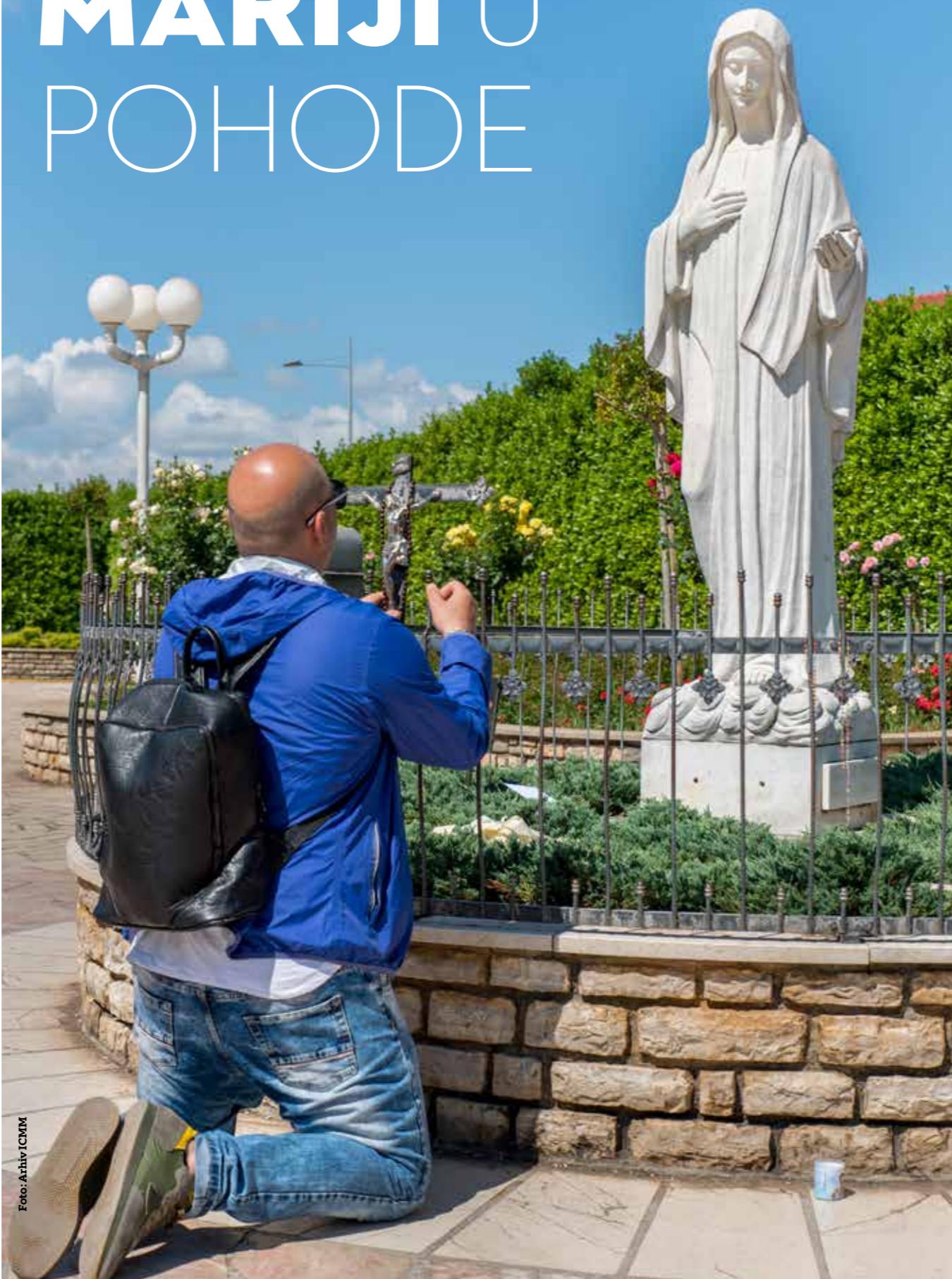
PRIČA O ŽIVOTU

Ovih dana slušao sam jednoga oca kako pripovijeda o svome sinu. Nije ga veličao kao neku zvijezdu, ali se iz njegovih riječi mogla iščitati radost i velika zahvalnost. Govorio je o njemu kao Božjem daru i milosti koja im je bezuvjetno darovana kad se više nisu nadali ničemu.

Supruga i on krenuli su na životno hodočašće koje je promijenilo njihove živote. Njihova vlastita životna muka potaknula ih je na putovanje. U braku su bili trinaest godina, ali nisu mogli imati djece. Niz liječničkih dijagnoza stajao je nasuprot njihove želje za djecom. Nisu odustajali. Borili su se za život. Imali su povjerenja u Božju volju i tako su i živjeli. Imali su skladan brak. Prihvatali su jedno drugo. Bilo im je dovoljno da se vole i poštuju. Puninu su pronalazili pomažući onima koji su bili slabijega imovinskog stanja. Pomagali su susjedima i starcima. Najviše ljubavi imali su za napuštenu djecu iz doma. Željeli su posvojiti njih nekoliko, ali s birokracijom su imali niz problema pa su, nakon brojnih pokušaja, odustali.

U duši su bili sretni, iako ih je potih počela razdvajati praznina. Unatoč uspješnim osobnim karijerama, dobrom položaju u društvu, rješenom stambenom pitanju, brojnim putovanjima na razne strane svijeta, osjećali su da im nešto nedostaje. Nosili su se hrabro sa svim pokuša-

MARIJI U POHODE

jima i čekanjima hoće li se dogoditi kakvo čudo, premda je, nakon svakoga neuspjeha, bol bila sve veća. Nisu odustajali, iako su ponekad bili nemoćni i pitali su se: „Zašto baš mi?“ Odgovora nije bilo sve do prije nešto više od godine i sedam mjeseci.

ZAVJETNO HODOČAŠĆE

Prije dvije godine, početkom listopada, bili su na trodnevnom hodočašću u Međugorju. Danova, godinama su se spremali za svoje zavjetno hodočašće. Pješačili su dva i pol dana. Željeli su svoju muku podijeliti s Bogom i zamoliti Gospu, Isusovu majku, da im bude snaga i utjeha. Prije polaska na put dogovorili su se da svatko sa sobom ponese po jedan kamen u đepu ili torbi. Međutim, sam odabir je bio težak baš kao teret koji nose na duši. Najprije su se mimoili u izboru veličine kamena. Suprug je zahtijevao da bude što veći kako bi i fizički opisao teret koji treba dodatno ponijeti na put, dok je žena govorila da je važnija sama simbolika od veličine predmeta. Na koncu su odlučili da svatko izabere kamen sam za sebe, a da će jedno drugome reći zašto baš taj kamen kad ga budu ostavljeni na Križevcu.

Put je bio dug, a listopadski dani ugodni i ne previše topli. Na putu su se sami preispitivali, susretali sa svojim manama i slabostima, željama da dođu do kraja ili da odustanu, pitanjima o smislu života, vlastitim vrijednostima i povjerenju u Boga. Propitivali su svoju vjernost. Imali su osjećaj da im je brak u krizi i da nemaju previše izbora. U trenutcima velikih agonija držali su se za ruke. Tako su osjećali snagu i sigurnost, iako je svatko prolazio kroz vlastitu pustinju. Shvatili su da na životnom putu nisu sami. Pored Boga i vjere, koja ih je nosila, imali su jedno drugo. Na hodočašću su morali odbaciti sve suvišne stvari, neriješena pitanja i vlastite strahove kako bi mogli nastaviti dalje.

Na tom putu pojatile su se brojne krize. One su bile poput vatre kroz koju su trebali proći kako bi se pročistili. Imali su kruz: poziva – pitajući se je li ispravno to što čine; egzistencije – neplodnost ih je iscrpljivala, a nisu imali snage susresti se sa sobom i stvarnim problemima; morala – pitali su se jesu li beskrupulozni u grijehu i gramzivosti za novcem; vjere – bojali su se da nemaju

povjerenja u Boga, unatoč milosti koje su bili svjesni; duhovnosti – išli su redovno na duhovne obnove, ali rijetko su se vraćali kući obnovljeni; zajedništva – često u svojim slabostima nisu podnosili ni sebe ni bližnjeg; blizine – bježali su od ukućana, prijatelja i onih koji su ih poznavali tražeći jeftinu utjehu; suosjećanja – s vremenom su prestali gledati druge, postali su sami sebi važni pravdajući se da tako rade i drugi; ljubavi – jer u srce im se uvuklo koristoljubje; požrtvovnosti – da budu prvi u radu i pomoći drugima ne očekujući ništa za uzvrat; povjerenja – da mogu čuti prijatelja, a da o tome ne će govoriti na prvoj kavi; predanja – Bogu u njegove ruke da on sve vodi; braka – počeli su željeti nešto drugo sumnjajući da njihov izbor nije vrijedan; trpljenja – zašto podnositi bol, patnju i gubitke kad se od svega može pobjeći; praštanja – jedno drugome velikih i malih propusta; pomirenja – s bližnjim i samim sobom; molitve – zaboravili su milost zajedništva i obiteljske molitve; blagostanja – sve su imali, a postali su željni tuđeg, onog što ih ne izgrađuje; života – borili su se da bi imali što više, a nisu imali život koji ih ispunja i nosi.

NADOMAK CILJA

Pred sam ulazak u Međugorje shvatili su da ako stave Isusov križ u svoju životnu krizu bit će im lakše sve podnijeti, a ako im to ne pode za rukom da će se zavjetovati Gospu za ih ona zagovara. Bili su svjesni da svatko ima prigodu prihvatići Isusovo oproštenje i sakriti se u rane njegove ljubavi bez obzira koliko bio grješan i što tražio od Boga. Hodočašće im je bilo kao vrijeme milosti kad su preispitivali svoj odnos prema Bogu i jedno prema drugome. To je bilo njihovo vrijeme milosti, ali i prigoda da svoj život učine blagoslovljennim mjestom. Osjetili su kako su se morali lomiti na samom putu i odbacivati sve što im je bilo suvišno kako bi uklonili sve što im ne treba da bi bili onakvi kakve ih je Bog zamislio u prvoj ljubavi, prvoj svetosti. To im je pomoglo da prihvate svoje živote kakvi jesu. Osjetili su kako njihov nedostatak nije preprjeka, nego most koji ih spaja. Tad su osjetili kako su im noge postale lagane, a teret lagan.

Nakon kratkog odmora uspeli su se na Križevac kako bi ostavili kamenje koje su ponijeli od kuće. Međutim, to im nije pošlo za rukom. Shvatili su da to nije mjesto na kojem bi ga trebali ostaviti iako su u njega upisali vlastiti križni put.

Sutradan su nakon jutarnje mise i doručka krenuli na na Podbrdo. Suprug je mislio da se ne će moći popeti. Teret mu se neki nakupio i mislio je odustati, ali mu je žene rekla da će ići korak po korak i da nemaju gdje žuriti. Molit će pa dokle god stignu. Nakon dva sata hoda i odmaranja stigli su do Gospina kipa. Supruga je iz torbe izvadila poveliki kamen i odložila ga podno Gospinih nogu, a on je iz novčanika izvadio maleni kamenić. Bilo ga je sram, jer se na samom početku porječkao sa suprugom upravo zbog izbora kamena. Shvatilo je da teret može biti težak, bez obzira koliki on fizički bio. U trenutku kad je odlagao svoj kamenić imao je osjećaj da ostavlja sve što ga boli, sve što mu je bilo teško i sve zbog čega je krenuo na put. Na koncu je rekao da uistinu po prvi put nije tražio ništa, samo je molio Gospu za snagu da prihvati volju Božiju.

PAULA TOMIĆ

TEŠKO JE GOVORITI O GOSPINIM UKAZANJIMA, A DA SE NE ZAPADNE U PONAVLJANJA I FRAZE.

Čini se kako je sve već reče-
no i nema se sad ništa tu dodavati. I
doista nema. Treba samo započeti ili
nastaviti živjeti ono što se već zna,
što se čulo i pročitalo. A to je upravo
najteže. Utjeloviti Riječ. Dati joj život!

Marija je velika i jedinstvena
upravo zato jer je dopustila da se

primjer priroda koja se budi na novi život, koja se svakog proljeća bori za život, a ne za smrt kao mi ljudi, pa nam kaže da se tako i mi trebamo molitvom boriti za život. U travnju nam ponavlja kako je Isus svojim uskrsnućem pobjedio smrt kako bi nam dao vječni život.

U svibnju nam opet podvlači kako je naš ovozemaljski život kratak i da nas čeka život vječni po zasluzi.

Gospino učenje je više nego jasno: u današnjem svijetu bez Boga koji je stoga sve relativizirao i u kojem se sve svodi samo na učinkovitost i trošak, a život ne vrijedi ništa; ovdje u Međugorju, baš poput usamljenog svjetionika Ona iznova, i iznova, baca na nas svjetlo istine koje kaže da je početak i kraj svega Bog. Nije ništavilo. Nije reinkarnacija. Nije „vječna mladost“ proizvedena kloniranjem, plastičnim operacijama, zamrzavanjem... Kao Majka koja se brine za budućnost svoje djece, više nego ikad nas upozorava da je život ovdje na zemlji prolazan, ali da je važan jer će način na koji živimo biti „ulaznica“ za vječni život s Bogom za koji smo stvoreni.

su jasna: treba moliti i postiti, vjerovati i dati se voditi na tome putu do Boga. Tko zaboravi cilj, sredstva mu postaju neshvatljiva i neopravdana. Život studenta koji bi zaboravio zašto studira, bio bi vrlo težak. Svaki sat studija bio bi izgubljeno vrijeme. Kad student ima pred očima ono što želi postati razvijajući svoje darove, onda svaki sat studija dobiva svoje duboko značenje. Tako je i s Marijinim učenjem. Tko bi vidio samo pozive na krunicu i post, isповijed i misu, a pri tom zaboravio da ga sve to vodi Bogu, ne bi zacijelo imao snage ostati na putu s Marijom. To bi bilo gubljenje vremena i glodovanje. Međutim, sve što nam govori da činimo, treba nam pomoći da se

LICEM U LICE: mons. Giovanni D'Ercole

MEĐUGORJE JE SLIKA CRKVE

Mons. Giovannija D'Ercolea susrela sam u Međugorju na Nedjelu Božjeg milosrđa. Predslavio je misu u devet sati u crkvi sv. Jakova, prepunu Talijana. Na kraju mise, dok sam sjedeći vani čekala intervju, promatrala sam s koliko raspoloživosti, strpljenja i otvorenosti srca razgovara sa svima onima koji su mu se približili, a bilo ih je doista mnogo! Netko ga je pitao za blagoslov, netko za pozdrav ili jednostavno fotografiju. Ako sam ostala dirnuta njegovim riječima tijekom liturgijskog slavlja, još više me dotaklo ovo njegovo svjedočanstvo „na terenu“, među ljudima. Više nego ikada razumjela sam koliko su dragocjeni pastiri koji hodaju zajedno sa svojim ovcama i vode ih. I eto zašto su takvi svećenici tako napadani. Ne čudi stoga što Gospa u Međugorju, u svojim porukama, tako često ponavlja kako se trebamo moliti za njih.

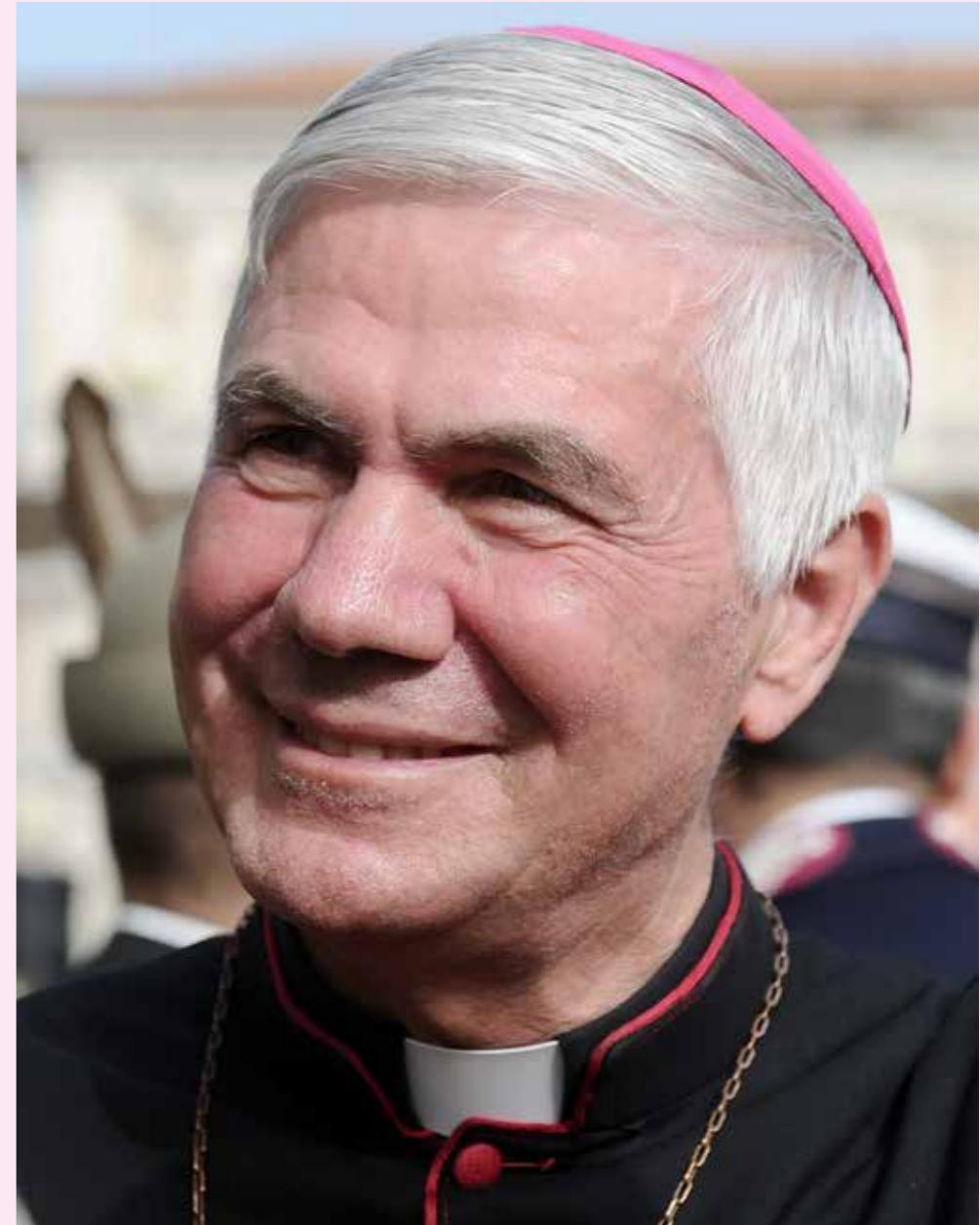

SIMONA AMABENE

Danas, na Nedjelu Božjeg milosrđa ovdje ste u Međugorju, na mjestu gdje milijuni ljudi iz cijelog svijeta doživljavaju Božje milosrđe. Što Međugorje predstavlja za Crkvu i za čovječanstvo?

Po mom mišljenju, Međugorje je pomalo slika Crkve koja ispunjava očekivanja ovog trenutka. Međugorje nije svetište, nego župa koja ima otvorena vrata za sve, gdje se ljudi različitih nacija susreću kako bi slavili istu euharistiju, na svim jezicima. Međugorje je mjesto na kojem Gospina prisutnost tješi i ohrabruje. To je prisutnost Majke koja se dopušta stalno pronaći. Za nekoga je to možda teško shvatiti. Za mene je to znak nježnosti u ovom našem vremenu u kojem se bojimo, u kojem smo zbunjeni načinom na koji se stvari odvijaju i stoga imamo potrebu osjećati se ujedinjeni.

U Međugorju se ostvaruje naša potreba za mirom koji dolazi iz susreta s Marijom. Ono je mjesto okrjepe za mnoge ljude. U Međugorju su uvijek prisutne dvije stvari: molitva i tišina. Ono je slika župe koja postaje uzor drugim župama u svom vrjednovanju svakodnevne liturgije: ne tražeći ništa izvanredno, daje svima priliku da mole krunicu, prisustvuju misi, klanjanju

u njoj Riječ utjelovi i da ta Riječ u njoj oživi. I cijeli njen život je onda življenje s tom Riječi i za tu Riječ. Ne čudi stoga što nam Gospa u ovoj 38. godini svojih ukazanja neprestano ističe važnost života. Analizirala sam dosadašnjih pet poruka iz ove godine i u svakoj se spominje riječ život. U nekoj čak više puta.

U siječnju nas poziva da nam život ovdje na zemlji, zahvaljujući molitvi, postane uredan i odgovoran jer smo ovdje na zemlji prolazni. U veljači nas poziva na novi život koji je u Bogu i Božjoj ljubavi, a to je onda otvaranje srca nebu i nebeskim stvarima. U ožujku nam donosi za

Najljepše je zadaću i smisao ukazanja obrazložio pokojni fra Slavko Barbarić. Ovako on kaže u jednom svom komentarju: „Potrebno nam je uvjek i ponovno vratiti se na osnovnu zadaću i smisao ukazanja. Njihov smisao se ne pronalazi u nečemu novome, nego u ponavljanju već poznatoga s nakanom da nam se pomogne da to živimo. Marija se ovdje predstavlja kao naša učiteljica. Ako se pitamo što nas ona to uči, onda je odgovor vrlo jednostavan: ona želi poučiti sve nas da ponovno ljubimo vlastiti život i da poštujemo i čuvamo dar života uopće. Ako bi netko shvatio Marijine poruke samo kao poziv na mnogo molitve i post, na isповijed i slavljenje mise te čitanje Svetoga pisma, onda ne bi imao potpuno pravo. Njezina želja jest da nas dovede Bogu, izvoru života i mira. A k njemu možemo doći samo obraćenjem, i to zbog nas, a ne zbog Boga. Cilj je dakle jasan: Želi nas naučiti da živimo s Bogom, a i sredstva

otvorimo Bogu i da ga susretнемo. Stoga nas ona uči da treba staviti Boga na prvo mjesto, da treba moliti i postiti, isповijedati se i slaviti misu, klanjati se i čitati Riječ Božju. Kad to prihvativimo i revno činimo, onda se nalazimo na putu svetosti. A put svetosti je put s Marijom, koja je prošla taj put u potpunoj predanosti Bogu i njegovoj svetoj volji.“ (Fra Slavko Barbarić, Poruka za sadašnji trenutak, str. 220.)

Pa eto nam ideje za ovu 38. godišnjicu: najljepši dar koji Gospa možemo dati jest uroniti svoj život u Božju volju. A ona je uvijek svetost za svakoga od nas!

i katehezama koje pozivaju i otvaraju za slušanje Božje riječi. Ovo su temeljne točke Međugorja!

Tijekom svoje propovijedi govorili ste o važnosti stvaranja mjesta za Božju volju koja nam daje ono što nam je potrebno za naše istinsko dobro, a ne ono što mi želimo. Ali kako napraviti mjesto za Boga?

Stvari izgledaju komplikirano, ali u stvarnosti su vrlo jednostavne. Riječ je o odluci o tome trebamo li mi sami držati kormilo svoga života ili to kormilo staviti u Božje ruke. Shvatiti da smo mi samo prolaznici u svom vlastitom životu, vjerovati kako imamo Boga Oca koji nas oblikuje i prati.

Postoje dvije perspektive u životu. Jedna je ta da vjerujemo kako smo mi Bog i koristiti se Bogom čiju sliku mi imamo na umu. To je perspektiva koja nikuda ne vodi. Ali po mom mišljenju, takvo stanje

Međugorje je mjesto na kojem Gospina prisutnost tješi i ohrabruje. To je prisutnost Majke koja se dopušta stalno pronaći. Za nekoga je to možda teško shvatiti. Za mene je to znak nježnosti u ovom našem vremenu u kojem se bojimo, u kojem smo zbunjeni načinom na koji se stvari odvijaju i stoga imamo potrebu osjećati se ujedinjeni.

je u srcima mnogih kršćana. Na primjer, dolazim u Međugorje kako bih izmolio milost za ovo, za ono. Već smo si mi odredili što nama treba. Drugi način je da dođem u Međugorje i zatražim da se ostvari Božja volja u nekom mom problemu. To je kao umiranje i ponovno rađanje. Umrijeti vlastitoj volji i ponovno se roditi za Božju volju: umrijeti za naše planove kako bi se ostvario Božji plan koji je uvijek veći od onoga što možemo zamisliti.

To je igra koja se u osnovi igra na dvije razine. Prva razina je ona velike poniznosti: svijest da sami ne možemo niti znati što je za nas korisno a što ne. Vjerujući u to, postavljamo temelje za odnos s Bogom koji je drugačiji od onog Boga s kojim uspostavljamo odnos trgovine. Dat će ti ovo, ako mi ti daš to. Druga stvar, ova poniznost koja je zapravo istina o tvom životu, dovodi do prihvatanja vlastitih slabosti, vlastitog siromaštva, ona je vrata za prihvatanje sebe onakvim kakav jesu. Iskušenje za sve, i nažalost mnogi u njega padaju i to na gorak način, upravo je to da ne volimo sami sebe. A danas je to posebno golemi pritisak mode, medija, cijele kulture koja te želi uvjeriti da ne vrijediš ako nisi mit, ako ne oponašaš određena pravila. Ako je netko prihvatio sam sebe, već je riješio tri četvrtine problema. Došavši do te pozicije otkriva da vidi sebe Božjim očima i osjeća se voljenim. I za

posljedicu ima to da je potaknut da voli druge, onakve kakvi jesu, da ih ne želi mijenjati.

Danas je riječ milosrđe često pogrešno shvaćena, instrumentalizirana do te mjere da se ljubav brka sa sebičnošću, dobro sa zlom, želja s pravom. Što mislite o tom trendu?

Da, to je istina, danas živimo u velikoj zbrici, u kojoj je temeljni problem znati kako razlikovati ono što je dobro od onog što je loše. Ne biti sposoban razumjeti što je istina, te je svesti na mišljenje pojedinca koji je bira prema uvjetima i situacijama u kojima živi. Po mom mišljenju, milosrđe je postao izraz koji se koristi u svim prigodama.

Ali Milosrđe je Bog, a Bog je Osoba, Bog je Duh Sveti koji očituje svu Očevu nježnost prema nama. Upravo ta nježnost dodiruje naše srce. U toj perspektivi otvaram se drugom. Razumijem također i najdramatičnije situacije koje postoje, budući da im pristupim s istim stavom s kojim Bog poštuje moju slobodu.

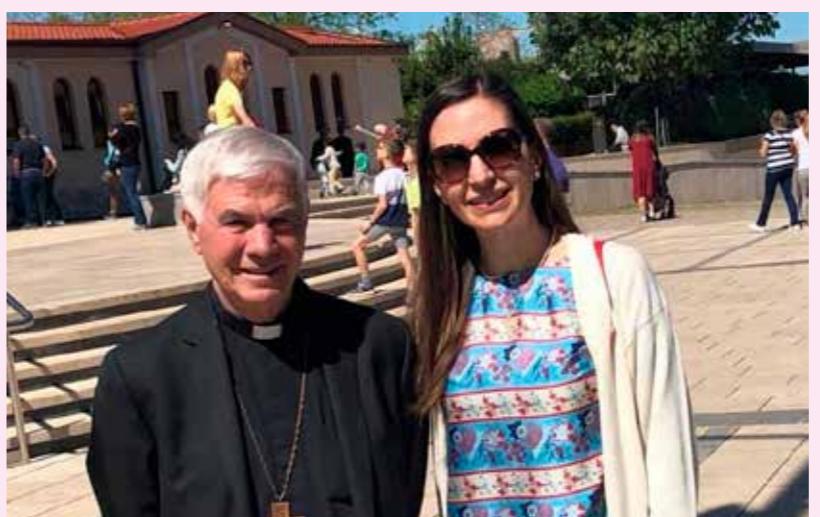
Okrećem se drugom bez pokušaja da ga tlačim. Poštujem njegov identitet, ali mu pokazujem Istину. Danas se često, nažalost, pod milosrdjem podrazumijeva prihvatanje svih opasnih očekivanja koja onda stvaraju ropstvo. Umjesto objavljuvanja Istine koja nas oslobođa.

Blagdan Božjeg milosrđa želio je i ustanovio ga je sv. Ivan Pavao II. 1992. godine. Sjećanje na njega?

Imam ih nekoliko jer sam s njim radio nekoliko godina. Ali sjećanje koje me je uvijek duboko impresioniralo bila je njegova ljubav, njegova borba za obitelj. Mnogo puta je ponovio da je obitelj utemeljena na braku, koji je ustanovio Bog, a nije stvorio čovjek, posljednji bastion koji brani civilizaciju. Bio je uvjeren da je upravo zbog tog svog stava bio suočen s velikim problemima, atentatom i mnogim drugim. Sotona ga je napadao zato jer je branio obitelj.

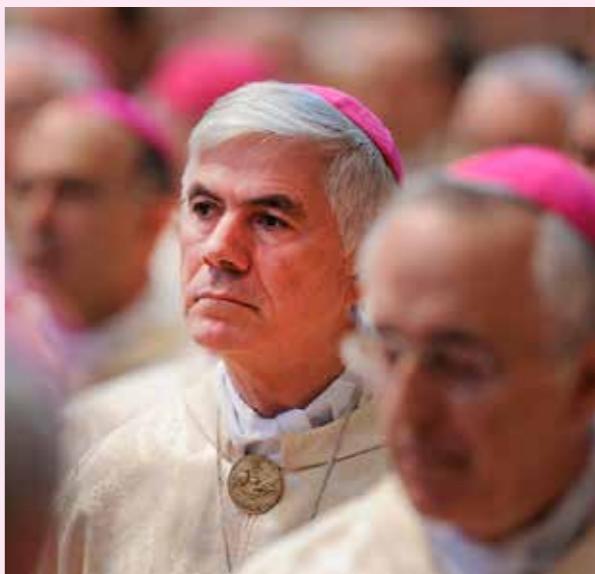
Ali jedno je sigurno, mi smo već pobijedili. Mi smo borci u bitci kojoj već znamo ishod. I zato s

...dolazim u Međugorje kako bih izmolio milost za ovo, za ono. Već smo si mi odredili što nama treba. Drugi način je da dođem u Međugorje i zatražim da se ostvari Božja volja u nekom mom problemu. To je kao umiranje i ponovno rađanje. Umrijeti vlastitoj volji i ponovno se roditi za Božju volju: umrijeti za naše planove kako bi se ostvario Božji plan koji je uvijek veći od onoga što možemo zamisliti.

tom snagom moramo učiniti sve što možemo. Pobjedu postiže Bog, ona je njegova. Ali on također očekuje i naš doprinos, ne zato što mu je potreban, nego da nam pruži radost što smo pobijedili s njim.

Prevela: Paula Tomić

Giovanni D'Ercole rođen je 5. listopada 1947. u Morinu (AQ); za svećenika je zaređen u zajednici „Opera di Don Orione“ 5. listopada 1974. u Rimu. Studij filozofije i teologije završio je na Papinskom sveučilištu Lateran gdje je stekao licencu i doktorat iz moralne teologije na Alfonskoj akademiji Papinskog sveučilišta Lateran u Rimu. Diplomirao je društveno komuniciranje na Sveučilištu Sapienza u Rimu. U Rimu je od 1974. do 1976. služio kao kapelan u maloljetničkom zatvoru Casal del Marmo, zatim u talijanskom filmskom centru Don Orione i u nastaloj župi Gospe Fatimske. Od 1976. do 1984. bio je misionar u Obali Bjelokosti, gdje je bio župnik i profesor moralne teologije na Velikom sjemeništu u Anyami. Od 1984. do 1985. bio je župnik u rimskoj župi Ognissanti. Od 1986. do 1987. bio je provincijski upravitelj Provincije sv. Petra i Pavla iz „Opera di Don Orione“. Godine 1987. preuzeo je ulogu zamjenika ravnatelja Ureda za tisak Svete Stolice. Od 1990. godine radi u Državnom tajništvu, a 1998. imenovan je za šefu Odjela za opće poslove. Objedinjuje ovu službu pri Svetoj Stolici s društvenim aktivnostima, osobito s mladima i djecom s teškoćama u razvoju. Duhovni je asistent pokreta Tra Noi i zajednice Nuovi Orizzonti koju je osnovala Chiara Amirante. Bavi se i novinarstvom pa je kao novinar surađivao sa SIR-om (vjerskom informacijskom službom CEI), s novinama Avvenire i konačno s televizijom. Vodio je emisije Prossimo tuo, Millenium, Terzo Millennio i Na putu za Damask za Rai Due. Urednik je časopisa Don Orione Oggi i časopisa Crescere. Surađuje s Radio Marijom. Voli ruski jezik, kulturu i književnost. Dobitnik je odličja Vitez nacionalnog reda Obale Bjelokosti, Vitez reda sv. Nikole, Zapovjednik Talijanske Republike. Papa Franjo ga je 12. travnja 2014. imenovao biskupom Ascoli Picene, Italija.

SABRINA ČOVIĆ
RADOJIČIĆ

Razgovor s mons.
Célestinom
Hakizamanom,
biskupom Kibeha

Ukazanja u Ruandi započela su 1981., iste godine kao u Međugorju, no za razliku od međugorskih, 2001. dobila su službeno priznanje Crkve. Za to je ponajviše zaslužan kraj javnih ukazanja koji je Gospa odredila 1989., ali i dva povjerenstva, liječničko i teološko, koja su istraživanju fenomena stupila temeljito i ozbiljno te iscrpnim izvješćima posvjedočila u korist istinitosti nadnaravnih zbivanja, odnosno ukazanja Djevice Marije u Kibehu. No, od vidioca čija su se „viđenja“ lančano nadovezivala, priznata je vjerodostojnost viđenja samo prve tri djevojke: Alphonsine, Nathalie i Marie-Claire.

Neki od izlučnih argumenata odnosili su se i na ponavljanje, odnosno preslikavanje poruka koje su prenosili drugi vidioci čija svjedočenja nisu priznata, ali i ne tako beznačajnu usklađenost života vidjelica s normama kršćanskog života.

Foto: Arhiv ICMM

PORUKA ODASLANA U KIBEHU ISTOVJETNA JE PORUCI IZ MEĐUGORJA

USPOREDBE IZMEĐU KIBEHA I MEĐUGORJA NAMAH SE NA MEĆU. SVE SU TRI VIDJELICE U VRIJEME PRVIH UKAZANJA BILE SREDNJOŠKOLKE.

Alphonsine i Nathalie i dalje svojim životima svjedoče o onome što su doživjele, dok je Marie-Claire smrtno stradala za vrijeme nezapamćenog genocida koji su pripadnici naroda Hutua izvršili nad narodom Tutsija, krvoproliva koje je Gospa najavila na samom početku svojeg dolaska u Kibeho i koje je trinaest godina poslije nezamislivo nasilno izvršeno pred pasivnim pogledom međunarodne zajednice. Smatra se da je u tom krvavom pohodu živote izgubilo oko milijun ljudi.

Usporedbe između temeljnih poruka, važnosti mira, molitve i obraćenja koje su odasale Kraljica Mira i Majka Riječi također su lako izvedive. No, u našim se medijima rijetko kad poštaje priznanje ukazanja samo ovim trima vidjelicama, tako što se bezrazložno i bez poštivanja stavova Crkve i dalje ističu imena drugih, navodnih vidioca, onih čija su svjedočenja odbaćena kao neistinita. Stoga bismo i mi trebali pristupiti razumnom razlučivanju usmjeravanjem pozornosti na ono što je potvrđeno kao vjerodostojno. U tome će nam zacijelo pomoći i iscrpna knjiga koja pregledno izlaže činjenice o ukazanjima u Kibehu, a koju nam je biskup Kibeha osobno povjerio na prijevod i koja će uskoro biti dostupna i našoj javnosti.

Kibeho se nalazi na jugu Ruande, u biskupiji na čijem je čelu mons. Célestin Hakizimana, koji je prošlog mjeseca prvi put boravio u Međugorju. Bila je to izvrsna prilika da od čelne osobe čujemo ponešto o tom prvom službenom afričkom marijanskom svetištu. Stigao je u pratnji g. Françoisa Eliata Eliata, koji je iskreno predan i angažiran u pokretu za ozdravljenje čovječanstva „Maranatha“ koji surađuje s udrugom „Mater Dolorosa“ iz Kibeha i kojemu nije teško doputovatni u Međugorje ni u Kibeho podjednako, nakon što je uočio vezu koja bi između ova dva mesta trebala biti daleko snažnija nego što trenutno jest. Upravo o tome, između ostalog, govori i mons. Célestin Hakizimana.

Oče biskupe, molim Vas, predstavite se našim čitateljima.

Ja sam Célestin Hakizimana, biskup u Ruandi, nadležan za biskupiju Gikongoro u kojoj se nalazi Kibeho,

mjesto ukazanja Djevice Marije koje je Crkva proglašila autentičnima. Rođen sam 1963. u biskupiji Kigali. Za svećenika sam zaređen 21. srpnja 1991. Pet sam godina djelovao kao inspektor u školama u biskupiji Kigali, a narednih šest godina kao blagajnik Katoličke Crkve u Ruandi. Na studije u Italiju, točnije u Napulj, otišao sam 2003. Doktorirao sam iz područja dogmatske teologije, s naglaskom na kristologiju. Godine 2011. nakon završetka doktorskog studija vraćam se u Ruandu, gdje sam obavljao dužnost glavnog tajnika Biskupske konferencije Ruande. Četiri godine poslije imenovan sam za biskupa biskupije Gikongoro. To je moj životni put.

Budući da ste biskup u biskupiji u kojoj se nalazi Kibeho, recite nam nešto o tom svetištu. Ukazanja u Kibehu započela su iste godine kao u Međugorju. Trajala su nekoliko godina, a nakon što su prestala, teološka komisija ih je temeljito istražila i priznala.

Da, ukazanja u Kibehu započela su 28. studenog 1981., iste godine kao i ukazanja u Međugorju. Ukazanje Djevice Marije doživjelo je više osoba. Zapravo se radilo o skupini od dvadesetak ljudi. Crkva je već u početku ukazanja uspostavila dvije komisije: teološku i liječničku. Te su komisije pomno pratile sva ukazanja da bi na koncu uputile izvješće mjesnom ordinarijatu, koji je stupio u kontakt s Kongregacijom za evangelizaciju naroda. Godine 2001. mjesni biskup i Katolička Crkva, odnosno Vatikan, priznali su vjerodostojnost ukazanja u Kibehu, ali samo onih koja su imale tri djevojke koje su ih prve doživjele. To su Alphonsine, koja je prva doživjela ukazanje Djevice Marije 28. studenoga 1981., potom Nathalie, kojoj se Gospa ukazivala od 12. siječnja 1982., a treća je Marie-Claire, kojoj se Gospa počela ukazivati 2. ožujka 1982. Svaka je od njih primila poruke i svaka je primila molitvenu nakanu.

Alphonsine je prva dobila molitvenu nakanu molitve za redovnike, posebice za Crkvu, a primila je poziv i sama postati redovnica. Ona sada živi u Gubiju i posvećena je u redu sv. Klare.

Druga vidjelica Nathalie živi u Kibehu, a za poslanje je primila poziv da ljudima prenese smisao patnje. Pokazati da patnja nije samo granica nego, štoviše, most između patničkog i boljeg života. To je poslanje povezivanja ljudske patnje s patnjom Isusa, koji je trpio kako bi svijetu podario mir i spasenje. Uz molitvenu nakanu za one koji pate, moli i za hodočasnike.

Treća vidjelica, Marie-Claire, koja je primila poslanje moliti za obitelji, također je primila zadatak podučavanja krunice Sedam žalosti Blažene Djevice Marije. Nažalost, 1994. tijekom genocida je zajedno sa suprugom smrtno stradala. Naša je dužnost da nastavimo njezino poslanje molitve za obitelji i širenja krunice Sedam žalosti Blažene Djevice Marije.

Gospa je u Kibehu prestala s ukazanjima 1989., pozdravila se sa svim vidjelicama, s riječima da su javna ukazanja završena i zatvorena. Crkvi je iz tog razloga odlučivanje o vjerodostojnosti ukazanja bilo bitno olakšano.

Koja je glavna misao vodila Gospine poruke iz Kibeha?

Poruku koja je odasvana u Kibehu čini se uistinu istovjetnom poruci iz Međugorja. Djevice Marija je posebno tražila od ljudi da se obrate jer će se svijet okrenuti prema zлу. Svijet je dotakao svoj ponor, svoju propast. Djevice Ma-

rija je zatražila ne samo od kršćana, već i od cijelog svijeta obraćenje, promjenu srca i pokajanje kroz molitvu. Također je tražila molitvu, ne molitvu onako kako tko želi, nego molitvu bez licemjerja i osobito molitvu za one koji ne mole i za one koji pogrešno mole.

Djevica Marija je također pokazala ljudima da je svijet jako bolestan. Pokazala je i nekoliko slika na kojima je predstavljena naša propast. Djevica Marija je podučavala da patnja ne donosi smrt, ali da patnja dovodi do smrti. No smrt nije ishod, nego rasplet koji vraća u život. Taj rasplet ne pripada Velikom petku, jer posljednji dani pripadaju blagdanu Uskrsa.

Poruka iz Kibeha također podsjeća na zaboravljenu krunicu Sedam žalosti, koja je vidim ovdje u Međugorju poznata. Neprestano je tražila da svaki dan molimo krunicu, ali i da se utorkom i petkom sjetimo moliti krunicu Sedam žalosti, jer je utorak dan kada su započela viđenja Marie-Claire, a petkom jer se prisjećamo Isusove smrti, te za vrijeme korizme i 14. rujna, na blagdan Svetog Križa i 15. rujna, na dan Blažene Djevice Marije Žalosne.

Uz to, zamolila je hodočasnike da izgrade kapelicu kako bi pokazali da je Djevica Marija posjetila Kibeho, kao Majka Riječi. Tim se imenom nazvala. Svim vidiocima koji su upitali Djemic Mariju za njezino ime, odgovorila je: „Ja sam Majka Riječi.“

Što biste još izdvojili kao posebnost ukazanja u Kibehu?

Ono što posebno mogu izdvojiti jesu mistična putovanja na koja je Djevica Marija povela vidjelice. Mogu istaknuti tri mistična putovanja. Na prvom mističnom putovanju pokazala je vidjelicama planine koje su se međusobno suderale. Pokazala je rijeke krvi. Pokazala je trupla rasuta po zemlji. Tada su se vidjelice uplašile i upitale Gospu: „Što je to?“ Gospa je odgovorila: „Ono što ste vidjele u viđenju, ako se ne obratite, vidjet ćete u stvarnosti.“ Nisu se obratili i dogodio se genocid, ali i stanje nakon genocida. Još je nešto iznimno čemu smo svjedočili u Kibehu, a odnosilo se na post koji je Djevica Marija nametnula jednoj vidjelici. Vidjelica je provela 15 dana bez vode i pića, ne uzimajući nikakvu hranu, osim euharistije. Liječnička komisija vrlo je pozorno i izbliza pratila vidjelicu, jer su htjeli nadzirati

uzima li krišom vode ili hrane, a prije svega jer su joj htjeli spasiti život te, u slučaju ako uoče da bi mogla umrijeti, intervenirati. Nakon što je vidjelica završila svoj 15-dnevni post, komisija je bila vrlo oprezna jer je prijetila opasnost od unutarnjih povreda pri uzimanju hrane na prazan želudac, ali je ona zapravo dobro jela nakon tih 15 dana i nije bilo problema. Još uvijek nastavlja s tim duhovnim povlačenjem od 15 dana, od 16. veljače do 2. ožujka, ali s umjerenim postom. Jede samo da bi preživjela. Tu je još jedno mistično putovanje koje je obavila s vidjelicom. Nakon što je vidjelicu izvela u noći, Djevica Marija joj je pokazala raj i pakao.

Dakle, bile su u ekstazi, ali između dva svijeta. Bile su između svijeta gdje su bile s Djemicom Marijom koju su vidjele, čule i s kojom su razgovarale, ali njihove su glasove mogli čuti okupljeni ljudi. Jesu li mogle razgovarati s ljudima?

Ne. Sjećam se da ih je liječnička komisija bola iglama kako bi provjerili jesu li osjetljive na bilo kakve vanjske podražaje ili pak glume i nemaju viđenje. Tijekom ukazanja, iako su bile u ekstazi njihov je govor bio je jasan i razumljiv. Kad bi ukazanja prestala, one bi pale na zemlju bez pridržavanja, poput stabla. Tada bi se liječnička komisija pobrinula za njih.

Jeste li imali priliku proučavati sličnosti između poruka iz Međugorja i Kibeha?

Postoje velike sličnosti. U Kibehu je tadašnji biskup sažeо poruku u 10 točaka, koje su objavljene u svim knjigama, u svim cirkularnim pismima koja su napisana. Proučavajući međugorske poruke i uspoređujući ih s porukama u Kibehu uistinu možemo uočiti kontinuitet, čak i veliku sličnost. Dalje, kada govorimo o molitvi, ovđe je Gospa preporučila molitvu, osobito molitvu krunice, a kod nas je rekla: „Molite bez licemjerja, molite za one koji ne mole i molite za one koji ne znaju moliti.“ Tu je još jedna sličnost: važnost isповijedi. Rekla je: „Pokajte se, pokajte se, pokajte se.“ Ono što je možda drukčije odnosi se na riječi koje je ovdje izrekla: „Mir, mir, mir.“ Mi smo 1981. stvarno imali mir. Nije bilo rata. Ali taj nam mir može doći i iz molitve ili obraćenja.

Jedna stvar koju posebno primjećujemo u Kibehu, a po kojoj se razli-

kuje od Međugorja, jest da su prilikom ukazanja vidjelice govorile naglas, tako da smo ih mogli čuti. Vidjelice su se sporazumijevale tako da se jasno može čuti što to Djevica Marija govorila. To je sve pomno bilježila teološka i liječnička komisija.

Djevica Marija ukazuje se u Međugorju u lipnju 1981. i daje svoju prvu poruku koja glasi: „Mir, mir, mir! Neka mir vlada između čovjeka i Boga i između ljudi.“ U bivšoj Jugoslaviji započinje rat 10 godina poslije. Djevica Marija pojavi se u Kibehu krajem studenoga 1981., a rat počinje 1994., 13 godina poslije. Dakle, radilo se o ukazanju koje je upozoravalo! „Pozor! Nešto će se dogoditi!“ No, ljudi nisu shvatili. Ni ovdje ni u Kibehu. To je stvarno nešto što nas sve uznećiva. Ali danas Kibeho nazivaju afričkim Lurdom. Je li to uistinu afrički Lurd, odnosno kako biste definirali svetište Kibeho danas?

Ukazanja u Kibehu su prva u Africi koje je Crkva proglašila vjerodostojnjima. Razlog zbog čega Kibeho nazivaju

U Biskupskoj konferenciji znaju da je Kibeho mjesto od svjetskog značaja. Poruka koja je ovdje dana ne odnosi se samo na ljude u Kibehu, ne samo na Ruandane nego na cijeli svijet. Tako je i Djevica Marija rekla: *To je poruka namijenjena cijelom svijetu.* Stoga je Biskupska konferencija poduzela da svaka biskupija na mjesec dana dolazi na hodočašće u Kibeho. Primjerice, jednog tjedna dolazi skupina mlađih, drugog tjedna djece i tako redom cijeli mjesec. Svi katolički pokreti na državnoj razini godišnje organiziraju hodočašće u Kibeho. Biskupska konferencija u Kibehu organizira proslavu blagdana na državnoj razini. Primjerice, započeli smo proslavu jubileja svećeništva u Kibehu, a ove je godine započela

Vatikan postavio apostolskog vizitatora mons. Hosera, shvatio sam da počinje ozbiljno obraćati pažnju na Međugorje, pa sam rekao: „Znam Hosera, idem tamo!“ No, unatoč pozivima koje sam dobio, vremenski raspored mi nije dopuštao da ih prihvatom. Ovoga puta nisam mogao odbiti poziv sestre Hildegarde iz zajednice Béatitudes i sretan sam da sam konačno došao ovdje.

Kakvi su Vaši prvi dojmovi o Međugorju? Koje su sličnosti i razlike s Vašim svetištem?

Muslim da se u nekim stvarima zapravo i ne mogu usporediti. U Međugorje dolazi puno veći broj hodočasnika. Vidljivo je da je i svetište razvijenije. I mi u Kibehu nastojimo njegovati marijansku duhovnost, istaknuti poruku i širiti je svijetom. Kada poruka bude poznata, lakše ćemo stvoriti ozračje molitve, obogatiti molitveni program te povećati i broj pastoralnog osoblja, poboljšati infrastrukturu. Trenutno u Kibehu na službi imamo samo tri svećenika koji dočekuju hodočasnike. Nastojimo također poboljšati osnovnu infrastrukturu. Osobito su velik problem slabo prohodne ceste pa je to razlog manjeg broja hodočasnika nego ovdje u Međugorju. Primjerice, imamo problem s ispovjedaonicama. Budući da ispovijedamo na otvorenome, kiša stvara poteškoće. No, upravo djelujemo na organizaciji i znam da će nam Djevica Marija pomoći i dati ono što nam je potrebno kako bi se njezina poruka proširila.

Djevica Marija se ukazuje kao istinska Majka. Mislim da je Djevica Marija poput Isusa koji je utjelovljen u svakoj kulturi. Kada Ona dolazi, prilagođava se lokalnoj tradiciji kako bi bila ispravno shvaćena i kako se ljudi ne bi uplašili. Mislim da se na svim mjestima gdje se ukazuje prilagođava javnosti i kulturi kako bi se lakše razumjela njezina poruka. Ponekad je vidjelice u Kibehu podučavala da pjevaju i pleše, pa čak ih je ispravljala kad bi pogriješile.

Jeste li imali priliku susresti se i surađivati s vidjelicama?

Da, surađujemo i susrećemo se. Posebno s Nathalie, koja je u Kibehu. Pogotovo smo se često susretali prvi godina kad me je trebala radi razgovora. Ona je čuvarica poruke iz Kibeha. Ponekad se nađe netko tko želi pogrešno protumačiti poruke. Ona intervenira kada se poruka pokušava promijeniti. Nastupa, dakle, kao čuvarica poruke. Prihvaćam prijedloge koje mi daje, a zadužena je i za svetište biskupije. Njoj svetište pruža zdravstveno osiguranje, daje hranu i osigurava boravište. Ponekad je posjećujem kako bismo razgovarali o praktičnim stvarima. Posjećuje nas kada u biskupiji proslavljamo neki blagdan, i iako pati od bolova u leđima još je vrlo aktivna. Alphonsine živi u Gubiju i posjetio sam je samo jedanput. Često mi piše i ja joj odgovaram. U kontaktu smo.

Došao sam s jednom skupinom iz Bruxellesa koja marijansku duhovnost Kibeha nježuje i širi diljem svijeta. Htio sam se pridružiti ovoj skupini kako bismo mogli zajedno doživjeti ovo iskustvo. S. Hildegarde me također zamolila da im budem duhovni pratitelj, što sam i prihvatio.

Mislite li da je to nešto što Vam odgovara i što biste mogli predložiti i u Kibehu?

Belgija je „Maranatha“! Mnogi Ruanđani žive u Belgiji. Kad sam otišao u Belgiju, održali smo misu u bazilici, a potom otišli u Gent na predavanja i molitve. Bilo je predivno. Nastavljamo ih i dalje posjećivati, a i oni se stalno vraćaju nama. Želimo surađivati s udrugom „Maranatha“ zato što želimo izgraditi svjet mira, svijet pomirbe i bratstva.

Kakva je Vaša veza s Belgijom? Imam dojam da je vrlo jaka.

Moj je prethodnik od svake vjerske zajednice koja djeluje u Kibehu tražio da pruži svoj doprinos svetištu. Prije njegove smrti bilo je nekoliko zajednica. Tu su palotinci iz Družbe kataličkog apostolata koji su upravljali svetištem, tu su Marijanskioci Bezgrješnog začeća koji dolaze iz prve muške kongregacije posvećene Gospu, zatim sestre Benebikire koje vode školu za djevojke „Majka Riječi“ gdje su ukazanja i započela te druge zajednice.

Sada suradnja nije previše vidljiva. Nakon smrti mogu prethodnika te su se zajednice organizirale kako su htjele. Zaboravile su na biskupov zahtjev da svaka zajednica koja se želi nastaniti u Kibehu mora dati i svoj doprinos u korist svetišta. Nedavno smo održali sastanak kako bismo obnovili naputak mog prethodnika. Dali smo mandat svim zajednicama da na raspolaganje za službu svetištu odrede barem po jednog predstavnika, što je osobito važno u susretu hodočasnika i počitanju duhovnog života svetišta. Sada radimo na organizaciji i zajednice su suglasne.

Liturgiju u Ruandi odlikuje velika ljepota i ogromno poštovanje koje joj se iskazuje. Možemo li reći da je ruandska liturgija nešto posebno u Africi?

Rekao bih da se u Ruandi liturgija poštuje jer nas liturgija vodi u svijet svetosti. Dakle, ako nas nešto uvodi u svijet svetosti, to je također sveto. Liturgija, uz to, znači red. Kod nas u Crkvi doista imamo tu uputu da se liturgija mora poštivati.

Ranije, u devedesetim godinama liturgijske smjernice bile su, rekao bih, gregorijanske i mladi se nisu u njoj nalazili. Da bismo ih privukli moralni smo uči u njihov svijet. Uveli smo u liturgijsko slavlje bubenjeve, gitare i ples. Vidjeli smo da ih to privlači. Takva liturgija odgovara našem srcu. Danas imamo toplu, dinamičnu liturgiju koju s velikom radošću suslavi mnoštvo mlađih. Oni više nisu gledatelji, puki promatrači, već su aktivni i sretni.

S mons. Hoserom ste se često susretali dok je bio u Africi. Kako je protekao Vaš susret s njim ovdje u Međugorju?

Upoznao sam oca Hosera još kao mladi svećenik. Mons. Hoser je tada bio voditelj medicinskog centra koji su vodili palotinci. Nakon rata imenovan je za zamjenika apostolskog nuncija za Ruandu. Viđali smo se na različitim sastancima ili na misama, a radio je i u blizini mog ureda. Potom je imenovan članom Kongregacije za evangelizaciju naroda. On je bio u Rimu, a ja kao student u Napulju. Uvijek je govorio kako je njegova prva domovina Poljska, a druga Ruanda. Njegovo je srce u Ruandi. Drago mi je da je upravo on postao apostolski vizitator u Medugorju. Jučer sam ga posjetio. Nije očekivao da će me vidjeti. Pozdravio me na ruandskom jeziku i pozvao na ručak nakon kojeg smo još dugo razgovarali. Ovih čemo se dana susresti još koji put.

Prevela i priredila: Davorka Jurčević-Čerkez

„afričkim Lourdesom“ vjerojatno leži i u određenoj simbolični vodi. Kako su naše vidjelice znale da je Gospa u Lurdru kao trajni znak svoje nazočnosti ostavila izvor, pitale su je hoće li sličan znak ostaviti i u Kibehu. Djevica Marija je rekla: „Izvor ćete imati, ali na drugi način.“ Nedugo nakon toga mjesni je biskup otkrio izvor u podnožju planine. Danas ljudi s tog izvora uzimaju vodu, donose je na blagoslov, a poneki čak i piju tu vodu. Imamo svjedočanstva koja nam govore da su neki ozdravili nakon što su je popili. Ja osobno pozajem ljudi koji su izlječeni: Ugandanin koji je šepao, otišao na izvor, popio vodu i bacio štaku blizu izvora te stao na noge. Od tada redovno posjećuje Kibeho. Dijete jednog muslimana također je ozdravilo nakon što je njezina majka vodu s izvora stavila na njegovu ranu. Nakon čudesnog ozdravljenja postali su gorljivi katolici.

Je li se zbog ukazanja u Kibehu povećao i broj duhovnih zvanja u Ruandi?

Svakako da jest. Danas je regija Kibeho župa koja je vrlo bogata svećeničkim i redovničkim zvanjima. Nedavno smo obilježili 25. obljetnicu genocida u Kibehu. Tada smo se prisjetili 20 redovnika i redovnica iz Kibeha koji su tijekom genocida pobijeni.

Kakav je odnos Biskupske konferencije Ruande prema Kibehu?

Ovo je Vaše prvo hodočašće u Međugorje?

Da. Prošle su me godine pozvali moji prijatelji iz Austrije, ali i moji prijatelji François Eliat Eliat iz Belgije. Poziv sam morao ljubazno odbiti jer mi je rečeno da moram biti oprezan jer Vatikan još nije odobrio ukazanja. No, otkako je

Razgovor s vlč. Božom Belinićem, župnikom župe Presvetog Srca Isusova u Bolnici sestara milosrdnica u Zagrebu. (I. dio)

PREDAJMO SEBE, SVOJE OBITELJI, SVOJE ŽUPE I SVOJE BISKUPIJE BEZGRJEŠNOM SRCU KRALJICE MIRA

Vjera, rođena po Srcu Marijinu, siguran je put u Srce Isusovo i daje plod stostruk. Ovim putem vjere, po milosti Božjoj, krenuo je i naš sugovornik vlč. Božo Belinić, župnik župe Presvetog Srca Isusova u Bolnici sestara milosrdnica u Zagrebu. Vjeru rođenu u Međugorju, po Kraljici Mira, ponio je još kao dječak u svoj život. Postavši Kristovim svećenikom, istom snagom Duha Svetoga koja ga je privela Isusu, pljeni srca za Gospodina. „Sve na slavu Božju i Marijinu i za spasenje duša“, na pohvale uvijek odgovara ovaj skromni i ponizni svećenik, pripisujući sve zasluge samo milosti Božjoj. A mi, koji zbog bolesti najbližih ili vlastite bolesti proživljavamo možda najteže životne trenutke, zbog dobrote i milosrđa ovog župnika i njegovih ljubaznih župljana, osjećamo kako nas je Isus zaista stavio u Svoje Presveto Srce.

JELENA BURAZER

Vlč. Božo, zahvaljujem na ovom razgovoru koji će nadam se biti zanimljiv i koristan čitateljima Glasnika mira!

Hvala vama na pozivu. Vaš poziv da s čitateljima, meni tako dragog *Glasnika mira*, podijelim neka svoja iskustva i doživljaje, prihvataćem iz ljubavi prema Bezgrješnom Srcu Marijinu i Srcu punog milosrđa za sve nas – Srcu Isusovu. Želim posvjedočiti o Božjem djelu, djelu Božje ljubavi, Božje providnosti, Božjeg milosrđa jer sve je milost. Zato sve neka bude samo na slavu Božju i Marijinu i neka ova svjedočanstva budu poput sjemenskojeće urođiti plodom u srcima ljudi.

Podijelite s nama priču o putu i rođenju Vaše vjere pa do svećeništva.

Odrastao sam u katoličkoj obitelji i roditelji su mi s puno ljubavi pružili sve što su znali i mogli, na čemu sam im zahvalan. U obitelji nije bilo zajedničke molitve, ali nedjeljom se obavezno išlo na svetu misu. Sjećam se da kao dijete nisam baš volio ići

na nedjeljnu svetu misu. Tada su nedjeljom prije podne na televiziji bile zabavne emisije za djecu koje sam volio gledati i ja sam morao ostaviti meni omiljene emisije i ići u crkvu na svetu misu koju nisam razumio i na kojoj mi je bilo dosadno. Osobni molitveni život nisam prakticirao. Prisjećam se kako me mama kao maloga prije spavanja učila molitvu *Andele čuvatu mili*, ali urezalo mi se u sjećanje kako sam jednom i tu molitvu s njom molio protiv svoje volje.

Zanimljivo je da se Vaša vjera rodiла baš u Međugorju.

Točno! Nikad ne ću zaboraviti trenutak kada sam prvi put čuo vijest da se Gospa ukazala u Međugorju. Ta vijest je u meni pobudila veliko zanimanje i znam da mi je to darovana milost. Sa zanimanjem sam slušao i pratilo što se to događa u Međugorju, mada sam još bio dijete. Slušajući vidioci kako opisuju Gospinu ljepotu, ljubav koja zrači iz Nje, to me privuklo k Njoj. Otkrio sam tada da Gospa stvarno postoji, da Isus uistinu postoji, da život vječni postoji u što do tada baš nisam vjerovao niti sam o tome razmišljao. Vidioci su svjedočili kako im je Gospa poka-

zala Raj, Čistilište i Pakao. Privlačilo me da i ja odem u Međugorje i nagovarao sam roditelje da i mi hodočastimo Kraljici Mira.

Kada ste prvi put došli u Međugorje?

Moje prvo hodočašće u Međugorje s mojim roditeljima i sestrom bilo je 1984. godine. Došli smo osobnim automobilom. Tada sam imao 13 godina. Ne ću zaboraviti trenutak kada sam prvi put video vidioce uživo. To je za mene bio tako uzbudljiv trenutak. Vidioci su imali ukazanje u župnoj crkvi, u pokrajnjoj sobi nasuprot današnje sakristije. Mi smo za to vrijeme bili u crkvi. Nakon ukazanja vidioci su došli na glavni oltar, kleknuli i predmolili Vjerovanje i sedam Očenaša. Dan-danas se sjećam kako je njihova molitva odzvanjala crkvom. Kupili smo u Međugorju mali bijeli kip Kraljice Mira s krunom od zvjezda koji smo s radošću imali u svojoj obiteljskoj kući u Miholcu i pred kojim sam molio. Sjećam se kako sam i roditelje poticao da idemo zajedno moliti jer Gospa nas je u Međugorju pozvala na molitvu. Ponekad sam u toj djetinjoj dobi i postio jer uz molitvu, Gospa nas poziva i na post. Kraljica mira mi je u Međugorju otkrila ljepotu i važnost svete mise pozivajući nas da svetu misu stavimo u središte našega života jer na misu Njezin Sin Isus živ dolazi. Tako sveta misa nije više nešto što se mora i što je samo običaj, nego na misu se ide s radošću.

Kada ste osjetili svećenički poziv?

Nakon osnovne škole krenuo sam u drvnu školu u Zagrebu jer je moj otac stolar. Bilo je logično da sin jedinac, budući da imam samo jednu mlađu sestru Ljiljanu, naslijedi stolarsku radnju. U Zagrebu sam često posjećivao crkvu. Na kraju drugog razreda srednje škole rodila se u meni želja da postanem svećenik, ali odlučio sam to ne reći roditeljima dok ne završim srednju školu. Ali Bog je drugačije vodio moj život. Negdje pred kraj drugog razreda srednje škole sjedio sam s roditeljima u dnevnom boravku u svojoj obiteljskoj kući u Miholcu. Bila je nedjeljna večer. Sutradan rano ujutro trebao sam krenuti u Zagreb u školu jer sam vikendom dolazio kući. Sjedeći tako u miru s roditeljima, tata je počeo razmišljati na glas o našoj budućnosti, kako bismo mogli još više opremiti našu stolarsku radnju itd. Te večeri u meni se javio neki nutarnji poticaj da im tada kažem da sam odlučio poći u svećenike. I rekao sam im.

Kako su na to reagirali Vaši roditelji?

Sjećam se da je mama ostala prikovana za fotelju na kojoj je sjedila, a otac me odmah podržao u toj mojoj želji i odluci. Naravno, ni mama se nije protivila, ali očito da im je to bilo iznenadenje. Ali, moram ih pohvaliti, nikada mi nisu stavljali prepreke na mom putu prema svećeništvu, nego su me velikodušno podržavali i pomagali. Tako sam, nakon završenog drugog razreda drvne škole, pošao u Dječačko sjemenište na Šalati u Zagrebu po preporeuci moga župnika vlč. Vjekoslava Novosela i tamo nastavio srednju školu. Ne mogu zaboraviti, zahvaljujući ocima isusovcima, susret uživo sa svetim papom Ivanom Pavlom II. 26. ožujka 1988. godine u Vatikanu. Papinoj palači. Naši odgojitelji, isusovci, vodili su naš cijeli treći razred na hodočašće u Rim i organizirali susret i s Papom. Tu je godinu Papa posvetio Mariji. Papa nam je rekao da mogu uzeti to geslo za svoju Mladu misu i tada sam bio miran u srcu. U tim dvjema riječima „Totus Tuus“

mladih u Marijinu godini jest Blažena Djevica Marija, a misao vodilja jesu Njezine riječi: 'Što god vam rekne, to učinite!' U toj kratkoj rečenici sadržan je cijeli program života što su ga ostvarili tijekom povijesti toliki Isusovi sljedbenici, mlađi i odrasli. Te Gospine riječi, to jest slušati i slijediti Isusa, vrijede za svakog mlađića i djevojku, jer su zalog sretnijeg života." U tom govoru Papa nam je rekao i da sveto Evangeliye svakomu od nas treba biti najdraža knjiga.

Taj predragi Papa je meni uzor u svemu. Za svoju Mladu misu uzeo sam za svoje geslo, njegovo geslo: „Totus Tuus“ – „Sav Tvoj“. Kada mi se rodila u srcu želja da bih za svoje mlađomisničko geslo uzeo Papino geslo „Totus Tuus“, pomislio sam da to možda nije oholo s moje strane? Zato samo upitao za savjet svoga isповjednika i duhovnika patera Miljenka Belića, isusovca, koji me pratio cijelo vrijeme moje priprave na svećeništvo. Pater Miljenko mi je rekao da mogu uzeti to geslo za svoju Mladu misu i tada sam bio miran u srcu. U tim dvjema riječima „Totus

Tuus“ mogu reći da je satkana sva mudrost života i najveće bogatstvo. I danas zahvaljujem Duhu Svetomu što mi je nadahnuo to geslo.

U pripremi za ovaj razgovor često ste spominjali i ukazanja u Fatimi.

Za vrijeme teološkog studija upoznao sam i ukazanja u Fatimi koja su za moju vjeru jako puno značila i dan-danas jako puno znače. Više puta znam ljudima reći u propovijedi da je nakon ukazanja u Fatimi, nemoguće biti ateist. I tamo se Nebo otvorilo. Jako volim čitati knjigu „Sjećanja sestre Lucije“ u kojoj Lucija potanko opisuje sva ukazanja u Fatimi.

Nakon Teološkog fakulteta i boravka u Bogoslovnom sjemeništu na Kaptolu u Zagrebu, došao je milosni trenutak svećeničkog redenja koje se zabilo u zagrebačkoj Stepinčevoj katedrali po rukama kardinala Josipa Bozanića, u subotu 27. lipnja 1998. godine. Na toj misi redenja bio je prisutan i sluga Božji kardinal Franjo Kuharić. Tu godinu je papa Ivan

Pavao II. posvetio Duhu Svetomu. Zahvaljujem svim srcem nebeskoj Majci koja me dovela do tog milosnog trenutka, kojoj sam se sav predao, jer znam da nam sve milosti dolaze od Boga preko Njezina Bezgrješnog Srca.

Marija, koja Vas je privela vjeri, ostala je i vodiljom Vašeg svećeničkog poslanja. U svim župama u kojima ste dosad bili na službi kao župnik, na specifičan ste način svoje župljane posvetili Bezgrješnom Srcu Marijinu. Zašto je to važno i otkuda vam te ideje?

To sam učinio sam zato jer je to izričita želja i poziv naše nebeske Majke. To nije moja ideja. To nebeska Majka želi i poziva. Ona želi svu svoju djecu staviti u sigurno utočište, sklonište svog Bezgrješnog Srca.

Sjetimo se Njezina ukazanja u Fatimi u Portugalu 1917. godine.

Kod drugog ukazanja, 13. lipnja 1917., nebeska Majka rekla je Luciji: „Ne daj se obeshrabriti. Ja te nikada ne ću ostaviti. Moje Bezgrješno Srce bit će tvoje utočište i put koji će te voditi do Boga.“ A to Majka govori i svima nama.

U Fatimi je pozvala na posvetu – potpuno predanje Njezinu Bezgrješnom Srcu. Tako Joj omogućujemo da uđe u naše živote jer ne može ništa protiv naše slobodne volje, bez našeg dopuštenja.

Kada se posvetimo Njezinu Bezgrešnom Srcu, tada nam može pomagati u svemu, voditi nas putem volje Božje, štititi nas od svakoga zla i voditi Isusu. Ona nas kao Majku beskrajno ljubi i želi nas sve imati sa sobom u Nebu kao svoju ljubljenu djecu.

A taj poziv nebeske Majke na posvetu – potpuno predanje Njezinu Bezgrješnom Srcu dolazi nam i iz Međugorja.

Dana 17. svibnja 1984. Majka nam je darovala poruku preko vidjelice Marije: „Draga djeco! Danas sam veoma radosna jer ima dosta onih koji mi se žele posvetiti. Hvala vam! Niste se prevarili. Moj Sin Isus Krist preko mene želi vama uđijeliti posebne milosti. Moj Sin je zbog vašeg predanja radostan. Hvala vam jer ste se odazvali mom pozivu!“

Dana 27. studenoga 1986. Majka nas poziva: „Draga djeco! I danas vas pozivam da svoj život s ljubavlju posvetite meni da vas mogu voditi s ljubavlju. Ja vas ljubim, draga djeco,

posebnom ljubavlju i želim vas sve dovesti u Nebo k Bogu.“

A 25. listopada 1988., uz poziv na molitvu posvećenja Isusu, Majka govori: „A onda vas pozivam na posvetu mome Bezgrješnom Srcu. Želim da se posvetite osobno, kao obitelji i župe, tako da sve pripada Bogu preko mojih ruku. Zato, draga dječice, molite, da shvatite veličinu ove poruke koju vam dajem. Ne želim ništa za sebe, nego sve za spasenje vaših duša. Sotona je jak i zato se vi, dječice, ustrajnom molitvom privijete uz moje majčinsko Srce. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu!“

Sada promotrimo svece koji su učinili tu posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu, a svece nam Crkva daruje za uzore, da ih naslijedujemo.

Opet se spominjem nama tako dragog svetog pape Ivana Pavla II. koji je na Trgu sv. Petra u Rimu, pred kipom Gospe Fatimske, na svetkovinu Blagovijesti, 25. ožujka 1984., posvetio čitav svijet Bezgrješnom Srcu Marijinu. Tu posvetu iznova je učinio na Trgu sv. Petra, pred kipom Gospe Fatimske, za vrijeme Velikog jubileja 2000. godine.

Sveti Ljudevit Marija Grignon de Montfort sve poziva na potpuno predanje Mariji, kako bi po Njoj bili potpuno Isusovi. Sveti papa Ivan Pavlo II., čitajući njegovo djelo „Rasprava o pravoj pobožnosti prema Presvetoj Djevici Mariji“, bio je nadahnut da za svoje geslo uzme „Totus Tuus“ – „Sav Tvoj“.

Sweta Majka Terezija iz Kalkute posvetila je cijeli svoj red „Misionarke ljubavi“ Bezgrješnom Srcu Marijinu.

I blaženi kardinal Alojzije Stepinac 11. listopada 1942. god. posvetio je sebe i čitavu svoju zagrebačku nadbiskupiju Majci Božjoj.

Točno! Potkraj života je u svojoj velikoj pastirskoj ljubavi prema vjernicima i svećenicima počeo svakoga dana redom posvećivati po jednu župu Bezgrješnom Srcu Marijinu, prikazujući toga dana sv. euharistiju za dotičnu župu. Rekao je: *Makar sam već jednom cijelu dijecezu (biskupiju) posvetio Majci Božjoj, čim to sada ponovo, ne bi li se dobrí Bog smilovaо našem narodu u ovim odlučnim danima.*

Opišite nam na koji način ste Vito učinili u župama u kojima ste bili župnik?

Odazivajući se pozivu naše nebeske Majke i po uzoru na ove svece, kao župnik posvetio sam Bezgrješnom

Srcu Marijinu župe koje su mi bile dodijeljene na upravljanje. Najprije sam kroz neko vrijeme na svetim misama pripremao župljane na taj važan i svečani događaj koji će se dogoditi u župi. Nisam želio da se ta posveta Bezgrješnom Srcu Marijinu obavi onako usput, nego da svi župljani znaju za taj događaj, da se odazovu i da to bude velika svečanost za čitavu župu.

Nakon kapelske službe u Kutini, Stupniku-Lučkom i u Zagrebu – u župi sv. Marka Križevčanina, prva župa koja mi je dodijeljena kao samostalnom župniku, bila je župa Uzvišenja sv. Križa u Završju Netretićkom – župa u predivnoj prirodi i s jako dragim ljudima. Kada je došao dan svećane i javne posvete te moje župe Bezgrješnom Srcu Marijinu, velik broj župljana došao je na svetu misu koja se slavila na otvorenom uz kapelu sv. Josipa. Bilo je to u nedjelju, na blagdan Duhova, 15. svibnja 2005., a po starom običaju u toj Župi uvijek na nedjelju iza 13. svibnja slavi se i blagdan Gospe Fatimske. Prije svete mise bila je procesija s kipom Gospe Fatimske koju su na nosilima s cvijećem nosile četiri djevojke u narodnim nošnjama. Jedan svećenik iz Poljske i ja koračali smo u procesiji iza kipa, pjevajući s narodom Gospine pjesme. Za vrijeme svete mise, nakon homilije, došao je taj svečani trenutak da se svi, kao cijela župa posvetimo Bezgrješnom Srcu Marijinu. Svi prisutni vjernici imali su u rukama listić na kojem je bila napisana molitva – čin potpunog predanja Mariji. Kleknuli smo svi zajedno pred kip Gospe Fatimske. U jednoj ruci smo držali listić s riječima predanja, drugu ruku ispružili prema Majčinoj kipu i s velikom radošću jednoglasno predali se Bezgrješnom Srcu naše nebeske Majke ovim riječima: „O, Marijo Majko, u Tvoje Bezgrješno Srce stavljam čitav svoj život od začeća do sada. I u budućnosti sve što se dogodi, neka bude Tebi, Majko i Presvetom Trojstvu, hvala i slava. Očuvaj me i brani od svakoga zla vidljivoga i nevidljivoga, sada i na času smrti moje. Amen.“

O, Marijo, bez grijeha začeta, moli za nas koji se Tebi utječemo i za sve one koji se Tebi ne utječu, a osobito za neprijatelje svete Crkve.“

Na toj Svetoj Misi vladala je uistinu jedna velika radoš. Od toga dana,

na kraju svake Svetе Mise i nedjeljom i radnim dani- ma obnavljali smo posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu tim riječima. Narod je jako zavolio tu molitvu predanju Nebeskoj Majci i mnogi su je znali napamet. A posebno mi je draga da i nakon mog odlaska iz te Župe, župljani sa svojim svećenikom i dalje obnavljaju tu posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu na kraju svetih misa. Nebeska Majka je zbog toga jako radosna.

Nadalje, dok sam bio na službi u Završju, nadahnut primjerom svetog Arškog župnika, Ivana Marije Vianneya, dao sam izraditi Marijino Srce od srebra sa željom da i ja, kao i on, stavim popis svih svojih župljana u Majčino Srce. I danas, kada dođete u Ars, u župnoj crkvi na Marijinom kipu možete vidjeti to Srce. Sjetio sam se kako ću najlakše doći do popisa svih župljana, da nikoga ne izostavim, a to se najlakše moglo učiniti prigodom blagoslova obitelji, jer sam tada ulazio u svaku kuću. Nosio sam sa sobom jednu podužu plastičnu foliju i vodootporni flomaster. U svakoj kući jedan od članova obitelji napisao bi svojom rukom na tu foliju prezime svoje obitelji, a u tom prezimenu uključeni su svi članovi te obitelji. Ljudi su se radosno odazvali tom pozivu i nitko se nije protivio upisati se. Nakon blagoslova obitelji, na Svjećnicu 2010., upriličili smo opet jednu malu svečanost. Bila je sveta misa. Marijino Srce izrađeno od srebra, u koje smo stavili popis svih župljana, nosili smo u procesiji oko župne crkve. Obnovili smo posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu i to Srce s popisom svih župljana stavili na pokrajni Marijin oltar u župnoj crkvi gdje se i danas nalazi. Htjeli smo tako i na znakovit način, po uzoru na svetog Arškog župnika, staviti se u Bezgrješno Srce svoje nebeske Majke.

Nakon Završja, Kardinal mi je dodijelio novu župu sv. Martina biskupa u Svetom Martinu pod Okićem. Posvetu ove Župe učinili smo na blagdan Duhova, 12. lipnja 2011. god., na potpuno isti način kao i u Završju. Jedan umjetnik izradio je i za ovu župu Marijino Srce od srebra položeno na otvorenu Bibliju izrađenu od bronce na kojoj su uklesane ove riječi: „U Tvoje Prečisto Srce stavljam čin potpunog predanja Mariji. I u toj župi do danas se obnavlja posveta Bezgrješnom Srcu Marijinu na kraju svetih misa.“

Župu u kojoj ste sada na službi, također ste posvetili Bezgrješnom Srcu Marijinu. Ova Župa je specifična u odnosu na dosadašnje u kojima ste bili. Možete li nam je predstaviti?

Kardinal Josip Bozanić poslao me 2014. godine u ovu župu Presv. Srca Isusova – Bolnicu sestara milosrdnica u Zagrebu. Osjećao sam da je u Njegovoj odluci i ovo volja Božja za mene i uistinu je s radošću prihvatio. Župa je specifična u odnosu na dosadašnje jer obuhvaća samo Bolnicu. Znao sam vrlo jasno da nebeska Majka želi da i ovu župu posvetim Njezinu Bezgrješnom Srcu. I ovdje je odaziv vjernika bio vrlo lijep.

U svečanoj procesiji, koja je bila u nedjelju 12. listopada 2014. godine liječnici su unijeli u crkvu kip Gospe Fatimske na početku svete misa. Crkva je bila ispunjena vjernicima iz Bolnice i susjednih župa. Za vrijeme svete misi, nakon homilije, svi smo kleknuli pred kip Gospe Fatimske. Najprije sam ja kao župnik izrekao ovu molitvu predanja: „Majko, dođoh Ti kao pastir kojega postavi

Pastir svih ljudi, a ja Ti dođoh kao pastir duša da Ti svaku dušu svoje župe, svakog čovjeka predam u Tvoje Prečisto Srce, Majko Marijo, blažena Djevice i Bogorodice naša i svih župljana moje župe koju mi je povjerio sam Isus Krist. Amen.“

Nakon ove moje molitve, svi zajedno smo klečeći ispružili ruku prema kipu Gospe Fatimske i jednoglasno izrekli čin potpunog predanja Mariji i zapjevali: „U Tvoje Prečisto Srce stavljam naša srca...“ I u ovoj Župi svakoga dana na kraju svete mise obnavljamo tu posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu. Mnogi je znaju napamet i crkva odzvanja svakoga dana riječima i pjesmom potpunog predanja. A znamo da kada se posvetimo Bezgrješnom Srcu Marijinu, Majka nas odmah stavlja u Srce svoga Sina.

I za ovu župu umjetnik je izradio Marijino Srce od srebra koje smo postavili na pokrajni Marijin oltar u našoj župnoj crkvi. U to Majčino Srce vjernici stavlju svoje molitve, vapaje, zahvale ispisane na papiriću.

Ova crkva je u početku bila bolnička kapela. Zanimljivo je da ju je upravo blaženi kardinal Alojzije Stepinac uzdigao na nivo župne crkve i osnovao župu?

Moram iskreno priznati da mi je posebno draga da sam na službi u Župi koju je utemeljio naš blaženi kardinal Alojzije Stepinac. Da, od početka ova crkva je bila samo bolnička kapela sestara milosrdnica. Blaženi kard. Alojzije Stepinac 1942. godine ovdje osniva župu Presvetog Srca Isusova i bolničku kapelu uzdiže na rang župne crkve. Simboličan je i položaj same crkve. Smještena na samom ulazu u bolnički krug, kao da poručuje svima koji ulaze: „Niste sami i ovaj križ ne morate samsi nositi.“

Ovih dana upravo je u pripremi slika našeg blaženog Kardinala koju želimo postaviti u našoj crkvi njemu u čast kao utemeljitelju Župe, sa željom da bude stalno uz nas i zagovara nas. I to želimo učiniti na svečaniji način. Kroz cijeli ovaj Marijin mjesec svibanj čitamo na misama propovijedi koje je blaženi Kardinal napisao prema litanijskim lauretanskim.

U idućem broju: Dopustimo da nas Marija vodi!

7. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA ŽIVOT

S MARIJOM – MAJKOM ŽIVOTA

U srijedu 29. svibnja 2019. registracijom sudionika od 14 sati započela je 7. međunarodna duhovna obnova za život koja je trajala do subote 1. lipnja 2019. Ova duhovna obnova organizirana je za liječnike i medicinsko osoblje, branitelje života, molitva za one koji su izgubili dijete, koji su ranjeni pobačajem, spontanim pobačajem, za supružnike koji žele djecu, za pro-life aktiviste, za žrtve obiteljskog nasilja, samohrane roditelje, trudnice... Tema je: „Idi za mnom!“ (Mk 10,21). Sudjelovalo je 151 sudionik iz 13 zemalja.

PAULA TOMIĆ

Bit ove duhovne obnove, pojasnio je na početku uvodnog predavanja koordinator obnove fra Marinko Šakota, ne sastoji se u teoretičiranju i branjenju pro-life životnih stavova, nego je to boravak u Gospinoj školi, zapravo druženje s Marijom, Majkom života, čija blizina daje snagu da se sve ono što teoretski znamo doista i dogodi, oživi, primijeni, ozdravi i zaraste u našem ranjenom životu, psihi, emocijama i tijelu.

Ovogodišnji predavač na Duhovnoj obnovi bio je fra Stanko Mabić. Tokom Duhovne obnove fra Stanko je pojašnjavao kako je bit ova 4 dana ta da se obnavljamo u Božjoj ljubavi. Tema obnove kaže „Idi za mnom!“ No smisao tih riječi jest zapravo: „Umri za mene!“ Jer ako nismo spremni umrijeti za Isusa: umrijeti sebi, svojoj taštini, staviti Boga na prvo mjesto – to znači

da ne idemo za Njim! Važna je još jedna činjenica iz naslova, a ta je da Isus kaže da idemo IZA Njega. Ne ispred ili pokraj! Što to znači? To znači da je kroz sve naše rane, traume, boli, križeve, sumnje, pitanja...

Isus već prošao prije nas. Mi trebamo samo proći iza Njega. Isus nam pokazuje da je to moguće: proći kroz naše traume i uskrasnuti kao što je i On učinio. I zato je bit ova 4 dana hoda s Marijom upravo to da osjetimo Božju prisutnost u našem životu. Kako to učiniti? U svojim iskrenim i jednostavnim predavanjima fra Stanko je podučavao sudionike obnove kako promijeniti percepciju gledanja na one bolne ili traumatske situacije koje nosimo – naime da ih ne gledamo iz ljudske perspektive, osuđujući, nepraštajući, nego da ih počnemo gledati iz Božje perspektive – a to su uvijek oči pune ljubavi. Stoga je vrlo važno naučiti neosu-

Fra Stanko Mabić, rođen je 1968. na Kočerinu, Široki Brijeg. Član je Hercegovačke franjevačke provincije. Osnovnu je školu pohađao na Kočerini, a srednju školu – sjemenište u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Teologiju je studirao u Sarajevu, Zagrebu i Fuldi. Zaređen je za svećenika 1995. u Fuldi, Njemačka. Poslije redenja upisuje Institut crkvene glazbe u Zagrebu na kojem je diplomirao 2001. godine. Završio je dvije godine realitetne psihologije. Kao svećenik i crkveni glazbenik djeluje u župama u Hercegovini. Zadnjih devet godina je odgojitelj mladih frataru u postulaturi i novicijatu, vodi duhovne vježbe i duhovne seminare za različite skupine.

Igor Stepanović Rodić, Lavov, Ukrajina

Ovdje smo došli u okviru hodočašća koje je iz Ukrajine organizirano za one koji su izgubili nekoga u našem ukrajinsko-ruskom ratu. Mi smo izgubili sina 2014. godine. Imao je 26 godina i bio je oficir u ukrajinskoj vojsci. Iza njega su ostale njegova žena i kći. Moja je supruga ovdje već 2. put, a ja sam pošao s njom ovaj put. S nama su i svećenici koji nam pomažu moliti. Ovdje osjećam jednu lakoću u duši. Još želim otići na ispovijed kako bih sa sebe skinuo sve moje terete i da bih se mogao lakši, sretniji i drugačiji vratiti kući. Želim da se u meni obnovi radost i da mogu kad se vratim i drugima posvjedočiti, kolika je to milost ovdje u Međugorju.

Otac Petro Kobal, Ukrajina

Ovdje sam jer kao i svi hodočasnici tražim mir u Međugorju. Baš onako kako ovdje pjevamo: „Isuse, nauči me ljubiti i nauči me praštati!“ Ovdje smo u Gospinoj školi. Možemo mi ići u Gospinu školu i kod kuće, ali dolazimo ovdje jer želimo biti bolji učenici. Zašto dolazimo ovdje? Zato što je ovdje Majka, a svakoga od nas vuče ta čežnja za domom i Majkom. Zato smo malo kući, pa onda opet ovdje. A ja evo dolazim već 16 godina u Međugorje. Dolazio sam na seminare za svećenike i za braćne parove, a ovo je prvi put da sam na ovoj duhovnoj obnovi za život. I lijepo mi je. Jako mi se sviđaju predavanja, posebno kako predavač spaja ovo učenje za život s Gospom. Za naš ukrajinski narod su ukazanja u Međugorju jako važna jer je kod nas još uvijek rat, a ovdje nas Gospa uči kako se samo molitvom i postom mogu zaustavljati ratovi.

Dalia Railaite, Latvija

Na ovu duhovnu obnovu za život dolazim od prvog susreta. Tada je bila došla jedna grupa nas liječnika iz Latvije i od tada svaki put netko od nas dode. Radim na ginekologiji u jednoj velikoj bolnici i svakodnevno se susrećem sa problemom abortusa. Za mene je dolazak ovdje jedan odmak od svakodnevnih obaveza, jedan odmor i punjenje baterija za ponovni povratak u svakodnevne bitke. Kod nas je problem abortusa uvijek aktualan, ali je sad s napretkom prenatalne dijagnostike još komplikiraniji. Radi se o medicinskom abortusu. Naime, puno žena, posebno ako nisu u vjeri, na samu naznaku nekog problema s fetusom ili sumnje u sindrom Down – odmah se odlučuju na abortus. Nema ljubavi ni spremnosti na žrtvu.

Marica Mamuša, Novi Travnik, BiH

Na ove duhovne obnove dolazim od samih početaka. Po struci sam medicinska sestra i teolog. Radim u Domu zdravlja, pa mi ovakve obnove puno znače i za moj život i za moj posao. Najviše dolazim radi osobne izgradnje, molitve za sebe i svoju obitelj. Dojmovi s ove duhovne obnove su predivni: ja sam zadovoljna i presretna što sam došla. I baš sam govorila s prijateljima kako je Božje otajstvo neiscrpno i kako svaki put novi svećenik, novi propovjednik ima neki novi pristup koji nas oduševi i od kojeg onda nastojimo dalje hodati u životu predajući sve Bogu po Marijinim rukama.

Zlatna harfa u Međugorju

Pjevanje dječjih zborova – Zlatna harfa, 35. po redu, održana je u subotu 11. svibnja 2019. u Međugorju. Na ovogodišnju Zlatnu harfu stiglo je 2 000 djece okupljene u 70-ak zborova iz šest biskupija, odnosno nadbiskupija: Mostarsko-duvanjske, Splitsko-makarske, Banjolučke, Dubrovačke, Zadarske i Vrhbosanske.

A sve je započelo 1984. godine u hercegovačkoj župi Kočerin. Ideja fra Miće Pinjuha proširila se iz Hercegovine u Bosnu, Hrvatsku, sve do Subotice u Srbiji i postala najvažniji događaj u pastoralu djece.

Budući da „tko pjeva dvostruko moli“, u Međugorju se izlilo puno dječje molitve, pjesme i radosti, a svi oni pojedinačno su predstavili svoje male zborove.

Radosna srca svu okupljenu djecu dočekao je i pozdravio domaćin, međugorski župnik fra Marinko Šakota, koji je u svojoj propovijedi čestitao djeci jer sudjeluju u 35 godina proslave Zlatne harfe i upitao ih: „Zašto pjevate?“

– Volimo pjevati! Slavimo Boga!... Nabrajala su djeca svoje razloge.

– Isus kaže: „Budite kao djeca, jer ne ćete uči u Kraljevstvu Božje, ako ne budete kao djeca.“ Isus uspostavlja Kraljevstvo Božje s djecom, jer mogu rasti. On želi da rastemo i pjevamo. Svi možemo rasti u dobroti, u ljubavi... Kao Majka Terezija, kao drugi sveci... Ja mogu biti genij dobrote! Ja mogu biti genij ljubavi!, rekao je u svojoj propovijedi fra Marinko Šakota, pozvavši

djecu da uvijek budu sretna i rekavši kako „ne možemo da ne pjevamo misu, jer je u nama velika rodost zbog ljubavi Božje prema nama“.

Svetu misu predslavio je apostolski vizitator za župu Međugorje nadbiskup Henryk Hoser, koji je pozdravio sve dječje zborove pristigle na ovu Zlatnu harfu.

Svima se zahvalio i fra Stipica Grgat pročelnik povjerenstva za Zlatnu harfu u ime Vijeća franjevačkih zajednica, naglasivši kako su kroz Zlatnu harfu prošli brojni solisti, svirači, svećenici, župnici, predstavnici sredstava javnog priopćavanja...

– Zlatna harfa počela je ovdje, u blizini u župi Kočerin, a danas 35 godina poslije opet je ovdje. Zahvaljujem Gospodonu da smo baš u Međugorju, rekao je fra Stipica Grgat, zahvalivši svima koji su sudjelovali u organizaciji ovog događaja, kao i svima koji pomažu i vode rad zborova u župama.

Ovo je prvi put da se ovoliko zborova okupilo na Zlatnoj harfi, a svi su dobili i dar – zahvalnice za svaki zbor, zbirku skladbi za dječje zborove pod naslovom „Uzmi me za ruku“ koju je uredio fra Stipica Grgat i, naravno, krunicu.

– Zahvaljujem Gospodinu za ovaj prekrasan susret, za svu ovu djećicu koja su bila tu, svećenike,

njihove voditelje... Trebalo je tu i dosta napora da bi se ovo sve organiziralo i dogodilo, ali sve je zaista prekrasno prošlo i ja sam zadovoljnna. Zahvaljujem Gospodinu za ovaj dan. Uloženo je puno truda, puno ljubavi, puno rada... Na kraju kada vidiš osmijeh djece, onda čovjek zaboravi sav taj umor, zadovoljna je na kraju bila sestra Slavica Kožul, koordinatorica Zlatne harfe za Hercegovinu, a svi sudionici sudjelovali su u snimanju milenijske fotografije na uspomenu 35 godina Zlatne harfe.

Općina Čitluk uvodi elektronske vinjete za Međugorje, Bijakoviće i Vionicu

Naselja Međugorje, Bijakovići i Vonica spadaju u zone posebnog prometnog ustroja. Za prometovanje po njima potrebna je određena novčana naknada koja se ostvaruje putem kupnje vinjete. Od 1. travnja 2019. moći će se potvrditi u uplaćenoj naknadi (vinjetu) nabavljati i putem globalne internet mreže Evinjeta.com. Stoga su nas iz ureda Mjesne zajednice Međugorje zamolili da objavimo slijedeći tekst:

Poštovani mještani (vlasnici hotela, pansiona i turističkih agencija), kao što vam je vjerojatno poznato, uveli smo sistem digitalne vinjete što je stvorilo mogućnost svima onima koji su obveznici kupnje vinjete da istu kupe preko interneta. Ovim putem vas molimo da obavijestite sve svoje poslovne partnerne, tj. vlasnike agencija u inozemstvu i lidera grupa da ubuduće mogu kupiti vinjetu na ovaj način. To će im znatno olakšati kupnju vinjete čime izbjegavaju gubljenje vremena prilikom kupnje na benzinskim postajama, a i greške koje se događaju prilikom unosa registarskih brojeva autobusa na račune za vinjetu.

U prilogu vam dostavljamo link na kojem možete dobiti sve dodatne informacije i kupiti vinjetu.

<https://evinjeta.com>

Ljetni raspored molitvenog programa u Međugorju

Ljetni raspored molitvenog programa u Međugorju počinje u subotu 1. lipnja i traje sve do 1. rujna. Molitva krunice u župnoj crkvi od 1. lipnja počinje u 18 sati, a sveta misa u 19 sati. Nakon mise slijedi uobičajeni molitveni program, različit za pojedine dane u tjednu.

Pobožnost euharistijskog klanjanja je utorkom i subotom od 22 do 23 sata, te četvrtkom nakon večernje svete miješi tj. od 20 sati. Pobožnost Križnog puta na Križevcu petkom je u 16 sati, a molitva krunice na Podbrdu nedjeljom također u 16 sati.

Statistike za svibanj 2019.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 190 000

Broj svećenika concelebranata: 4 177 (134 dnevno)

Budite naši suradnici

Dragi međugorski hodočasnici i prijatelji, poznavatelji stranih jezika!

Vjerujemo da je i do vas došla lijepa vijest da je papa Franjo donio odluku kojom odobrava hodočašća u Međugorje, koja od 12. svibnja pa nadalje – biskupije, župe i druge katoličke ustanove mogu službeno organizirati, a ne samo u „privatnom“ obliku kao što je to bilo do tada.

U ovome kratkom vremenu već imamo nekoliko molbi da se prijevodi tekstova na našoj stranici prevode brže i na još više jezika. Kako bismo mogli udovoljiti željama i potrebama onih koje bi htjeli, u ovome novom vremenu, živjeti intenzivnije u Gospinoj školi Međugorja, trebamo pomoći u prijevodima.

Sve vas koji se osjećate sposobnima i želite postati suradnici Informativnog centra Mir Međugorje radeći, zajedno s nama, na prijevodu bilo kojega svjetskoga jezika, pozivamo da nam se javite na e-mail: mir@medjugorje.hr

Susret zajednice Vjera i svjetlo: „Idi za mnom!“

U nedjelju 26. svibnja 2019. međugorska zajednica „Vjera i svijetlo“ imala je svoj redoviti mjesecni susret u 16 sati u Majčinu selu, koji je baš kao i ostali prošao u radosti i udivljenju kako nas Bog uvjek iznenadi onda kad najmanje očekujemo. Tako nas je i ovaj put sabrao u najvećem broju do sada, iz raznih Udruga i mjesta, ali sličnih životnih bitaka. Onih gdje jedino ostaje poziv: „Ostavi sve svoje ideje i planove i idi za

mnom. Jer Ja znam što je najbolje za tebe, pa bilo to i dijete s teškoćama.“

Kako bi dokazali da Mu vjerujemo, svoj DA smo upisali na ribe od papira koje smo u trenutku prikazanja „zakačili“ za Njegovu mrežu.

Fra Zvonko nas je ponovo ohrabrio u ovom našem poslanju „roditeljskog služenja“, a dao je prostora i samoj djeci da sa svima nama podjele svoje „velike“ brige.

Na susretu je uz pjesmu bilo i plesa i igara. Naučili smo novu pjesmu s pokretima čija zadnja strofa kaže: „I ti svoje siromaštvo uvijek predaj Kristu, i čudo vidjet ćeš!“

Pa eto, ovi naši mali susreti upravo služe tome da si osvijestimo kako sve ono što živimo ako darujemo Isusu, može biti jedno čudo. Dokaz su naše ispunjene duše nakon svakog susreta.

Sveta potvrda u župi Međugorje

U subotu 18. svibnja u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju na svetoj misi u 10 sati sakrament svete potvrde primilo je 57 krizmanika. Svetu potvrdu podijelio im je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Luigi Pezzuto. Velika nam je radost i velika nam je čast ovdje u Međugorju pozdraviti Vas apostolskog nuncija u BiH. Velika nam je radost što ćete danas podijeliti sakrament krizme. Radosni smo i što ste u prošlu nedjelju donijeli radosnu vijest da je papa Franjo potvrdio hodočašća u Međugorje, rekao je pred početak misnog slavlja međugorski župnik fra Marinko Šakota, a potom je u ime krizmanika mons. Pezzuta u ime svih na talijanskom pozdravila jedna krizmanica i poželjela mu dobrodošlicu u Međugorje. Nuncij je zahvalio župniku na riječima dobrodošlice te poručio krizmanicima: *Upravo danas imamo slavlje radosti. Sveti duh kojega danas obilježavamo ne može nam ne prenijeti radost – pravu radost.* Kršćanska formacija ne završava s krizmom, također, poslije krizme mora se dolaziti u župnu crkvu, jer sam siguran da će vas vaši pastiri voditi u pravom smjeru.

Sv. pričest u Međugorju

U nedjelju 19. svibnja u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorje 59 djece iz župe Međugorje pristupilo je Prvoj svetoj pričesti. Svečanu svetu misu u međugorskoj župnoj crkvi sv. Jakova predslavio je fra Zvonimir Pavičić, a misno je slavlje svojim pjevanjem uveličao međugorski dječji zbor „Golubići mira“ pod ravnanjem sestre Irene Azinović. Crkva je bila ispunjena dječicom, njihovim roditeljima, rodbinom i brojnim hodočasnicima. Prije Prve pričesti djeца su, u pratnji svojih roditelja prvi put pristupila i sakramentu svete isповijedi. Nakon euharistije u crkvi radosno se slavlje nastavilo u obiteljima.

Priredio: V. Begić

PUT DO SLOBODE SRCA

TEREZA GAŽIOVA

SEMINAR POSTA MOLITVE I ŠUTNJE JE NEOBIČAN PUT DO SLOBODE SRCA. Čini nas sposobnima čuti i odgovoriti na zov Isusa, kroz žrtvu dolaziti do pobjede nad zlom. Molitvom, postom u šutnji dolazimo do nutarnjeg mira i postajemo radosni svjedoci Evandela.

O tome je posvjedočilo i 40 hodočasnika iz Litve koji su se uputili u Gospinu školu i došli su postiti, moliti, šutjeti od 5. do 10. 5. 2019. Seminar je vodio fra Marinko Šakota. Na kraju je hodočasniku svojim dolaskom ohrabrio otac nadbiskup Hoser.

ADA, VILNIUS

Prvi put sam sudjelovala na takvim duhovnim vježbama. Osjetila sam slobodu. Za mene je bila jako važna tišina, i često razmatranje Božje riječi. Posebno za vrijeme klanjanja čitala sam Evandele. Isus je tako jasno odgovarao na sva moja pitanja. Osjećam da se moje srce otvorilo za Božju ljubav. Osjećam veliku ljubav prema bližnjima.

U svijetu se živi brzo, sve brže i brže. U Međugorju je duboki mir, nigranje na svijetu to nisam tako snažno doživjela.

Ada, Vilnius

Vladis, Vilnius

Oksana, Daugopils

vlč. Rolandas, Kleipeda

VLADIS, VILNIUS

Za vrijeme seminara dvije stvari dodirnule su moje srce:

Prvo: Uvijek sam smatrao da se Evandje odnosi na sve ljudе, ali ne na mene osobno. A to je velika razlika! Preko Evandje govori Isus meni. Isus me zove da počnem mijenjati svoj život.

Drugo: Kad smo se penjali na brdo Križevac, doživio sam snagu molitve križnog puta. Počeo sam drugačije gledati na Isusovu muku, više sam razmišljao o tome koliko nas Isus ljubi.

Medugorje je posebno mjesto, tu Gospa dolazi točno tamo gdje je to za svakoga najpotrebnije i dovodi nas vrlo brzo na pravo mjesto – Isusu.

Predavanja fra Marinka bila su duboka, otvarale su mi se oči. Počeo sam razmišljati o životu sasvim drugačije upoznavajući Isusa iz Evandje.

OKSANA, DAUGOPILS

Na seminaru posta, molitve, tištine sam sudjelovala već nekoliko puta. Tijekom tih nekoliko puta doista sam zavoljela kuću „Domus pacis“, a osobito podrum u kojem se održavaju klanjanja i predavanja. Taj podrum, gdje nas Isus čeka u euharistiji dan i noć, postaje najljepše mjesto, palača Kneza mira. Posebno me je dirnula činjenica da su tu u svakom trenutku – u pauzama između predavanja i noću najmanje 3-4 osobe iz grupe koje su se klanjale Isusu. Bilo je to jako dirljivo.

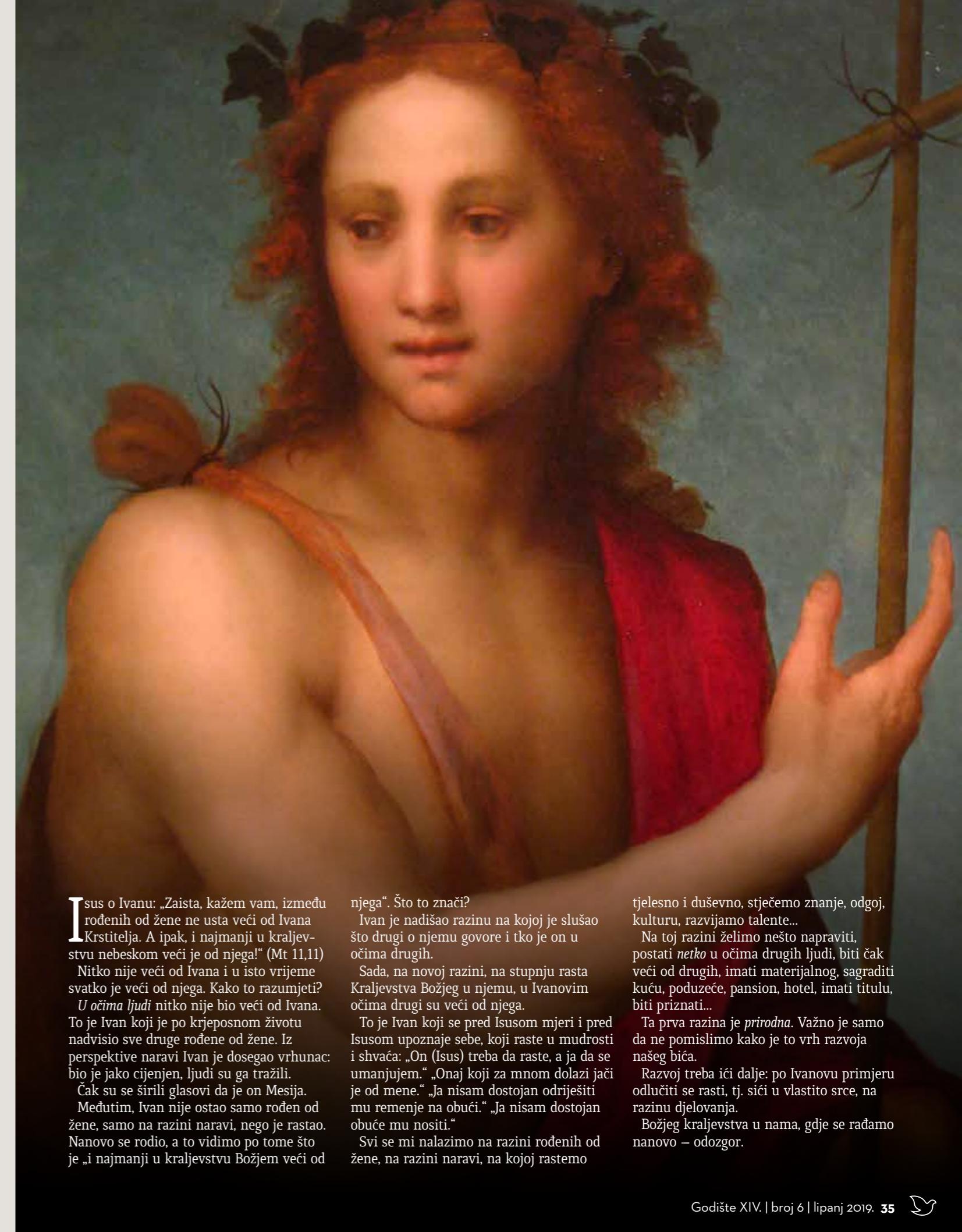
Shvatila sam na seminaru koliko veliku duhovnu moć imaju molitva i post. Čak i kad se činilo da se ništa ne događa ili da je teško postiti, ili se činilo da je srce zatvoreno i gluho za sve što se događa – nakon povratka u rutinu života nakon seminara, shvatila sam da više nisam ono što sam bila prije ovog seminara. Molitva i post u Međugorju – to je škola kako živjeti. I posebno je odgovor što treba činiti kad me zadesa teške situacije u životu, kada ne mogu oprostiti, kada su problemi u obitelji, itd. – treba moliti i postiti. Na ovaj seminar došla sam s pitanjima, s boli u svom srcu i doživjela sam kako Gospodin ne daje gotove i jednostavne odgovore na sve, nego postom, molitvom, ispunjavanjem, klanjanjem, euharistijom, Božjom Riječju čini srce jačim i sposobnijim ići dalje u život, tako da me ova bol i pitanja ne će

slomiti. Klanjanje Isusu u tišini svake noći ojačalo je moju vjeru u Isusa. Kad sam prvi put noću došla u naš „podrum“, sjetila sam se Evandje – kako je Nikodem došao Isusu noću sa svojim pitanjem. Isus ga je učio da se nanovo rodi. Čini mi se da se to događa na ovom seminaru sa srcem.

Vrlo sam zahvalna fra Marinku za predavanja. Jedna od misli koju nosim sa sobom iz ovoga seminara jest moliti Isusa da ojača moju ljubav. Tako da se moja ljubav ne zaustavlja i ne prestaje voljeti, suočavajući se s slabostima drugih. Veliki blagoslov za sve nas bio je dolazak mons. Hosera na kraju seminara i njegove riječi. Vratite se u svoju malu Galileju – vašu Litvu – prisjećajući se da nas Isus već čeka tamo na obali, s pripremljenom hranom, ali također želi dodati nešto od ribe koju smo „ulovili“. „Kako će vaša zemlja izgledati ovisi o vama.“ Hvala nadbiskupu Hoseru, na riječima njegova pastirskog očinskog srca i na blagoslovu koji smo dobili prije odlaska.

VLČ. ROLANDAS, KLEIPEDA

Još u Litvi su mi organizatori seminara posta, molitve i šutnje govorili da ćemo postiti samo o kruhu i vodi. Mislio sam da je to šala. Ali stvarno je bilo tako – četiri dana samo kruh i voda, ili čaj. Proživjeli smo! Bilo je to predivno iskustvo, za mene prvi put u životu. Takav post se ne prakticira ni u sjemeništu, samo u Međugorju. Na kraju sam osjetio veliku radost. Predavanja su bila duboka, fra Marinko je podijelio svoja osobna iskustva, to me se dojmilo.

Isus o Ivanu: „Zaista, kažem vam, između rođenih od žene ne usta veći od Ivana Krstitelja. A ipak, i najmanji u kraljevstvu nebeskom veći je od njega!“ (Mt 11,11) Nitko nije veći od Ivana i u isto vrijeme svatko je veći od njega. Kako to razumjeti? *U očima ljudi* nitko nije bio veći od Ivana. To je Ivan koji je po krjeponom životu nadavio sve druge rođene od žene. Iz perspektive naravi Ivan je dosegaо vrhunac: bio je jako cijenjen, ljudi su ga tražili. Čak su se širili glasovi da je on Mesija. Međutim, Ivan nije ostao samo rođen od žene, samo na razini naravi, nego je rastao. Nanovo se rodio, a to vidimo po tome što je „i najmanji u kraljevstvu Božjem veći od njega“. Što to znači?

Ivan je nadišao razinu na kojoj je slušao što drugi o njemu govore i tko je on u očima drugih.

Sada, na novoj razini, na stupnju rasta Kraljevstva Božjeg u njemu, u Ivanovim očima drugi su veći od njega.

To je Ivan koji se pred Isusom mjeri i pred Isusom upoznaje sebe, koji raste u mudrosti i shvaća: „On (Isus) treba da raste, a ja da se umanjujem.“ „Onaj koji za mnog dolazi jači je od mene.“ „Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući.“ „Ja nisam dostojan obuće mu nositi.“

Svi se mi nalazimo na razini rođenih od žene, na razini naravi, na kojoj rastemo

tjelesno i duševno, stječemo znanje, odgoj, kulturu, razvijamo talente...

Na toj razini želimo nešto napraviti, postati *netko* u očima drugih ljudi, biti čak veći od drugih, imati materijalnog, sagraditi kuću, poduzeće, pansion, hotel, imati titulu, biti priznati...

Ta prva razina je *prirodna*. Važno je samo da ne pomislimo kako je to vrh razvoja našeg bića.

Razvoj treba ići dalje; po Ivanovu primjeru odlučiti se rasti, tj. sići u vlastito srce, na razinu djelovanja.

Božjeg kraljevstva u nama, gdje se rađamo nanovo – odozgor.

Međugorje – potreba jače i vjerodostojnije komunikacije!

Došlo je vrijeme da mnogi izmjere svoje misli i ideje u realnom narodnom i crkvenom zrcalu. Narod željno čeka duhovnu okrepnu i kulturnu obnovu. Nije li, možda, absurd: što više doktora, onih katoličkih, to kultura i obični bonton upitniji, a komunikacija kao kanalizacija.

MATE KRAJINA

Nekoliko desetaka doktora znanosti, stručnjaka za komunikaciju i odnose sa javnošću (PR - Public Relations), a još k tomu i katoličke provenijencije, vrti se tu negdje, oko nas i običnog apostolata. Najkreativniji uvode novu praksu: Apostolat stoj, a moje teorije naprijed! Njihova (polu)razmišljanja postaju kao neka nova mantra, koja stvara privid da je stručno i eksperimentom dokazana. Pojedinci poput metilja crpe životne sokove, osobito kradu tuđe kreativne ideje a onda ih umotavaju u tzv. stručne radove. Poslije toga mnogi im plješču i primaju ih s posebnom počašću u društva i udruge u koja nikada ne bi

trebali doći. Cvate korupcija s obadvije strane: ono „ruka ruku mij“ ili „umiljato janje dvije majke sis“! Svi im se utječu za savjet, a oni – ovisi o horoskopu i vremenskim uvjetima, imaju zadnju na mnogo toga – i kad promaše uvijek su cijenjeni strijelci. Nadamo se samo, da ih dubinskim duhovnim rendgenom skeniraju oni koji nas vode, oni koji razlučuju žito od komunikacijske pljeve.

„Rek'o ovaj, rek'o onaj...“ – pa nije sve na virtualnoj ulici pametno, nego može biti i (polu)ludo. Vrebaju ti novokomponirani stručnjaci kao moralni i intelektualni arbitri, a onda naciji predstave npr. antiuzor kao uzor, zavode posebno djecu i mladež. Sve je

to realno, ali samo se tzv. apostolata malo manje spominju... Konkretno: kakvu sliku Međugorja takvi stručnjaci daju javnosti? Možda samo ton jer sliku koriste samo za sebe! „Gužva je u šestnaestercu“, malo je vjerodostojnih komunikatora i sve veći raskorak između teorije i prakse. Ličani bi rekli: „Vuk mesa po poruci ne jede!“ Sudjeći po onima koji desetljećima drže narodne i crkvene stolice i Sv. Pavao bi mogao nešto reći i nastupati tek nakon što dobije licencu u Zagrebu ili Mostaru. Svima takvima evo poučne sličice, a to je email jednog studenata kojeg je nedavno uputio svome župniku: „Dragi i poštovani Župničić, ispričavam se što sam Vas sinoć slu-

čajno susreo pred župnom knjižnicom i pozdravio, te tako izazvao Vašu nervozu i potrošio minutu Vašeg dragocjenog vremena. Čak nisam imao namjeru ništa dalje ni pitati. Obećavam vam da se to više neće ponoviti i da će vas zaobilaziti u širokom luku. Bilježim se sa štovanjem, Vaš Jozo M.“

Običan puk nije ni kriv što je zburjen. Daj Bogu Božje, Caru carevo – poučen je – a sada: moraju biti PR stručnjaci da ih netko uopće sasluša. Bespotrebno se narod pita: Što će reći dr. sc. mr. Ovaj ili Onaj? Samo to će odzvoniti društvenim mrežama i portalima – pa i katoličkim, ma kako plitko i površno bilo! Odgovaraju na svakakve bedastoće. Npr.: Što njegova stručnost misli o braćnim i inim odnosima? Neki daju i još intimnije savjete ulazeći čak neizuvajući cipele u tuđe domove i krevete, savjetuju što kuhati, što obući i jesti, kako moliti i koje fore pri tom koristiti. Odgovaraju na pitanja: Smije li se pričati u sakristiji i na koji način? Kako pisati? Kako disati? Kako vjerovati i djevoljati? Što misliti o papi Franji ili npr. dr. Ratku Periću? Krivo implementirani tzv. nastup prema javnosti, zapravo uškopljeno i sterilno pozicioniranje u stilu *vuk sit i kozu cijela* ne će daleko dogurati. Budućnost će pokazati koliko se zelene blitve bez razloga pogazilo.

No, kako ispravno komunicirati i ostati konstruktivan, možda, još nismo otkrili. Očekujemo nove stručne savjete...možda će nam novi dr. sc. X.Z (premalo nam je ovih domicilnih) doći iz „bijelog svijeta“, nekog glasovitog sveučilišta, pa to objasniti i u djelo provesti. Usko je sve to, štoviše, preusko – predvidljivo i stereotipno – barem za običan katolički ukus i poimanje vjere i svijeta, duha i kulture. Valja shvatiti da se vjetar ne može zatvoriti u krletku, a Evandelje u površne novokomponirane komunikacijske udžbenike.

Što je s različitim vidovima apostolata...odgovorite sami? Hoćemo li čekati desetljećima da se sve to raščisti, da se teorija sudi po plodovima umjesto po lobističkom pozicioniranju.

I još jedno goruća tema - mali Molotovljev koktel na međugorska zbivanja - dobromanjerno je! Pa tko tamo daje pravu i pravodobnu informaciju: samozvani katolički astrolozi i gatari, komercijalni novinari i obavještajci, koji povjerljive informacije kao smokve prodaju različitim redakcijama i portalima. Isto-dobno službeni međugorski portal kao da je zaleden. No, nisu u pitanju samo javni mediji nego i svekoliki vjernički puk, sa svih strana svijeta. Valja znati i napokon shvatiti da će umoran pastoralac, nakon višesatnog ispovijedanja i pred misom koja ga očekuje, kad-tad izgubiti strpljenje.

Savjet: valja mirno tkati formativne informacije za javnost, nakon provjere i dogovora u kući. Sterilni portal, pa i oni koji implementiraju duhovno gatanje, samo zavaravaju svoje administratore i još više hodočasnike iz cijelog svijeta jer ovi misle da su pronašli vjerodostojan izvor informacija o Međugorju. U taj postupak i promjenu trebali bi se uključiti kreativni i eklesijalni laici, ali teško je smijeniti one koji dobro kopiraju kleričku praksu, pa ih s toga mjesta ne može „potjerati ni kiša“. Desetljećima „izdišu“, a da ih nitko ne poziva na odgovornost, na sistematski pa i na psihijatrijski pregled.

Međugorje je ovih mjeseci dobilo satisfakciju, ali ne bude li se bdjelo i molilo, mlade ozbiljno odgajalo i obitelji u vjeri snažilo, mnogi bi mogli dobiti pisamce kao onaj župnik s početka priče.

Zaključak: Iskreno, bilo bi dobro da međugorsko svetište ima dobar i vjerodostojan portal: katolički, istinit i konstruktivan tim, u kojem će razboriti i dobromanjerni stručnjaci za komunikaciju dobro doći i pomoći da slobodno krene novi val komunikacije i informacije. To je dug prema hodočasnicima koji s golemlim udaljenosti ne mogu razlučiti ječam od zobi, a sve to od pljeve i prašine.

M

Leonardo Boff

Majčinsko
lice Božje

Leonardo Boff

MAJČINSKO LICE BOŽJE

„U Mariji je ženskost dobila povijesnu vidljivost, našla eshatološku anticipaciju i postala simbol onoga, što će se dogoditi sa svime što je žensko, a što se na razne načine ostvaruje u svim ljudima.“

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Knjigu možete naći u
Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

DUHOVSKE E-DUHOVNE VJEŽBE

E-fratri iz Pazina ponovno su aktivni. Do 29. svibnja bile su otvorene prijave za duhovske e-duhovne vježbe. U njima će se razmatrati o plodovima Duha Svetoga i moliti da se naš život po njima preobrazi. Uvodno pismo je stiglo 30. svibnja, a duhovne vježbe će trajati do svetkovine Pedesetnice tj. do 9. lipnja 2019.

Voditelj ovih duhovskih e-duhovnih vježbi je fra Josip Vlašić, stoga smo mu uputili par pitanja o vježbama i njegovim pripremama za njih:

Fra Josipe, kako ste se odlučili za vođenje ovih e-duhovnih?

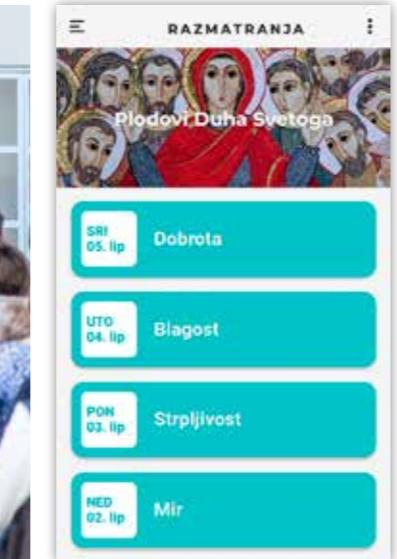
Fra Josip: Redovito organiziramo e-duhovne vježbe pred svetkovinu Duhova pa tako i ove godine. Kako ih do sada nisam pripremao, evo je došao red na mene.

Kako se pripremate za duhovne vježbe?

Fra Josip: Za nas koji pripremamo tekstove za bilo koje duhovne vježbe to uвijek znači molitvu i osluškivanje. Prije nego druge podemo voditi kroz razmatranje, sami trebamo ući u razmatranje. Kad kažem razmatranje, mislim na šutnju nad Božjom riječju i osluškivanje koje Bog ispunji svojom prisutnošću. Njegova objava potom roditičevog odgovora u obliku pitanja, prošnje, klanjanja ili hvaljenja, a najčešće se to izmjenjuje. Tako da je uвijek lijepo pripremati neke duhovne vježbe.

Što je cilj ovih vježbi?

Fra Josip: Duh Sveti je obećanje Očeva o kojem je Isus govorio svojim učenicima prije uzašašća. Znamo da se to obećanje i ostvarilo na blagdan Pedesetnice. Sveti Pavao jako naglašava važnost Duha Svetoga u našem duhovnom životu. Na jednom mjestu kaže da nitko ne može reći Isus je Krist bez Duha Svetoga. To znači da bez vodstva Duha Svetoga ja nisam sposoban vjerovati i Isusa prihvati kao Gospodina. Bez Duha Svetoga ne mogu živjeti duhovnim životom. Bez Duha Svetoga naš je život sterilan. Zato se mi u našoj maloj samostanskoj zajednici u Pazinu trudimo da svakog jutra naša prva zajednička molitva bude molitva Duhu Svetomu. Pada mi na pamet da se i u Međugorju događa nešto lijepo: svaki dan prije večernje svete mise moli se Zaziv Duha Svetoga. Bez Duha Svetoga ne možemo do kraja razumjeti otajstvo svete mise niti je možemo na pravi način slaviti niti doživjeti. Iako po sakramentima svi u sebi

VODITELJ: FRA JOSIP VLAŠIĆ, OFM, rođen 1978. u Sovićima (BiH). Član Hercegovačke franjevačke provincije. Fratar od 2003. Za svećenika zareden 2007. Od 2006. do 2010. na službi u samostanu i župi na Širokom Brijegu kao župni vikar, vjeroučitelj i duhovni asistent Franjevačke mladeži. Od 2010. do 2016. u Mostaru: od 2010. do 2013. kao nacionalni i područni duhovni asistent Franjevačkog svjetovnog reda i Franjevačke mladeži i provincijski promicatelj zvanja, a od 2013. do

2016. kao župnik. Od 2010. do 2016. duhovni asistent mjesnog bratstva Franjevačkog svjetovnog reda u Mostaru. Od rujna 2016. u Franjevačkom samostanu u Pazinu.
Voli se definirati kao bogotražitelj. Voli psalme. Osobito Ps 27 i onaj dio: „Lice tvoje, Gospodine, ja tražim!“ (r. 8). Je li Ga našao? Je i nije. Traži. I dopušta Mu da ga nađe. Voli i prirodu i društvo. Osobito voli planine. I voli Mariju. Ona mu je učiteljica vjere i čuvarica njegovih koraka na Putu.

10. JUBILARNO HODOČAŠĆE OBITELJI KRALJICI MIRA U MEĐUGORJE

U organizaciji katoličke udruge „Kup Karmel“ iz Zagreba i ove godine održat će se 10. jubilarno Hodočašće obitelji Kraljici Mira u Međugorje od 28. – 30. 6. 2019. godine.

Poticaj za organiziranje ovakve vrste hodočašća pojašnjava Robert Rukavina, predsjednik Udruge i otac desetero djece čija je obitelj osmisnila i društvenu igru „Na putu s Marijom, Majkom Isusovom“ te plišanu igračku „Gospa“:

Ja, (---), uzimam tebe, (---), za svoga supruga/suprugu i obećavam ti vjernost u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti i da će te ljubiti i poštovati u sve dane života svoga.

Ispada da je svaki treći supružnik u Hrvatskoj imao figu u džepu, ili je nešto drugo po strani... Siguran sam da se najveći broj onih koji su ušli u brak odlučio na to iz ljubavi. Siguran sam da su imali iskrene namjere, zajedničke planove, želju za zajedničkim životom, planiranjem djece. Međutim, isto tako sam

siguran da je kod velike većine izostalo ono najvažnije: Bog! Da, istina je da su bile važnije vjenčanice, juhe, janjci, kolači, glazba, fotografija pa čak, ako želite, ispunjavanje roditeljskih želja, a Bog je ostao po strani uklapajući se samo u onaj dio fotografiranja pred oltarom i zadovoljavanja forme.

Zašto se brakovi raspadaju?

Zato što su se bračni parovi udaljili od Boga ili nikad nisu ni bili povezani s Njim!

I, naravno, kako onda ispoštovati obećanje: u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti će te ljubiti i poštovati u sve dane života svoga.

Nemoguće!

Samo u molitvi i s Bogom čovjek je sposoban služiti drugome, samo s Bogom čovjek je sposoban razumjeti Pavlov hvalosjev ljubavi: Ljubav je strpljiva, ljubav je dobrostiva; ona ne zavidi, ne hvasta se, ne oholi se. Nije nepristojna, ne traži svoje pravo, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, nego istini.

Sve izdržava, nikad ne gubi vjeru, uvijek se nuda, sve podnosi. Zato Hodočašće obitelji Kraljici Mira.

Samo Bog može obnoviti ruševine naših brakova, a samo Gospa nam može pokazati najbrži put do Njega. Nije to isprazna priča niti je ovo reklama za Medugorje ili putničku agenciju, ovo je poziv svim obiteljima za novi početak, ovo hodočašće je nada da Isus može obnoviti brak, vratiti ljubav supružnicima! I zato s

Gospom govorim svima, nije još kasno, jer ovo je vrijeme milosti i obraćenja!

PROGRAM HODOČAŠĆA

PETAK

po smještaju prisustovanje večernjem molitveno-liturgijskom programu te nakon molitve „klanjanja križu“ noćni odlazak na Križevac.

SUBOTA

DVORANA IVANA PAVLA II.
Od 9 do 14h svjedočenja
popraćena pjesmama
slavljeničkog benda. Obnova
bračnih zavjeta.

NEDJELJA

DVORANA IVANA PAVLA II.
U 8h zajednička sv. misa
Odlazak na Podbrdo
Povratak kućama

VRIJEME ULOŽENO U OBITELJ VRAĆA SE STOSTRUKO

KREŠIMIR
MILETIĆ

NEDAVNO SAM ODRŽAO JEDNO PREDAVANJE O ODGOJU I RODITELJSKIM KOMPETENCIJAMA ZA RODITELJE OSNOVNOŠKOLACA. O izazovima s kojima se kao roditelji susrećemo u odgoju naše djece. Nije trebalo dugo da se dvoranom prolomi smijeh roditelja kada sam počeo nabrajati redom sve ono čime su zaokupljena današnja djeca: igrice, mobiteli... Nekako smo brzo zaključili da svi imamo iste izazove i probleme. Da nam nedostaje znanja i ponekad volje da se ozbiljno suprotstavimo pojavama koje ne koriste odgoju i ne izgrađuju našu djecu.

Koji je ključni resurs u svemu tome? Ne, nije novac. Novcem tek prekrivamo ili pokušavamo različitim darovima i 'nagradama' nado-

knaditi onaj ključni resurs. A to je vrijeme. Često ćemo čuti kako se opravdavamo rečenicom: 'Nemam vremena!' A to često i nije istina. Mi redovito pronađemo vrijeme za sve što nas zaista interesira, osobito za ono za što osjećamo strast. Tako će netko tko jako voli igrati nogomet s 'ekipom' pronaći i pored intenzivnog rasporeda vrijeme za svoj hob. Upravo na tom primjeru možemo vidjeti i da se radi o nekom terminu koji se rezervira za tu aktivnost koja nam je važna. I onda taj termin bra-

nimo, nikako ga ne ćemo otkazati, prilagoditi ćemo sve drugo tome da možemo biti tamo baš u to vrijeme. A postoji li u našem rasporedu takav termin, nepromjenjiv i neotkaziv – za našu djecu?

Igrice, mobiteli i sve drugo što danas zaokuplja našu djecu i guta im dragocjeno vrijeme je dobito priliku to činiti jer smo mi prepustili i propustili to vrijeme biti s našom djecom ili našu djecu usmjeriti na razvoj talenata kroz sport ili nešto treće. Najprije crtici, DVD-i, pa YouTube i kasnije mobiteli su upravo od strane roditelja 'prizvani' kao savršeni babysiteri. Koliko sam puta čuo da neki roditelj kaže: 'Ma kad

mi dijete ide na živce i ne mogu na miru popiti kavu, ja jednostavno upalim crtici i odjednom bude mirno.' I tako su iz dana u dan, od najranijih dana, poticani da postanu ovisnici o ekranima. Kad su porasli, kupili smo im mobiteli i onda se čudili, iako su bili tek prvašići kojima uopće ne treba mobitel, zašto se sve manje igraju vani s drugom djecom, a sve češće ih vidimo kako preko kamere i mikrofona igraju Fortnite na PC-u ili neku drugu igricu na mobitelu.

Vrijeme je ključni resurs koji mi roditelji imamo na raspolaganju. I onoliko vremena koliko uložimo u našu djecu, u trud oko njihovog odgoja, toliko će u njima biti posijano dobrog sjemensa. I ovo je tema osobito važna za očeve, koji često traže različita opravdanja za dezertiranje iz ovog možda i najvažnijeg rova u kojem se vodi bitka za budućnost naše djece. Ne, majka ne može sama dati sve ono što je najpotrebnije djetetu i ono što mu samo otac može dati. Ne može mu dati model muškarca, kojeg samo otac može i treba dati. Od rođenja, jedna od sposobnosti koju nam je utkao Gospodin i koja nam možda i najviše pomaže da se razvijamo je sposobnost imitiranja. Beba čim progleda počinje imitirati svoje roditelje. Naše reakcije, možda i najznačajniji dijelovi našeg ponašanja ili karaktera često su vrlo vjerna preslika ponašanja ili karaktera naših roditelja. Koliko puta znamo reći da bi za neko dijete odmah pogodili tko su mu tata i mama, slušajući njegov način govora i neke određene dijelove njegovog ponašanja? A što kad jednog od njih nema? Što kad nema oca koji stalno negdje izvan obitelji 'spašava svijet', bavi se 'raznim projektima', a nikad nema vremena za svoju djecu?

Postoji dio djetinjstva kada se u nama formiraju i oblikuju važni dijelovi naših osobnosti. Otar koji svojim kćerima utisne osjećaj važnosti, vrijednosti, koji im iskazuje poštovanje, ohrabruje ih i daje oslonac u svemu onome što prolaze kroz burne periode odrastanja, dao

im je možda i najvažnije što su trebale za cijeli život. Takve djevojčice ne će imati problema u pronašlasku životnih partnera kod kojih će ih privlačiti upravo takve osobine. Nasuprot tome, potpuni izostanak očeve brige i ljubavi ili iskazivanje nepoštovanja, očevi koji su podložni različitim ovisnostima, 'slabići', odsutni očevi vjerojatnije će ostaviti negativne posljedice na istom području pronašlaska životnih partnera i imati uspješne brakove.

Često ćemo čuti kako će roditelji reći da su spremni učiniti sve za svoju djecu. No jesmo li spremni odvojiti svaki dan određeno vrijeme, recimo pola sata za našu djecu? Našoj djeci će to biti nešto što će pamtiti cijeli život. Kad promatramo očinstvo i ono što nam je ostalo u sjećanju na naše roditelje, lako ćemo uočiti da su nam ostale slike koje su nam bile važne baš kao djeci. Mi danas imamo 'glavu' odraslih ljudi, živimo u svijetu odraslih i o potrebama naše djece razmišljamo iz perspektive odraslih. Ali našoj djeci trebaju stvari koje su im važne iz perspektive djeteta! I to trebamo shvatiti. Oni nemaju našu 'glavu'. Ne gledaju na svijet našim očima. Ne sanjaju snove koje mi sanjam danas. Oni su djeca. A djetetu je izrazito potrebna blizina, podrška i ljubav roditelja. A to se opet očituje kroz resurs vremena. Koliko si kvalitetnog vremena dao svome djetetu? Da, za tu kvalitetu se potrebno potruditi, razmišljati, planirati, a za sve to je opet potrebna ljubav. Kad ljubiš, sve je lako. I djeca lako čitaju radimo li nešto preko volje ili prepoznaju i u našim očima strast, ljubav, predanje.

Vrijeme uloženo u obitelj vraća se stostruko. Svaka sekunda, minuta, sat, tjedan, godina. Vrijeme je s druge strane resurs koji nemamo u neograničenim količinama. Ne znamo niti dana niti časa kada će naš život završiti. Zato je iznimno važno da razumijemo da se današnja bitka za našu djecu vodi ponajprije na bojištu gdje smo sami sebe isključili. Gdje nas nema. Gdje smo djecu prepustili 'drugima', 'medijima'. Ne, dijete kojem se ograniči Internet, postave jasna pravila, ali s druge strane pomogne u osmišljavanju kvalitetnog provođenja vremena, kojeg se uključi u sport ili neku drugu aktivnost – ne će biti nezadovoljno. Problem je kad nešto zabraniš, ali ne ponudiš ono bolje, ne objasiš što je to konkretno bolje u tom trenutku raditi. Nekad su djeca radila na njivi s roditeljima i nije bilo toliko slobodnog vremena. Radeći različite poslove s roditeljima imali su priliku upoznati, pa i preslikati ona najbolja ponašanja. Učiti se strpljivosti, ustrajnosti, marljivosti. Danas više gotovo nitko ne živi od rada na zemlji. Djeca nakon škole ne znaju što bi od dosade. I rijetko da postoji nešto što djeca s roditeljima rade zajedno. A koliko je to važno! To je prevažno! Grijše roditelji koji misle kako svoju ljubav trebaju pokazati tako da sve odrade umjesto djece. Ne, djecu treba, ovisno o dobi, uključivati u sve poslove sukladno njihovim sposobnostima.

Na kraju, vjerujem da smo dobili poticaj za razmišljanje o vremenu koje ulažemo u naše obitelji. To je jako važna tema i nadam se da ćemo našoj djeci ponuditi ulogu koju zaslužuju – da ne dobivaju okrajke našeg vremena već onaj najbolji dio. I da će se očevi aktivno uključiti u odgoj djece. Da će naša djeca ponijeti u život ono najbolje iz naših obitelji, što i jest temeljna zadaća nas roditelja. Prenijeti dar vjere, molitve i odgojiti našu djecu do pune zrelosti potrebine za uspješno savladavanje svih izazova pred kojima će se naći u životu.

VELIKODUŠNOST UMJESTO KONZUMERIZMA

MIRTA MILETIĆ

SJEĆATE LI SE SVOGA DJE-TINJSTVA? Uvjeta u kojima ste živjeli? Stvari koje su vas veselile? Razmislite sada kako danas žive vaša djeca. Imaju li više nego vi? Čemu se raduju? Kakav je njihov standard? Jesmo li, žećeći olakšati život našoj djeci, zapravo upali u zamku konzumerizma i hedonizma? Naše je društvo bolesno od konzumerizma. Nažalost, na tu bolest nisu imuni niti vjernici. I sami upadamo u hedonizam i koketiramo sa svijetom. Tako nam je ponekad lakše. Ići niz struju, ne dolaziti u konflikt s vlastitom djecom i ne razlikovati se od ostalih roditelja. Često volimo pratiti trenutni standard i modu iako grčamo u kreditima. Važno je da nismo različiti i da naša djeca „ne strše“ u društvu.

Konzumerizam, koji je naša stvarnost, doveo je do otuđenja i dehumanizacije čovjeka i društva. Bitno postaje jedino posjedovati i kupovati proizvode. Često su kupuje i više nego što nam je potrebno. Kao da 'imati' znači i 'biti'. Društveni status stiče se onim što posjedujemo. No, takva pretjerana konzumacija nas ostavlja praznina. Što više čeznemo i hlepimo za materijalnim, to smo prazniji. Dušu ne može ispuniti materija. Ona nije njen gorivo i ne daje joj smisao.

Dokaz tome su i mnoge depresije koje su česta pojava u našem društvu. Čovjek se polovicom prošlog stoljeća susretao s grozotama rata i gladi, ali nije patio od tolike depresije. Imao je neki cilj, razlog za borbu i život. Imao je smisao. Čovjek

današnjice ima materijalnu sigurnost i veću kupovnu moć, ali je izgubio smisao. Živi u egzistencijalnom vakuumu. Konzumerizam potiskuje duhovnu dimenziju čovjeka i negira tu važnu sastavnicu svakog ljudskog bića. Odricanje, patnja i samonadaranje daju smisao našem životu.

Gdje je lijek? Možemo li se oduprijeti zamkama konzumerizma? Prošle je godine papa Franjo u Domu svete Marte govorio o velikodušnosti i konzumerizmu. Rekao je: „Potrebno je pitati se kako biti velikodušniji prema siromašnima, pa i malim stvarima. Neprijatelj velikodušnosti je konzumerizam koji se očituje u kupovanju stvari više nego što nam je potrebno. Darežljivost naprotiv širi srce i vodi prema velikodušnosti. Isus često u evanđelju ukazuje na razlike između

bogatih i siromašnih; dosta je prisjetiti se bogataša i Lazara, te bogatog mladića. Te su razlike razlog zašto Gospodin kaže: Teško će bogataš ući u kraljevstvo nebesko. (...) To je poziv na velikodušnost koja je nešto što se čini svaki dan. Moramo misliti na to kako možemo biti velikodušniji prema siromašnima i potrebitima te pomoći još više. Netko će reći: Ali, Oče, mi jedva dođemo do kraja mjeseca... No, nekoliko vam novčića ipak ostane? Zamislite, i time se može biti velikodušan. Zamislite, i s malim stvarima. Ako na primjer uđemo u svoje sobe i u svoju garderobu, koliko pari cipela imamo? Možda ipak malo previše. Ako, na primjer, imate mnogo cipela, dajte polovicu. Koliko odjeće imamo koju ne koristimo ni jednom godišnje? To je način kako možemo biti velikodušni, dati ono što imamo, dijeliti s drugima.“

Mi smo odgovorni kakve čemo vrijednosti ostaviti našoj djeci. Temeljne vrijednosti daje obitelj. Djeca gledaju naše ponašanje i vrlo dobro vide koji su naši životni prioriteti. Odgoj za umjerenost i velikodušnost imperativ je autentičnog kršćanskog života. Donosim neke smjernice koje mogu pomoći u odgoju za velikodušnost!

AUTENTIČNOST

Najprije treba krenuti od sebe. Naša je autentičnost jako važna djeci. Oni oponašaju naše modele ponašanja. Kakav je naš stav prema novcu? Jesmo li škrtili i navezani? Kakvi su naši razgovori? O čemu razgovaramo s prijateljima? Pretjerujemo li u kupovanju?

ODGOJ ZA UMJERENOST

Našu će djecu društvo tjerati na konzumerizam i neumjerenost. Sve oko nas vrišti od neumjerenosti. No, zadaća je kršćanskih roditelja odgojiti u djeci krajepost umjerenosti. Ne moraju imati sve što požele i što imaju njihovi vršnjaci. Ne moraju imati pet pari tenisica i pun ormara robe. Tako im pomažemo da odrastu u čvrste osobe. Sveti Josemaria Escrivá kaže: „Često govoreći „ne“ nosi sa sobom unutrašnju pobjedu koja je izvor mira. To znači da se odričemo nečega što nas odvaja od Boga – ambicija našeg ega, neurednih strasti...“

POST

Naučite svoju djecu važnosti posta. Postite zajedno s njima. Naša nam nebeska Majka u Međugorju to neprestano ponavlja. Post je moćno sredstvo u borbi protiv hedonizma i konzumerizma. Post je lijek za današnje društvo. Postom jačamo našu volju i dokazujemo da vladamo sobom.

POMOĆ SIROMAŠNIMA

Odgojite djecu za potrebe drugih. To će naučiti od vas. Ukoliko vi imate oko i srce za potrebe ljudi oko vas i vaša će djeca upiti takvo ponašanje. Odvedite djecu u posjet siromašnoj obitelji ili pojedincu.

ODNOS PREMA NOVCU

Naš odnos prema novcu uvelike će utjecati i na odnos naše djece prema novcu. Novac je sredstvo za naš život na zemlji, no često i zamka. Sveti Josemaria nas upozorava: „Kroz svoju pretjeranu 'privrženost' činite ih mekanima. Kada nije tata, onda je mama. A ako ne, onda je baka. Ponekad ste svi troje, svatko čineći to potajice. A dijete, s ove tri tajne, može izgubiti svoju dušu. Stoga, dogovorite se. Nemojte biti škrtili prema djeci. Ali odlučite s koliko svatko od njih može upravljati, koliko može podnijeti, projcijenite njihovu mogućnost samokontrole. Nemojte im dozvoliti da imaju previše novca dok ga sami ne zarade.“

MEDUGORJE

PORUKE
KRALJICE
MIRA

PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

SVIBANJ – MJESEC HRVATSKIH POBJEDA, PORAZA I TRAGEDIJA

BOŽO SKOKO

Mjesec svibanj ima posebnu simboliku u životu hrvatskoga naroda, o čemu svjedoče i mnogobrojne značajne obljetnice koje obilježavamo u ovom rascvjetalom, Gospinu mjesecu. Mjesec je to tragične obljetnice stradanja hrvatskoga naroda u Bleiburu i na križnim putevima, koji je ove godine obilježavan s grčem u želudcu zbog zabrane klagenfurške biskupije Hrvatskoj biskupske konferenciji da nastavi s dosadašnjom praksom komemoracija u Austriji. U svibnju je Europa proslavila Dan pobjede, a Hrvatska koja se 1945. našla na „pobjedničkoj strani“ prisjetila se antifašističkog oslobađanja naših krajeva. Krajem svibnja mnogi su se prisjetili i prvih hrvatskih višestranačkih izbora i povijesnog konstituiranja Hrvatskog sabora 30. svibnja, koji smo donedavno slavili i kao Dan državnosti, a prema najavama hrvatske Vlade mogli bismo ponovno.

MOŽEMO SE S PRAVOM PI-TATI OBOGAĆUJU LI SVE TE OBLJETNICE NAŠE KOLEKTIVNO SJЕĆANJE I JAČAJU HR-VATSKI DUH ILI NAM DONOSE NOVE PODJELE, BUDUĆI DA VEĆINA ONIH KOJI SLAVE „9. MAJ“ NE ŽELE SE POKLONITI BLEIBURŠKIM I DRUGIM ŽRTVA-

MA, „SA SUPROTNE STRANE“, BAŠ KAO ŠTO VEĆINA POTO-MAKA TIH BLEIBURŠKIH ŽRTVA 1945. NE DOŽIVLJAVA KAO GODINU POBJEDE I SLOBODE.
Znamo kako je prošlost svakog naroda značajan dio njegova identiteta. Ako se zanemaruje vlastita povijest, krivotvor ili briše, ako nema povi-

jesnog pamćenja, ako nismo kadri istini pogledati u oči, onda u pitanje dolazi sadašnjost, pa i budućnost samog naroda. U tom kontekstu dio našeg identiteta, naše popudbine i naše sudbine, svakako su i naše svibanske pobjede i porazi, desetljetne ideološke podjele te sve dobro i loše što smo ostavili iza sebe. Na temelju

Zašto je koruški biskup donio ovakvu uistinu neobičnu odluku vrijeme će pokazati – ili je pao pod utjecaj propagande, koja se iz Beograda, ali i nekih krugova u Zagrebu, vodi protiv Hrvatske, pa se populističkim potezom želi svidjeti određenim krugovima, ili se želi dodvoriti svojim političkim vlastima, pa biti revniji i od njihovih zabrana...

partizanima. A kad je sve tako onda je valjda logično da su spaljeni, bez suđenja i bez prava na svoju stranu priče... Čovjek bi pomislio da ne živimo u 21. stoljeću u Europskoj uniji, gdje su dostupni izvori i činjenice, te gdje bi se trebalo – ako ništa drugo – onda poštovati ratno pravo i konvencije, odnosno dostoјanstvo svake ljudske osobe.

U tom duhu, nadahnutu propovijed održao je i pomoći zagrebački biskup Ivan Šaško na spomen slavlju u Macelju, gdje je 2. lipnja održana misa i molitva za žrtve „Križnog puta“ koje su nakon

Drugog svjetskog rata ubili partizani u Maceljskoj šumi. „I dok smo mislili da

će u demokratskoj Hrvatskoj, pri urušavanju političkoga i svjetonazorskoga komunističkog sustava, istinom biti liječena bolest nacije, sada je sasvim jasno da je tijekom posljednjih trideset godina, umjesto da bude uklonjen, a rane zalječene, ‘komunistički tumor’ metastazirao u svaki dio tkiva hrvatskoga bića. I svatko tko je otvoren istini može provjeriti da sve naše sadašnje poteškoće u hrvatskome društvu i njihovi plodovi vode do korijena koji je njegovani i jačan u komunističkome sustavu“, upozorio je biskup. Pojasnio je da je „taj korijen zalijevan nepoštivanjem čovjeka, oduzimanjem dostojanstva, nasiljem i neslobodom, stvaranjem interesnih sebičnih okvira u kojima je isključivost opravdavana vladavinom u ime naroda, dok je hrvatski narod morao trpjeti i šutjeti“. Biskup je također upozorio da je „Snaga neistine tolika da je, bez ozbiljnoga provjeravanja i traženja potvrde onoga što se tvrdi, nešto jednostavno prihvaćeno do mjere da se nitko čak ni danas ne bi smio usudititi osporavati nešto što je bilo nametnuto kao činjenica koju ne treba dovoditi u pitanje, ali i kao sredstvo nametanja straha“. Mons.

Šaško upozorio je „da smo došli do neobjašnjive pojave da se danas u Hrvatskoj o svemu – barem nominalno – može raspravljati, samo je tema partizanskih i komunističkih zločina nedodirljiva. Naime, u odnosu na doba komunizma, postoji tek blagi pomak koji stidljivo kaže da je bilo zločina i s partizanske strane i u komunističko vrijeme. I tu se zastane, bez obzira na dosad pronađene desetke tisuća ostataka ubijenih na najokrutnije načine, povezane upravo s pripadnicima partizana i poslijeratnih nalogodavaca i izvršitelja, pripadnika Komunističke partije“. Prema biskupovim riječima, „zbog toga, neki govore o zločinu bez kazne, a meni se čini da je posrijedi nešto još čudnije: zločini bez počinitelja, zločini bez zločinaca“.

Upravo zbog prešućivanja istine i ignoriranja žrtava na drugoj strani, Bleiburg već desetljećima u hrvatskom narodu ima posebno simbolično značenje. Danas eto ponovno postaje sporno, zahvaljujući i nekim austrijskim crkvenim dostojanstvenicima. A sjećamo se za vrijeme komunizma to maleno mjesto, odnosno polje u Austriji, nije se smjelo ni spominjati, jer su tako prikrivali strašne partizanske zločine i umirivali savjest, da bi se tek stvaranjem neovisne Hrvatske počelo govoriti o toj velikoj tragediji. Nažlost, moramo otvoreno priznati kako su crkve danima snajperima tukli po

ovo mjesto posebnog pjeteta oblačeći ustaške odore i na taj način privlačeći pozornost, ne samo hrvatskih već i svjetskih medija. Postoje svjedočenja kako su ondje u takvim odorima viđani ljudi koji nemaju nikakve veze ni sa žrtvama, ni sa željom da se dostoјno obilježi tužna obljetnica njihova stradanja. Njihova namjera je bila oblatiti svetost Bleiburga, izazvati kontroverze i ocrniti Hrvatsku pred europskom javnosti, kao zemlju koja još podržava i njeguje nacizam. Godinama je Hrvatski sabor pokrovitelj manifestacije, izuzev nekoliko godina vladavine SDP-a, a od 2003. misno slavlje onđe organiziraju Hrvatska biskupska konferencija i Biskupska konferencija BiH. I njima je bilo u interesu da okupljanja prođu dostojanstveno i bez ikakve mrlje.

Zato su upozoravali i molili da se nacističkim i fašističkim znakovljem ne narušava dostojanstvo okupljanja. No, sigurno je bilo nemoguće nadzirati tisuće sudionika, od kojih očito svi nisu imali dobre namjere. Zato su mnogi pozdravili odluku austrijske Vlade da na teritoriju Austrije zabraniti sva sporna povijesna i suvremena znakovlja, uključujući i ono ustaško (iako su neki odmah pomislili da je usmjeren protiv Bleiburga). Važno je naglasiti kako Austrija nije zabranila onaj povijesni hrvatski grb s prvim početnim bijelim poljem, kakav se vijorio i na Markovu trgu 1991. (što su neki mediji pogrešno isticali), već samo ustaški znak i grb s ustaškim obilježjima. Tako bi ubuduće svi izgrednici bili uredno privedeni i kažnjeni, za razliku od dosadašnje situacije kad je austrijska policija samo mirno promatrala skup, a organizatori se crvenili i nisu mogli ni na kakav način sankcionirati zlonamernike. Pritom ne ćemo ulaziti u povode austrijske zabrane, jer očito se nije išlo na ruku Hrvatskoj, a teško je povjerovati da se ta vlada sastavljena od konzervativaca i populističkih desničara baš željela obračuna s porastom nacizma u vlastitom dvorištu, već je to bilo više pranje vlastite savjesti. I baš kad smo se ponadali da bi bleiburške komemoracije mogle ubuduće prolaziti bez izgreda,

šok nam je stigao iz klagenfurške biskupije, koja je odbila dati dopuštenje Hrvatskoj biskupske konferenciji da se ove godine 18. svibnja služi misa na komemoraciji za žrtve Bleiburga na obližnjem Lojaškom polju. Odluci

je, kako je priopćeno, prethodila detaljna analiza komemoracije 2018. te brojni razgovori između predstavnika Austrijske i Hrvatske biskupske konferencije, vjernika hrvatske zajednice u Koroškoj i predstavnika austrijskih sigurnosnih službi. Ondje smatraju da je misa na Bleiburškom polju bila dio događaja koji se politički instrumentalizira i dio je političko-nacionalnoga rituала koji služi selektivnoj percepciji i tumačenju povijesti. Dodaju kako ukupna slika događaja na Bleiburškom polju šteti ugledu Katoličke Crkve iako se izda dozvola za služenje mise, ona bi mogla poslužiti tome da se Katoličkoj Crkvi u Koroškoj predbaci toleriranje instrumentalizacije mise u političke svrhe i nedostatak distance prema fašističkim idejama, stoji u priopćenju.

Hrvatska biskupska konferencija sa žaljenjem je primila tu odluku i izrazila svoje duboko neslaganje s razlozima koji se navode za takvu odluku i u cijelosti ih odbacila. Uskraćivanje mogućnosti molitve za žrtve te velike tragedije hrvatskoga naroda značila bi nepoštivanje žrtve i gubitak osjećaja za patnju nedužnih – kažu hrvatski biskupi. „Svih proteklih godina, a napose prošle 2018. godine, euharistijsko slavlje je proticalo dostojaštvu kako i priliči toj najuzvišenijoj molitvi Crkve“ – ističe se u priopćenju hrvatskih biskupa, koji su očito u šoku, jer kako netko može zabraniti molitvu i misu?

Podsetimo, prošle godine je obilježena 73. obljetnica stradanja u Bleiburgu, a svetu misu predvodio je zadarski nadbiskup i predsjednik HBK Želimir Puljić, koji je u propovijedi istaknuo da je Bleiburg *metafora progona, mučenja i pogibije silnoga mnoštva naših sunarodnjaka koji su bez procesa i suda, bez groba i imena, umirali po logorima i grobištima u Sloveniji, Hrvatskoj, BiH i Srbiji*. Posebno je naglasio kako je to „okupljanje u znaku vjere, molitve i poštovanja prema žrtvama kolektivnog stradanja koje su, kako znamo, počinili partizani po okončanju Drugog svjetskog rata, a koje se, nažalost, desetljećima zatiralo, pravdalo ili umanjivalo“. Bleiburg nam je opomena i poziv, poručio je nadbiskup Puljić, gledati na prošlost očima vjere s pogledom uprtim u onoga koji vodi povijest ljudi i naroda. Baš na kraju prošlogodišnje mise nadbiskup Puljić zahvalio je svim hodočasnicima

na dostojašvenom ozračju u kojem je održana te se osvrnuo na kritike koje u dijelu javnosti izaziva bleiburska komemoracija (podsetimo, prošle godine je u Austriji opisivana i kao okupljanje neonacista). *Mi se samo Bogu želimo moliti i Bogu preporučiti one koji su stradali i potaknuti sve da se konačno završi Drugi svjetski rat, ako smijem tako govoriti. Da izgrađujemo Domovinu, ali da ne zaboravljamo one koji su bez suda i osude stradali!* poručio je Puljić.

Neki su mediji u Hrvatskoj odmah nakon odluke koroške biskupije objavili kako je Katolička Crkva protiv komemoracije na Bleiburgu. Crkva jest univerzalna, ali svaki biskup je „gazda“ na području svoje biskupije i autonomno odlučuje kako će se postaviti u pojedinoj situaciji. Zašto je koroški biskup donio ovaku uistinu neobičnu odluku vrijeme će pokazati – ili je pao pod utjecaj propagande, koja se iz Beograda, ali i nekih krugova u Zagrebu vodi protiv Hrvatske, pa se populističkim potezom želi svidjeti određenim krugovima, ili se želi davoriti svojim političkim vlastima, pa biti revniji i od njihovih zarađana... Da su u pitanju samo interesi Crkve, sigurno nitko normalan ne bi mrtvima, a ni živima, uskraćivao pravo na misu, već bi se našlo razumno rješenje u kojem bi se,

Upravo zbog prešućivanja istine i ignoriranja žrtava na drugoj strani, Bleiburg već desetljećima u hrvatskom narodu ima posebno simbolično značenje. Danas eto ponovno postaje sporno, zahvaljujući i nekim austrijskim crkvenim dostojašvenicima.

u najmanju ruku, sveta misa jasnije odvojila od popratnih komemorativnih događanja, pa i političkih govora koji su ponekad znali biti neprimjereni. Upravo se to dogodilo ovog svibnja, kad se jedan hrvatski biskup „prošverca“ i održao propovijed kojom pogđa bit stvari. Krčki biskup Ivica Petanjak, koji nije predvodio misno slavlje, već samo održao propovijed, jasno je poručio: „Ovdje slavimo euharistiju za sve stradalike našega naroda, jer smo uvjereni da dok god njihovu žrtvu sjedinjujemo s Isusovom žrtvom, ne dopuštamo da spomen na njih bude izbrisana iz memorije našeg naroda, i štoviše, da s uskrsnulim Gospodinom doživi nebesku proslavu. Pokojnici nisu pokopani onda kad ih se pokopa, nego kad ih se zaboravi. Molitva i uspomena na njih, jedino je što im možemo dati i što nam nitko ne može oduzeti. Uspomena ili sjećanje je temeljno obilježje čovjeka koji daje smisao cjelokupnom njegovu životu. Ako se čovjeku oduzme sjećanje, svodi ga se na razinu ispod životinje, koja također ima neki oblik pamćenja.“ Progovorio je i o hrvatskom podaničkom mentalitetu: „Vjerujem da u našem narodu ima još toliko mudrih i razboritih koji su spremni otvoriti svoje srce i svoj um Istini i povjerovati

istini, ne čekajući da ta istina dođe iz Europe ili preko oceana. Zašto se kroz cijelu povijest ponižavamo i od drugih očekujemo i tražimo da nas sude i da nas prosuđuju i da nam svoju istinu nameću?“.

Bleiburg je postao simbol i metafora svih hrvatskih stradanja od strane komunista koji su prigrabili vlast nakon završetka rata, iako je samo manji dio vojnika i civila ubijen na samoj Bleiburškoj poljani. Većina zarobljenika ubijena je na marševima kroz Jugoslaviju i u zarobljeničkim logorima tijekom sljedećih mjeseci. Ukupan broj hrvatskih žrtava procjenjuje se na čak 50 tisuća od kojih je najveći broj nedvojbeno nevin. Zar ne zaslužuju poštovanje i misnu žrtvu!? Svatko tko se poigrava sa sjećanjem na Bleiburg i bleiburskim žrtvama – bilo da je riječ o onima koji dolaze iz Hrvatske s ustaškim uniformama (služeći znamo kome), bilo o austrijskim biskupima koji problem rješavaju tako da pogaze i dostojaštvu žrtve, i svetost mise, ne razumije ni povijest, ni sadašnjost, a ni budućnost. Također ne želi dobro, ne samo Hrvatima, već ni Austrijima, a ni sebi.

Istina, ne samo da oslobađa, već nas priprema za normalnu budućnost i odaje zaslужeno poštovanje svima koji su stradali za Hrvatsku na bilo kojoj strani. Ali mnogi ne žele čuti istinu. Baš kao što se ne žele konačno okrenuti budućnosti. Nažalost stalno se vraćamo u prošlost, ali nikako da podvučemo crtu i o njoj postignemo konsenzus. To je pokušao učiniti prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman poticanjem na pomirbu, u kojoj bi zaslženo poštovanje dobili i Bleiburg i Jasenovac, ali u kojoj više ne bi živjeli u prošlosti već zajednički gradili budućnost. Mnogi će reci kako pomirba nije moguća, pogotovo kad s jedne ili s druge strane dolaze isključive poruke. Međutim, kako napisao profesor Zdravko Tomac, hrvatskome narodu sreću i slobodu nisu donijeli ni slovo „U“ ni crvena zvijezda petokraka. Svaki pokušaj da se bilo koji od tih simbola ugrađuje u temelje hrvatske države, izaziva nove sukobe. Moderna hrvatska država može biti utemeljena samo na vrijednostima Domovinskog rata i onoga što je izraženo simbolom proglašenja višestračnoga Hrvatskoga sabora 1990. godine.

24. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA SVEĆENIKE

Međugorje, 8.-13. srpnja 2019.

Tema:

„Idi za mnom!“ (Mk 10, 21)

„U Gospinoj školi“

PROGRAM

8. SRPNJA 2019, PONEDJELJAK

16.00 – 18.00 Prijave sudionika
(Dvorana Ivana Pavla II.)

18.00 POČETAK DUHOVNE OBNOVE
Molitva krunice, sv. misa, molitva za ozdravljenje i slavna otajstva krunice

9. SRPNJA 2019, UTORAK

9.00 Klanjanje pred Presvetim
9.30 Predavanje, molitva
12.00 Stanka (Klanjanje u tišini)
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji program (krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje i slavna otajstva krunice)
22.00 Klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramantu

10. SRPNJA 2019, SRIJEDA

9.00 Klanjanje pred Presvetim
9.30 Predavanje, molitva
12.00 Stanka (Klanjanje u tišini)
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji program (krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje i slavna otajstva krunice)

11. SRPNJA 2019, ČETVRTAK

6.00 Krunica na Brdu ukazanja
10.00 Predavanje, molitva
12.00 Stanka (Klanjanje u tišini)
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji program (krunica, sv. misa i klanjanje)

12. SRPNJA 2019, PETAK

6.00 Put križa na Križevcu, ispunjaj
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji program (krunica, sv. misa, čašćenje križa Gospodinova)

13. SRPNJA 2019, SUBOTA

8.30 Odlazak na grob fra Slavka Barbarića, molitva
9.00 Iskustva, svjedočanstva ZAVRŠETAK SUSRETA SV. MISOM U 11 SATI.

Predavač na duhovnoj obnovi je Fra Marinko Šakota, župnik župe Međugorje.

Svoje prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr, ili putem tel/faxa na broj 00387 36 651 999 (Marija Dugandžić). Kao i svih godina do sada, župljeni župe Međugorje osiguravaju besplatan smještaj svim svećenicima tijekom duhovne obnove. Molimo sve svećenike koji sami osiguraju smještaj kod svojih prijatelja u Međugorju da nam na svojoj prijavi naznače ime i prezime i broj telefona obitelji kod koje su dogovorili smještaj.

Svećenici koji nemaju izravna poznanstva i mogućnost da izravno dogovore smještaj s obiteljima neka to naznače na prijavi i smještaj će im biti osiguran. Troškovi duhovne obnove pokrivaju se s pet misnih intencija. Sa sobom je potrebno ponijeti: celebret od svoga poglavara, albu, štolu i Bibliju. Mnogi svećenici nemaju pristup internetu i možda nisu upoznati s postojanjem ovakvog međunarodnog susreta u Međugorju. Zato se mole svi organizatori hodočašća, molitvene skupine i centri mira da ovu informaciju objave u svim sredstvima priopćavanja koja im stoje na raspolaganju da bi što više svećenika moglo sudjelovati. Mole se svi da, u onoj mjeri u kojoj im je to moguće, materijalno pomognu svećenike koji žele doći, a nemaju potrebna sredstva za putovanje. Unaprijed vam se na tomu zahvaljujemo zazivajući na vaš rad Božji blagoslov i blagoslov Kraljice Mira.

Organizatori vam se unaprijed na tomu zahvaljuju.

Napomena: Zbog organizacije duhovne obnove i vaše sigurnosti, smatrajte se registriranim tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da vaša prijava nije pristigla i da još uvijek niste registrirani.

GUARDINI „STOLJETNI DAR“ CRKVI I SVIJETU

Guardini je bljesnuo na teološkom i crkvenom nebu svojim spisom o liturgiji prije punih stotinu godina. Zatim doskora spisima o Crkvi i Svetim znakovima koja su doživjela mnoga izdanja te su sva tri spisa do danas ostala teološkim uspješnicama. Spis o Crkvi dopunio je novim spisom „Crkva Gospodinova“ iz 1965., tri godine prije svoje smrti, kad je Sabor proglašio Dogmatsku konstituciju o Crkvi „Lumen Gentium“. Kao da je htio zaokružiti svoje životno djelo „Gospodin“ (Der Herr) iz 1937. s djelom „Crkva Gospodinova“.

Foto: Katholische Akademie Bayern

FRA TOMISLAV
PERVAN

LITURGIJA IZISKUJE PRE-MIŠLJANJE, NOVU SVIJEST, NOVI POREDAK VRJEDNOTA TE OSJEĆAJ ZA LIJEPO, NOVI NA-ČIN OSJEĆANJA.

Liturgija nam kaže jedno, naime, ona je samozražaj čovjeka kakva još nema te kakav bi trebao biti u Kristovoj zamisli. Treba se zaputiti u njezinu školu. Moraš postati ono što bi trebao biti. To novo jamče ti Krist i Crkva.

Gospodin je koji te je otkupio, on jest također onaj koji ispunja Crkvu, a njegov Duh oblikuje i liturgiju. Liturgija je služba, dijalog između Boga i čovjeka. Liturgija nužno (u) vodi u kristologiju, što bijaše kod njega slučaj. Liturgija se preljeva u kristologiju, a kristologija pak prerasta u dogmu, u vjerske istine o Kristu i Bogu. Preko liturgije i kroz liturgiju došao je do dubokih promišljanja o Crkvi i osobi Isusa Krista. Liturgija kao put do kristologije, punine spoznaje Isusa Krista.

NA SVETOPISAMSKIM IZVORIMA

Vjera crpe svoju autentičnost iz Svetoga pisma. U Svetom pismu imamo tekstove koji su prava dragocjenost, u sebi zaokruženi, izbrušeni, savršeni, poput pjesme. Uvijek ih iznova čitamo, o njima govorimo, na njih se pozivamo, oni su žarišne točke kršćanske duhovnosti. „Za svaki naraštaj, za svakoga čovjeka, za svaki trenutak Božja je riječ tu u obliku objave... Svatko, svaki čovjek, treba je u svako vrijeme shvaćati iznutarnje spremnosti vjere.“

U Svetom pismu vjernici se susreću s Tajnom koja će se jednom „objaviti“. Božja objava je istina. Bog je zamislio čovjeka tako da za njega vrijedi pojam objave. „Čovjek je također skriveni smisao, punina zbiljnosti koja u skrovitosti sazrijeva, te koja jednoć treba stupiti u život. I kršćanin je nešto što se treba vjerovati. Ja moram vjerovati u svoje osobno kršćanstvo, a to je nerijetko veoma teško, jer sve protuslovi tomu. Ali, jednoć treba i to izići na vidjelo. Tada nestaje vjere. Sve će biti nazočno i pred očima razvidno i otvoreno.“

Sveto pismo nema u zreniku bivše, minulo, nego sadašnjost; Pismo treba primijeniti na život Crkve i pojedinca, i tu se ono ovjeravljuje. Božja je riječ poput sakramenta i čovjeka, duhovna i tjelesna. „Nakana joj je da je prihvati živi čovjek, da

ga hrani i da u njemu djeluje kao sila... Bog koji je došao k nama kao Otkupitelj, bijaše vječna Riječ. Način pak kako je došao k nama ne bijaše takav da je bljesnuo u mišljenju ili se dao upisati u knjigu, nego time što je postao čovjekom. ‘Utjelovio se’, ljudi su ga mogli vidjeti, slušati, rukama opipati, kako to snažno i uvjerenljivo naglašava Ivan na početku svoje Prve poslanice. Ta tajna nastavlja djelovati u riječi liturgijskoga navještaja“. Bog je postao tijelom, ne knjigom ili pismom.

Riječ Božju treba čuti, a da bi se mogla čuti, trebamo najprije zašutjeti. Stvoriti u sebi prostor tišine. Istinska egzegeza Pisma događa se u konkretnom životu, naš je život „Peto evanđelje“, naime, pretakanje Riječi u vlastiti življeni život. Na to je mislio i Pavao kad je govorio o svagdanjem prinošenju žrtava, prinositi naime svoj život kao žrtvu živu, svetu, bogougodnu – kao svoje bogoslužje u Duhu (usp. Rim 12,1).

TEOLOGIJE NEMA BEZ NASLJEDOVANJA

Isusu Kristu nemoguće se približiti čisto logičkim putem, u odnosu na njega moguće je jedino egzistencijalni pristup u vjeri. Spoznatljivost Isusa Krista u objavi temelj je teološkog mišljenja i promišljanja. On je temelj teologije. Proroci izgovaraju Božju riječ, dok je Logos sama Božja riječ u vremenu i povijesti, on iz-govara Boga svojim ustima, gestikulira svojim životom, riječima i činima. Ta se Božja riječ „kondenzira“, sažimlje u dogmi i sakramantu, oni su sažetak i nastavak Božjeg govora u Isusu Kristu.

Autentični život teologa i vjernika jest lakmus-papir, ispit i kamen kušnje svake teologije i teoloških promišljanja. Istina može postojati živjeti i opstati samo u autentičnom životu. Bez iskustva u životu vjere nema ni konkretne spoznaje žive istine ni njezine učinkovite snage u svijetu i životu ljudi. Guardini je upravo to kušao svojim životom, primjerom i spisima istaknuti, naime, sintezu vjere i života, teologije i duhovnosti, dogme i egzistencije.

Teologije nema bez nasljedovanja. A što je zapravo nasljedovanje Krista? To je prevođenje, preljevanje Isusova života u vlastiti život, prevođenje evanđelja u osobnu egzistenciju, ali istodobno unošenje svijeta, vlastite osobe i egzistencije

u življeno evanđelje. Nasljedovanje je odgovor na zov, na postulat s kojim se moram suočiti. Taj zov, taj postulat, poziv „nije bilo kakva ideja, nije ni nekakva ponuda, nije ni možebitna mogućnost, koja bi se dala neutralno preispitati, nego zov, poziv koji stvara određenu situaciju, poziv spram koga postoji samo jedna reakcija, naime, odluka... Nasljedovanje postaje – budući da je izraslo iz poziva koji sebe shvaća u obvezujućem smislu – istodobno i moja stvar, stvar slobode, stvar odlučnoga odnosa prema samom sebi i ozbiljenju te realizaciji vlastitog života“.

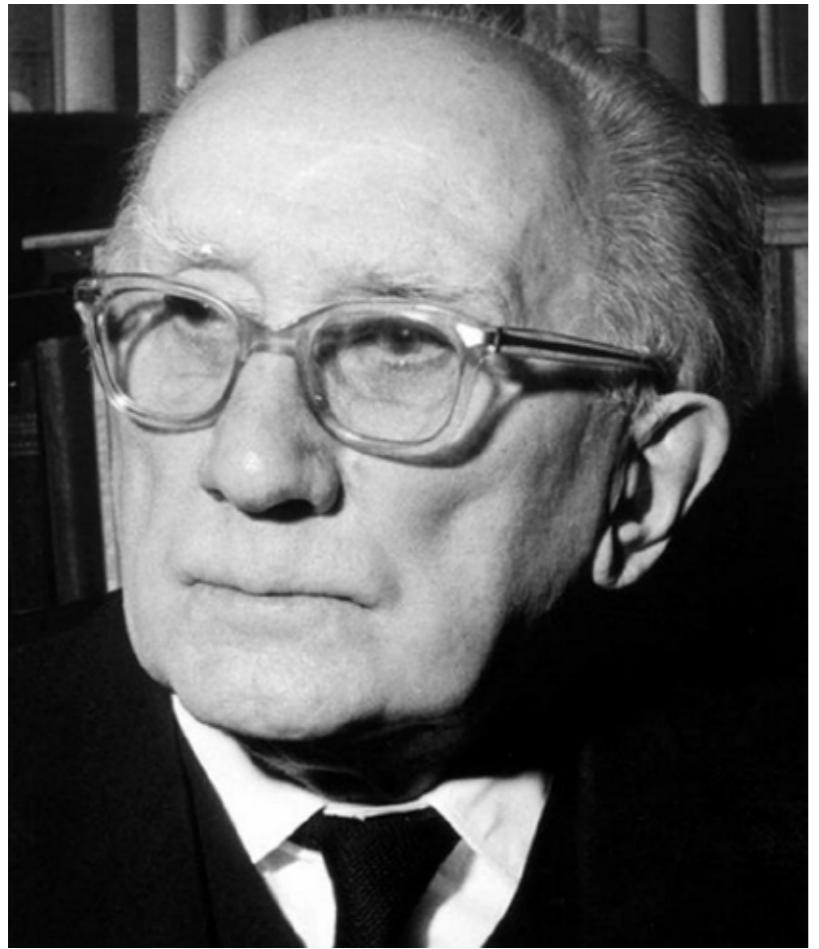
ISUS KRIST JE PUNINA OBJAVE

U godini rušenja svih tabua, tradicije i zakona, marša kroz institucije, barikada, u godini raznih prevrata, studentskih nemira, seksualne revolucije te kad je počela svoj triumfálni pohod čuvena „pilula“ protiv začeća, a danas sveti Pavao VI. tomu se usprotivio, dakle, godine 1968. otiašao je u vječnost Romano Guardini, lik koji je svim svojim bićem bio protiv čovjekove (Kantove) autonomije. Samo istina oslobođa, Istina pisana velikim slovom, Istina koja dolazi iz vječnosti. Istina koja je Isus Krist.

Guardini je htio i pozivao na izvore, (po)nudio je svježu vodu u svojim spisima jer mu je jedini kriterij i mjerodavna norma bio i ostao Isus Krist u Crkvi i svijetu. Jednom su zgodom razgovarali R. Guardini i čuveni znanac istočnjačke mistike, u doslovnom smislu „guru“, učitelj zen-budizma, Karlfried Graf Dürckheim. Govorio je o mističnim iskustvima, prosvjetljenju. Na to mu je Guardini kratko odgovorio: „A gdje je tu Isus Krist?“ Ovaj je uzvratio: „Gdje je prosvjetljenje, ondje je sve!“ Ne, odgovorio je Guardini, nakon utjelovljenja Logosa nema drugoga Boga ni druge mistike ili mističnog iskustva osim u Isusu Kristu. Samo u Isusu i preko Isusa do Boga, on je jedini posrednik Boga i ljudi. Isus Krist je objava i neistraživi rudnik za sve koji žele biti mistici.

Guardini se cijelogla svoga vijeka upravo brusio i izoštravao na Isusovu liku, koji je konkretni i živ, a ne u maglovitoj mistici prosvjetljenja. Njegovo temeljno filozofsko djelo o suprotnostima, kontrastima (engl. „oppositis“) u životu nosi podnaslov,

HTIO JE DA PONOVNO ZASJA LIK ISUSA KRISTA, NE S POMOĆU SUVREMENIH EGZEGETSKIH METODA, NEGOT SIMBIOTIČKOM EGZISTENCIJALNOM ODНОСУ ПРЕМА ISUSU KRISTU, SUŽIVLJAVANJEM S TIM LIKOM KROZ MOLITVU, PROMIŠLJANJE, LITURGIJU. STOГA JE У ŽARIШTE SVOGA ŽIVOTA STAVIO LITURGIJU KAO DOŽIVOTNU SLUŽBU PRED BOГОМ I KRŠĆANSKOM ZAJEDNICOM, U SKROMNOSTI, NENAMETLJIVOSTI, KAKAV BJAŠE CIJELA ŽIVOTA.

Autentični život teologa i vjernika jest lakmus-papir, ispit i kamen kušnje svake teologije i teoloških promišljanja. Istina može postojati živjeti i opstati samo u autentičnom životu. Bez iskustva u životu vjere nema ni konkretne spoznaje žive istine ni njezine učinkovite snage u svijetu i životu ljudi. Guardini je upravo to kušao svojim životom, primjerom i spisima istaknuti, naime, sintezu vjere i života, teologije i duhovnosti, dogme i egzistencije.

kako je to filozofija konkretnoga i živoga, a ne neka-
vka rasplinuta poimanja Boga. Bog se utjelovio, postao
dijelom povijesti u Isusu Kristu, stoga je i kršćanska
liturgija integracija tijela i duha, osjetnoga i nadosjetno-
ga, oplipljiva i duhovnog.

VJERNI ČUVAR POKLADA VJERE U ISUSA KRISTA

Svjedoci smo renesanse, ponovnoga otkrivanja i oživljavanja lika i djela R. Guardinija, napose među mladima na njemačkom govornom području, ali i rođnoj Italiji. U Italiji postoji projekt prevođenja svih njegovih djela na

talijanski jezik, a mnoštvo je akademija, seminara, predavanja održano 2018. o Guardiniju. Većina je objavljena u tiskanom obliku, od kojih jedan naslov glasi: „Poziv u Svetu. Ponovno iščitavanje R. Guardinija“.

Znakovit naslov jer se Guardini cijelog života trudio uvoditi u Svetu, biti istinski mistagog. Zašto? Jer „Bog nam uvek i u svemu dolazi ususret“, a Guardini je poimao sebe kao „hermeneuta“, tumača kršćanske egzistencije. Znao je svoje prezime prevoditi kao „Čuvar“, što bi u prijevodu i značilo (Guardini-Čuvar).

Vjerni „Čuvar“ („Guardini“) poklada vjere i vjere u Isusa Krista kao da i nas sve suočava s pitanjem: „U svemu s čime se suočavamo, što živimo, što proživljavamo, u svemu što je naše ljudsko iskustvo: Gdje je tu Isus Krist?“ Sam je oblikovao svoj nadgrobni natpis: „Romano Guardini (1885.-1968.). S vjerom u Isusa Krista i njegovu Crkvu, s pouzdanjem u njegov milostivi sud“.

ZAKLJUČNO

Tko je bio Romano Guardini? Stanovito vrijeme nakon njegove smrti, pa i nekoliko godina prije smrti, pitanje se nije postavljalo. Kao da se spustio zaborav i pao zastor nad tim likom. Međutim, danas pedeset godina nakon njegove smrti, pitanje je ponovno aktualno. Danas gotovo i nema živih svjedoka koji su u stotinama punili velike auditorije („aulam magnam“ ili „auditorium maximum“) u Tübingenu i Münchenu slušati predavanja nestora katoličke misli dvadesetoga stoljeća. Slušateljstvo je bilo razne duhovne provenijencije, vjernici i nevjernici, katolici i nekatolici, sa svih fakulteta, raznih usmjerenja.

Cini se da je Guardini svojim riječima doticao u ljudima ono bitno, zanemarujući efemerno, svakodnevno. Zašto to bijaše tako? Zato što se Guardini orientirao prema istini, što se cijelim svojim bićem vezao uz istinu. Mogli bismo to obilježiti kao temeljno ishodište njegova života i djelovanja.

BIO JE POPUT ŽIVE RIJEKE DUHA

Tko je on bio? Pitanje se postavlja pedeset godina nakon njegove smrti i ponovno je aktualno. Nakon vremena zaborava i potiskivanja, fokusiranja na pomodno i „aktualno“, što je Guardini u svome promišljanju uvijek zanemarivao i izbjegavao, imamo konkretnu renesansu njegova lika i djela, kad se odloži po strani ono vremenom uvjetovano.

Bio je poput živa potoka, žive rijeke duha. Duh u prolazu, duh koji je poprimao gotovo osjetni oblik. Ponajprije, Guardini je prvenstveno svećenik. Odluka nije došla lako, nakon započeta i prekinuta druge dve studije. U odluci nije imao podršku ni u vlastitoj obitelji, vrijeme je to modernizma i sukoba te antimodernizma u Crkvi, što sa sobom nije nosilo draž ni afinitet odlučiti se za život u Crkvi kao svećenik. Međutim, nakon obraćenja i „udara milosti“ čvrsto je bacio svoje sidro u Crkvi i tu se uhvatio i držao cijelog života. Dakle, život u Crkvi, s Crkvom, za Crkvu.

Time je omogućio da i drugi pronađu zavičaj u Crkvi, udomljenje u Crkvi koja je Božje i ljudsko djelo, u napetosti između slobode i institucije, istine

i duha vremena. Bio je navjestitelj, kerigmatik koji je razotkrivao tajnu kršćanstva i osobu Isusa Krista. Čuvena je njegova krialica „kako se Crkva budi u dušama“.

Htio je da ponovno zasja lik Isusa Krista, ne s pomoću suvremenih egzegetskih metoda, nego u simbiotičkom egzistencijalnom odnosu prema Isusu Kristu, suživljavanjem s tim likom kroz molitvu, promišljanje, liturgiju. Stoga je u žarištu svoga života stavio liturgiju kao doživotnu službu pred Bogom i kršćanskom zajednicom, u skromnosti, nenametljivosti, kakav bijaše cijela života. Odbacivao je suvremenu psihoanalizu i psihijatriju, kratko se vrijeme bavio C.G. Jungom, ali je odbacio te, kako ih je nazvao, „inženjere ljudskih duša“, jer je imao drukčiji pojам ljudske osobe.

Bio je Guardini učitelj, odgojitelj, *Praeceptor Germaniae*, kako ga je nazvao jedan opat, bio je savjetnik, učitelj, predavač, profesor, što je uključivalo ne više praktični nego teoretski rad i osvjetljivanje. Svoju misao temelji na objavi, u Crkvi, na Platонu i Augustinu, Tomi Akvinskem, Bonaventuri. Trajno je u potrazi za bitnim. Promatra i promišlja sve iz preambula vjere. Vjera je prva datost s koje polazi, ona mu je ishodište, na njoj sva njegova misao počiva. Objava te vjera kao odgovor na objavu.

SIGURAN ZNAK DA SMO NA PRAVOM PUTU

Propituje svijet sa stajališta vjere. Svoj nauk razvija u koncentričnim krugovima: najprije liturgija, pa ekleziologija, pa tumačenje pojedinih znamenitih egzistencija iz povijesti i suvremenika, zatim kristologija, te nakon katastrofe Drugog svjetskog rata etika i antropologija koja je ujedno i njegov nauk o Bogu. Za svoga pohoda Njemačkoj papa Ivan Pavao II. 1980. stavio ga je uz bok Albertu Velikome, Nikoli Kuzanskomu itd., što će reći da je oplodio teološku i filozofsku misao u Crkvi, a Benedikt XVI., koga je slušao kao mladi student, reče da je Guardini „stoljetni dar“ Crkvi i svijetu. Kad je Benedikt XVI. prije šest godina odstupao sa službe, u svome posljednjem obraćanju kardinalima spomenuo je upravo Guardinija i njegovu misao o Crkvi. Naveo je riječi: „Crkva nije nikakva izmišljena ni konstruirana institucija, ma kolika ta institucija bila mudra i moćna, nego je ona organsko živo biće. Rodila se za događaja koji je bio i božanski i istodobno i ljudski, na dan Duhova. Ona živi kroz vrijeme, rađajući se i nastajući, kao što se rađa i nastaje sve živo. Ona se i mijenja kao što se u vremenu i sudsbeni mijenja sve povjesno – pa ipak je u biti Crkva uvijek ista, a njezino srce jest Isus Krist... Ona je živo biće i naš odnos prema Crkvi treba i sam biti život“.

U vremenu pluralističke teologije isticao je izvorno kršćansko, što nam može biti jasni smjerokaz u teologiji i filozofiji, dakle, ono što je kršćanska i katolička „differencia specifica“. Slušateljstvu je savjetovao da vježbaju svoje oči te otvore oči uma i srca za zbilju. Uvijek se skrbio za čovjekovu ugroženu dušu. Briga za dušu!

Treba se učiti promatrati, ići u bit stvari, ne samo površno gledanje i konstatiranje koje po sebi nema smisla niti posreduje sadržaj istine. Riječ treba moći svjetliti. Istodobno pak moramo biti svjesni, nikada ne ćemo moći otkloniti *skandalon* kršćanske objave kojoj se svijet opire. Kad god se s tim suočimo, možemo smatrati sigurnim znakom da smo na pravom putu i da je riječ o bitnome u kršćanstvu. Tomu se svega svoga života veliki R. Guardini do kraja predao i tomu služio. Proces proglašenja blaženim toga velikana duha, uma i srca otvoren je 2017.

Jacques Philippe

INFORMATIVNI CENTAR MIR MEĐUGORJE

NA ŽIVOT POZVANI

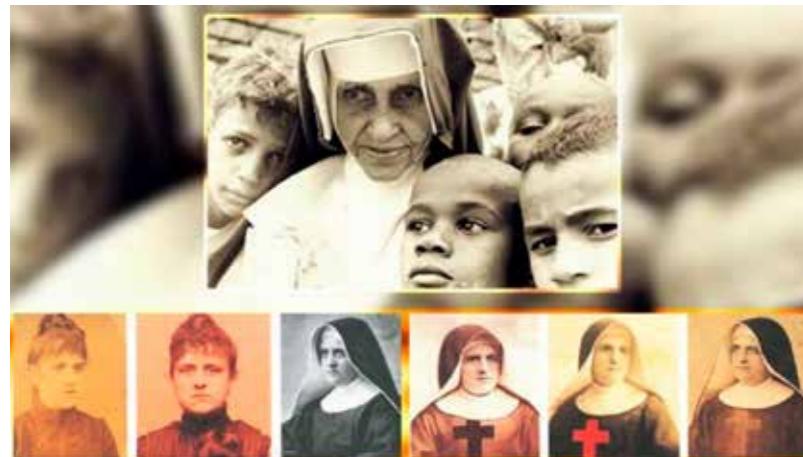
Jacques Philippe

NA ŽIVOT POZVANI

Ljudski je život divna pustolovina. Usprkos bremenu patnje i razočaranja što ih sa sobom nosi, nudi nam razvitak svih naših sposobnosti za ljubav i radost. Zato nemojmo pokušavati programirati svoju sreću, nego učimo prepoznavati i prihvatići pozive.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Papa odobrio osam dekreta o čudima i herojskim krjepostima

Papa Franjo primio je 13. svibnja u audijenciju kardinala Angela Becciuia, prefekta Kongregacije za proglašenje svetih, te odobrio objavljivanje dekreta za nekoliko časnih slуг Božjih, jednu blaženicu i za dvije buduće svetice, blaženu Giuseppinu Vannini i blaženu Dulce Lopes Pontes.

Blažena Dulce Lopes Pontes rođena je 1914. godine. S 18 godina ušla je u Kongregaciju sestara misionarki Bezgrješnoga začeća Majke Božje. Utemeljiteljica je Unije radnika svetoga Franje, kršćanskog pokreta radnika u brazilskoj saveznoj državi Bahiji. Jedno od nadahnuća u razlučivanju njezina zvanja bio je život svete

Američki katolici udaljuju se od predsjednika Trumpa

Većina američkih katolika udaljuje se od aktualnoga predsjednika. Oko 55 posto američkih katoličkih birača na predsjedničkim izborima u SAD-u 2020. sigurno ne će glasati za Donalda Trumpa, pokazala je najnovija anketa Instituta za istraživanje javnoga mnenja Sveučilišta Quinnipiac.

IX. susret članova BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH

Deveti susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s franjevačkim provincijalima u BiH održan je 9. svibnja u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku.

Predsjedao je vrhbosanski nadbiskup metropolit kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH. Nakon osvrta na prošli zajednički susret, održan 25. travnja 2018. u Sarajevu, biskupi i provincijali razgovarali su o izradi zajedničkog programa za šestu pastoralnu godinu teološkoga studija i o prijedlogu višednevno-godišnjeg susreta u duhu trajne izgradnje svećenika na razini BK BiH.

Napadi na katoličku crkvu u Burkini Faso

U napadu na katoličku crkvu u mjestu Dablo na sjeveru Burkine Faso u nedjelju 12. svibnja u tijeku jutarnje mise ubijena su šestorica muškaraca, među njima i svećenik.

Prema izjavama svjedoka, skupina od 20 do 30 naružanih osoba nahruplica je u crkvu i naredila ženama i djeci da izđu. Nakon uboštava zapalili su crkvu i okolne trgovine, a uništen je i jedan zdravstveni centar. O počiniteljima se još ništa ne zna, prenosi Kathpress. Riječ je o četvrtom napadu na kršćane u toj zemlji u posljednjih mjesec dana.

Oko polovina stanovnika Burkine Faso su muslimani, a kršćanima se izjašnjava 30 posto vjernika, većina njih katolicima.

Papa imenovao četiri savjetnice u Generalnom tajništvu Biskupske sinode

Među šestero novih savjetnika koje je papa Franjo imenovao u Generalnom tajništvu Biskupske sinode su četiri žene.

Kako se ističe u priopćenju Tiskovnoga ureda Svetе Stolice u petak 24. svibnja, riječ je o francuskoj redovnici s. Nathalie Becquart, talijanskoj znanstvenici Alessandri Smerilli, španjolskoj novinarki Mariji Luisi Berzosa i talijanskoj sociologinji Ceciliji Costa. S. Nathalie Becquart više je godina vodila Centar za evangelizaciju i zvanja Francuske biskupske konferencije; Smerilli predaje ekonomiju u Rimu i djeluje kao savjetnica u upravi Države Grada Vatikana; a sve četiri sudjelovale su u Biskupskoj sinodi za mlade protekloga listopada. Uz njih Papa je za savjetnike imenovao talijanske svećenike Giacoma Costu

i Rossana Salu; obojica su na sinodi za mlade sudjelovali u redakciji završnoga dokumenta.

Savjetnici u Generalnom tajništvu Biskupske sinode pomažu u rado-

U Salvadoru ubijen svećenik

U Salvadoru je tijekom noći s petka na subotu 18. svibnja ubijen svećenik Cecilio Pérez (38), župnik u jednoj župi biskupije Sonsonate, na zapadu zemlje. Njegovo su tijelo u subotu rano ujutro pronašli vjernici koji su, po dogovoru s njime, došli na zajedničku molitvu. U blizini tijela pronašli su papir s natpisom „Nije platilo naknadu“, koju je potpisala banda Mara Salvatrucha, poznata i pod kraticom „Ms13“. Članovi spomenute bande svećenika su ga ubili zato što nije pristao platiti iznudu.

Nadbiskup San Salvador Jose Luis Escobar Alas istaknuo je, pak, da mjesna Crkva tuguje, zgranuta je i šokirana, dodajući da je „vrlo zabrinjavajuće koliko je naša zemlja nasilna“. Salvadorska Vlada također je osudila uboštvo i izrazila sućut svećenikovoj obitelji i katoličkoj zajednici u zemlji. Izvjestila je da su vlastima zaduženima za sigurnost dane precizne upute kako bi uđvostručile svoje napore i uhvatile počinitelje.

Salvador se smatra jednom od najnasilnijih zemalja na svijetu, koja bilježi stopu od 103 uboštva na 100 000 stanovnika, što se uglavnom pripisuje bandama Mara Salvatrucha (MS13) i Barrio 18. Te kriminalne skupine svoje poslovanje temelje na iznudama u najsirošnjim društvenim sektorima, protiv čega se borio i o. Pérez.

Crkve u Šri Lanki posjećenije nego prije napada

Ranjena katolička zajednica u Šri Lanki nakon napada ekstremističke muslimanske skupine s tog otoka počinjenih na Uskrs, 21. travnja, u kojima je poginulo 258 osoba, zadržavajuće se oporavljala.

Danas su crkve u Šri Lanki posjećenije nego prije. Katolici daju veliko svjedočanstvo vjere. Budistička većina na tom otoku, ali i hindusi i muslimani – kako su izvijestili izvori Biskupije Colombo – dive se reakciji kršćanskih vjernika, u znaku nenasilja i pomirenja; njihovu javnom svjedočanstvu u sudjelovanju na slavlјima, unatoč tomu što i dalje vlada strah od novih napada. Prema pisanim mjesnim medijima, i vladajući i oporba žele nadbiskupa Colomba kardinala Malcolm-a Ranjitha predložiti za Nobelovu nagradu za mir jer je nakon terorističkih napada riječima i djelima nastojao na smirivanju stanja i time „spriječio moguću katastrofu“. Naime, nakon Uskrsa u multireligijskoj Šri Lanki došlo je tek do slabijih međuvjerskih napetosti i nekoliko manjih izgreda. U šrilankanskom društvu općenito je snažno poraslo poštovanje prema kršćanskoj zajednici i, posebno, prema Katoličkoj Crkvi.

KRALJICA MIRA

MILE MAMIĆ

U lipnju 2016. za godišnjicu Gospinih ukazanja u Međugorju napisao sam članak TKO SE MOZE UKAZATI, KOMU, KAD, KAKO, GDJE I ZAŠTO? I u veljači 2017. u članku BLAŽENI ALOZIJE STEPINAC ILI STEPINČEVO govori se takoder o „blaženištu“ Međugorje, hrabrim vidiocima i mukama koje su poput Stepina proživjeli.

Gospa se je u Međugorju predstavila kao KRALJICA MIRA. Stoga ćemo za ovu obljetnicu posvetiti jezično-duhovno promatranje tim dvjema riječima i njihovo svezi.

Prvih godina međugorskih zbiljiva rado sam dolazio u Međugorje, autobusom, osobnim autom, s grupom hodočasnika, obiteljski ili sam, dok su još bili vinogradi između crkve i Brda ukazanja. Moji posjeti Međugorju postali su znatno češći kad sam kao gostujući profesor putovao na Sveučilište u Mostar. Međugorje mi je bilo omiljeno prenoćište i obdanište. Tu sam uvihek doživljavao univerzalnost Crkve Kristove, upoznao se s mnogim ljudima iz svijeta, a neki su od njih kod mene i učili hrvatski jezik, osobito iz Zajednice Blaženstava, iz kuće REGINA PACIS. Imam puno nezaboravnih susreta i doživljaja. Rado sam se tu i ispovijedao. Mislio sam tu me ne poznavaju kao u Zadru, ali me je na kraju svete ispovijedi fra Ivan Dugandžić iznenadio pitanjem: „A, Mile, jes ti to?“ Osjećao sam da je Međugorje veliko prepodiliše svijeta. Za mene je to bilo pravo marijansko svetište koje će vrlo brzo i Crkva priznati. Eto, hvala Bogu, i to se dogodilo.

Od godine 1999. živim na Stanovima u Zadru, a nova župna crkva je posvećena MARIJI KRALJICI MIRA. Tako se zove i župa. Posvećena je godine 1883. Pri izboru imena vjerojatno je Međugorje utjecalo. Tako sam ja godinama jedanput mjesечно putovao od zadarske do međugorske KRALJICE MIRA. U autu imam naljepnicu

međugorske KRALJICE MIRA i krunicu iz Međugorja. Moleći, pjevajući, slušajući duhovnu glazbu i drugo, sretno sam putovao i nikad mi nije bilo dosadno. Kako je divno putovati između dvije KRALJICE MIRA?! Znam: Samo je jedna KRALJICA MIRA.

Pri kraju crkvene godine slavimo KRISTA KRALJA. Nekad nisam volio ići ni u školu ni u crkvu, ali su me neki događaji u mladosti duboko potresli (smrt starijega brata). Tada sam kao srednjoškolac u prvom razredu počeo ozbiljnije razmišljati o smislu života, od srca moliti, obraćati se. Prigrlio sam vjeru u Krista kao veliki Božji dar. Bilo je to o svetkovini KRISTA KRALJA, što smatram obljetnicom svojega obraćenja. Ono prije nije bilo baš moje. A, pravo reći, nije ni ovo drugo baš moje, jer je to Božji dar, meni darovan. Hvala KRISTU KRALJU! Mogao bih reći da sam na neki način predodređen za Božje kraljevstvo već ovdje, na zemlji, s KRISTOM KRALJEM i s KRALJICOM MIRA.

O riječima *kralj*, *kraljevstvo* i *car*, *carstvo* govorili smo u lipnju 2018. u vezi s Očenašom (Dodi kraljevstvo tvoje). Puno je osnova da je Marija kraljica. Ta, ona je majka KRISTA KRALJA. Ona ga je rodila. Brojne molitve i litanije to potvrđuju. To je Gospa svojom pomoći puno puta pokazala i dokazala, pa i u Međugorju.

Riječ *kraljica* tvorena je prema *kralj*. Kao višesložna imenica na *-ica* ima vokativ na *-e*: *kraljice*, drukčije nego *ptica*. Kao opća imenica ima i množinu.

Riječ *mīr* u nom. jednine ima dugosilazni naglasak. U gen. jednine je dugouzlazni naglasak: *mīra*. Takav je i u lokativu i instrumentalu jednine, a možda i u dativu: *mīru*, *mīrom*. Kao imenica koja znači neživo ima akuzativ jednak nominativu. Vokativ načelno postoji, ali se ne upotrebljava, ne zovemo ga, ali molimo za nj. Kao mislena imenica obično nema množine. U vezi s riječju *mir* su riječi: *miran*, *mirnoća*, *miroljubiv*, *miroljubivost*, *mirotvoran*, *mirotvorac*, *mirotvorka*, *mirotvorstvo*, *nemir*, *uznemiriti* (*se*), *uznemirivati* (*se*), *mirovati*, *mirovni*, *mirovina*, *umirovlenik*, *umirovlenica*, *primirje*, *pomiriti* (*se*), *pomirenje*, *pomirba*, *pomirnica* itd. Valja spomenuti da postoji jedna zastarjela druga riječ *mir* u značenju „svijet, lat. mundus“. Od toga imamo pridjev *mirski* „svjetovni“ (npr. *mirski svećenik* = dijecezanski, svjetovni svećenik). To se značenje čuva i u riječi *svermir* (= svesvijet, kozmos, njem. Allwelt).

Ratovi obično završavaju pobnjem/porazom, primirjem, mirom. U povijesti je bilo puno „mirova“, ali se svaki od njih zove po mjestu gdje je sklopjen. Tako imamo i *Zadarški mir*. Značenje riječi *mir* je znatno dublje od ubočenogona „stanje bez rata“. Mir je u vezi sa srećom, sa spasenjem, s pravednošću. On je Božji dar. Možemo moliti za mir, boriti se za mir. „Neka pogled svoj Gospodin svrati na te i mir ti donese!“ (Br 6, 22-27) „Na njega pade kazna - radi našeg mira, njegove nas rane iscieliše.“ (Iz 53, 5) U svetu misi molimo Jaganjca Božjega: „Daruj nam mir!“ i pružamo jedni drugima znak mira, Kristov mir. Krist je KRALJ MIRA. Stoga je i njegova majka KRALJICA MIRA. Kao i Krist, i Marija želi da živimo u miru u svakom smislu, u miru s Bogom i s ljudima, želes mir u svijetu, mir među narodima, državama, mir u srcu, u duši svakoga čovjeka. U Govoru na Gori Učitelj nas uči: „Blago mirovorcima, mira!

oni će se sinovima Božjim zvati.“ (Mt 5, 9). Isus i Marija su mirovori i nas potiču da budemo mirovori, graditelji mira u sebi i oko sebe. Mir je bitna sastavnica blagoslova kojim trebamo blagosloviti „sinove Izraelove“, tj. jedni druge, svi ljudi sve ljude. Bog je svet i blagosavljen. Iskazujući mu čast, kličemo: „Blagosavljen koji dolazi u ime Gospodnjeg!“ Sa Zaharijom zano-sno kličimo: „Blagosavljen Gospodin Bog Izraelov!“ (Zaharijin hvalospjev).

Isus nam daje svoj mir: „Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši! (Iv 14, 27) Uskrsli Isus je tako i pozdravljao svoje učenike: „Mir vama!“ (Iv 20, 19) Blagoslov, istinski mir, sreća, radost idu zajedno.

U svezi KRALJICA MIRA prvu riječ pišemo velikim slovom ako zamjenjuje Mariju. Drugu riječ ne bi trebalo pisati velikim početnim slovom. Sasvim je u redu: Kraljica mira. Kao opću imenicu pišemo malim slovom: Marija, kraljice i majko naša ... Međugorski mjesecnik se naziva Glasnik mira. Radi se o istom miru kao i u svezi KRALJICA MIRA. Trebalо bi jedno i drugo jednakо pisati: *Kraljica mira* i *Glasnik mira*. Ako netko baš hoće drukčije, neka mu bude.

Imamo molitvu *Zdravo Kraljice*. Iza *zdravo* trebalо bi pisati *zarez*, a *Kraljice* pišemo velikim slovom jer se misli na Mariju. Imenica u vokativu odvaja se *zarezom*. Što se tiče provođenja strogih pravopisnih pravila, valja razlikovati naziv molitve i samu molitvu. Kao naziv molitve *Zdravo Kraljice* kao i *Zdravo Marija* u izgovoru se toliko stapa, srašćuje kao da je jedna riječ. U molitvi bi trebalо biti drukčije: Iza pozdrava *zdravo* trebalо bi malо zastati (što odgovara *zarezu*), a zatim nastaviti: *Kraljice* ili *Marija*. Tu vjerojatno navika pisanja i izgovora u nazivu molitve utječe na to da ni u molitvi ne zastanemo, pa ne osjećamo ni potrebu za *zarezom*. Spomenuto pravilo vrijedi i za druge jezike, ali mnogi jezici postupaju jednako, bilo da je riječ o nazivu molitve ili samo molitvi. I latinski kao uzor drugima ima najčešće *Ave Maria* bez *zareza*, osim kad je tri puta *Ave* u pjesmi. Ali je drukčije kad ispred sveze *Kraljica mira* dođe *zdravo*. Onda je: *Zdravo, Kraljice mira!*

Tjedni molitveni program

ljetni raspored (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Popodne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Popodne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h	Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Popodne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Krunica
19 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h	Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Popodne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h	Križni put uz Križevac
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h	Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Popodne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h	Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7. 8.11 i 19 h	Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h	Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ZA HRVATSKE HODOČASNIKE

Svakoga dana od 1. srpnja do 31. kolovoza
13 h sv. misa na hrvatskom jeziku

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i dj

24 godina s vama u molitvi

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo krunicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 MHz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split**, **Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 MHz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 MHz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 MHz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 MHz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 MHz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 MHz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 MHz, **Satelite za Europu i Bliski istok:** EUTELSAT 16°E

